GretagMacbeth™ ColorChecker Color Rendition Chart
inches
centimeters
D50 Illuminant, 2 degree observer
Density
Golden Thread
Colors by Munsell Color Services Lab

Euertendi sunt nobis malorũ fontes quib⁹ euersis sublatisq; ardentissimũ cupiditatis ignẽ extinguere licebit. ipsiusq; nequitie radices ab imo reuellere. etem̃ si infecunde arboris supiora circũcideris. eadem nouos edente ramusculos nihil videberis. vel radicibus alte tendentibus effecisse. Quid autẽ malorũ sit radix edisce aboptimo agricola. q̃ cũ huiusce sit agriculture nõ ignarus vinee spiritali ⁊ curã impendit ⁊ operã. et terrarũ orbis culturã suscipit. Quid igit̃ dixerit quispiam cũctorũ malorũ esse causam. pecuniarũ eq̃dem asseueraueri cupiditatem. siq̃dem omnis iprobitatis ⁊ nequitie fundamentũ ipsa est habẽdi libido. Ex ea nãq; dissensiones inimicicie bella. alteratões cõtumelie. suspitões. iniurie. cedes. furta. et sacrilegia emanãt. ob eã inq̃ nõ solũ urbes et opida. sed vie ipse et orbis deniq; vniuers⁹ desolãt. mõtes insuper et loca queq; supiora et cũcta demũ sanguie redũdãt ⁊ clade. quod malũ neq; ipso põto abstininuit. ibi nãq; maiori quadã uesania deseuit. pyratis nouo quodam predãdi genere adinuento. undiq; obsidẽtib⁹. Ob hãc preterea cupiditatem ⁊ nature sũt leges imutate et sublati cõsãguinitatis termini ipsiusq; substãcie ac vite corrupta sũt iura. auri. n. uiolẽta cupido. nõ solũ in uiuos q̃n eciã in mortuos ipsos tales armauit manus. ut ne cũ tumulatis q̃dẽ habere inducias patiantur. q̃n has pleriq; sepulchris refractis scelerate iijciũt cadauerib⁹ neq; sinũt uita fũctos eorũ esse isidiis uacuos. Quecũq; deniq; mala siue domi esse cõpereris. siue in foro. siue in iudicijs. siue in contionibus siue in curia et regijs edibus siue q̃ busuis alijs in locis ex ea habẽt cupiditate ortũ. Hoc illud ẽ malum. hoc cũcta cede ⁊ sanguine oppleuit hoc gehẽne flãma excitauit. hoc ciuitates solitudine nihilo meliores. verũ inferiores lõge effecit. Siq̃dez obsessores viarũ caueri facili⁹ pñt. q̃ qui p̃dabundi medijs vrbibus inuersant̃. hiq; tanto sunt illis deteriores. quanto ad euitandũ difficiliores vident̃. Audent em̃ in ꝓpatulo que illi seorsum solent ⁊ clã factitare. ⁊ leges que ad p̃donũ perdendã impuritatẽ sunt et nequitiã late. in auxiliũ sibi et cõmodũ trahunt. vrbẽq; vniuersam clade ⁊ facinoribus cõplent. At q̃ inopẽ i esuriem dedere in carcerẽq; cõiectũ ⁊ vincula tormentis post famẽ tradere. et varijs eculeis diuexare. Non ne ꝓ cede ꝯmissa habendũ ẽ ⁊ cede mai⁹. quã rẽ ⁊ si ipse nõ feceris causam tñ vt fiat p̃bueris. magis eris q̃ q̃ supplicia subministrãt culpandus Carnifex enim simul ac gladium iugulo defixit. breuiq; dolore affecit. desinit vltra hominẽ excruciare ipse vero cuius criminando vexando insidiando que suggeris centies mortem oppetere. Aduerte itaq; q̃ multiplices variasq; ex vna cõficias mortes. Qd̃q; grauissimũ ẽ cũ nulla sis necessitate aut fame cõpulsus. s; eo dũtaxat vt equorũ frena. dom⁹ fastigia. et colũnarũ

epistilia multo auro obducant̄ ra-
piendo habēdi semp̄ i te crescit cu
piditas. Quonā igit̄ pacto hec nō
gehenna digna iudicent̄. qñ ⁊ fra-
tris qui tibi ē ineffabiliū bonorum
p̄ticeps. tātoq̄ ita deo honore di
gnatus. nulla apud te ratio constet
idq̄ solū habeas voluptati vt lapi
des et pauimenta excollas. exornes
q̄ adeo brutorū aīantiū corp̄a vt
plurimas tibi ad p̄niciē et calami-
tates inferas ⁊ erūnas. Canis tibi
magna est cura. hō vero imo chri-
stus ipse. p̄ tuo hoc nimio i beluas
studio p̄q̄ inani ceterarū rer̄ soler
tia fame extrema concludit̄. Quid
hac cōfusione deterius. q̄d eiusmo
di nequitia pōt esse molesti⁹. quot
flagrantia flumina vel igne succen
sa huic fuerint ad cruciatū satis. Si
quidem is qui sit ad dei imaginem
creat⁹. tua inhumanitate sordescit.
et squalet. mulorū vero facies q̄ cō-
iugem vecturi sunt tuam auro non
modico fulgeat. pelles insup̄ et li-
gna q̄bus tegumentū aliqd̄ cōtexit̄
vel si sedes paranda sit aut suppe-
daneū. auro argentoq̄ operiunt̄.
at christi membrū cuius ob gratiā
e celis ille ad nos deuenit. ac vene-
randū sanguinē fudit. pre auaritia
necessarijs alimētis nil fruit̄ Lectu
li preterea tui vndiq̄ sunt obtecti.
sanctorū vero corpora vel necessa-
rio amictu p̄uant̄ Seruis itaq̄. bel
uis. stratis. suppedaneo. sella. ⁊ ce-
teris q̄ hys viliora sint vasis. infe-
rior a te christus habet̄ ⁊ abiectior.
q̄ si me audis dictaq̄ hec mea hor
rescis. desiste iā hec factitare. Desi-
ne inquā insanire. est em̄ studiū hoc
omne qd̄ circa huiuscemodi res i-
pendit̄. p̄ insania habendū. Idcir-
co inani hac ⁊ sup̄uacuanea cura
omissa. oculos aliqñ tandē sublene
mus ad celū. diēq̄ tū illū id ē hor-
ribile dei iudiciū. tū statutā certāq̄
sententiā ⁊ i reprobos futuram da
mnationē memoria repetam⁹ Aut
aduertamus insup̄ ⁊ eterne illi⁹ ma
iestatis tollerantiā. q̄ nostris vl̄ er
ratis vl̄ sceleribus p̄spectis neq̄ ce
litus i nos fulgura iaculet̄ cū facta
hec fulmine sint nō indigna. id ta-
men facere intermittit. nec mare in
nos refundit. nec terrā scindit ape
ritq̄ mediā. nec solē extinguit. ne
q̄ disturbat cū astris vna et celum
nec cūcta deniq̄ e medio tollit. q̄n
potius creata omnia sunt suo ordi
ne ferri nobisq̄ p̄ instituto summi-
nistrare. His itaq̄ aīaduersis. diui
ne clementie ⁊ magnitudinē animi
et tollerantiā obstupescam⁹. repute
musq̄ nobiscū aīo nostri ortus ige
nuitatē. qñ in p̄nti nihil plane vide
amur a brutis aīantibus differre.
sed illis esse longe inferiori conditō
ne orti. siq̄dem sanguinis illa tra-
hunt̄ coniūctōe. suntq̄ naturali q̄-
dam amoris copula contenta. ip̄e
vero vel plerisq̄ sese offerentib⁹ oc
casionibus honore scilicet q̄ religio
ni debent et fidei et multorū bono
rū participatōe quorū ob gratiā cū
mēbris tuis et fedus inire. et copu
lam queas. factus es illis longe im
manior Presertim cum ea que pla
ne inutilia sunt et nullius momen
ti. magno videris studio insectari.
eos aūt q̄ dei sunt tēplū. fame ⁊ nu
ditate ꝯsumptos ñ solū aspernaris

ꝛ negligis· ſꝫ malis plerũq; plimis
obuoluis At q̄ ſi ea ꝑ te glie cupi-
ditate gerunt̄ lõge magis frater q̄ꝫ
equus curandus foret. q̄ꝫto em̄ is
q̄ tua ſit munificẽtia vſus p̄ſtãtior
fuerit. eo fulgentior tibi pro tuis in
eũ beneficijs corona cõtexit̄. nũc ve
ro cũ longe his fueris in alieua la-
pſus non ſentis q̄ꝫ multos excites
q̄ te criminent̄ Quis em̄ tibi ñ ma
ledixerit. quis non extreme crudeli
tatis ꝛ inhumanitatis inſimulabit
cũ viderit te hoim genere neglecto
beſtias illis ꝑtuliſſe. poſt beſtias ve
ro domos et ſuppellectilẽ cure ha
bere. nõne apoſtolos audis aſſerẽ
tes. priores illos q̄ dei verbum ſu
ſcepiſſent. domos fundoſq; vendi
diſſe vt fratres alerent. tu vero do
mos et fũdos ſubtrahis. vt equos
ligna pelles parietes et pauimenta
excollas. qd̄q; graui⁹ videri debet
non ſolũ viri verũ ꝛ muliercule hac
trahunt̄ veſania qñ ad inanẽ labo
rem hunc et maritos impellũt. vt
vbiuis potius q̄ꝫ neceſſarijs i reb⁹
impendant. Qd̄ ſi quis hec tulerit
moleſtius minuſq; ꝓbet. p̄medita
tũ habent et in ꝓmptu reſponſum
nõ mediocriter increpandũ. dicũt
em̄ ea licere que et ceteri factitent.
Quid inq̄tis nihil pudet nihil ve-
remini qñ ꝛ chriſtũ vt equis ꝛ mul'
ita ꝛ ſtratis ꝛ ſuppedaneis adnũe
ratis fameſcentẽ. q̄n potius neq; ill'
parem facitis maiorẽ his reb⁹ por
tationem. chriſto vero ꝑ exiguã im
partiti· Nũ vos fugit cũcta illi⁹ eẽ
ditionis. vos inſup ac veſtra om̄ia
num ignoratis eundẽ ꝛ corpus con
didiſſe condito gratis indidiſſe et
aiam in quã omnia ornamenta cõ
tulerit Quiſpiã vero ꝓ his oib⁹ do
nis nec beneficii vicem reddet. q̄ve
ꝓlocata domũcula pactã ꝛ conuẽ
tam pecuniã diligẽtiſſime expoſcit
mũdi hanc machinã omnẽ in vſuꝫ
hñs tm̄q; inhabitans terrarũ. ne
q; parum tollerat mercedis depen
dere. cum inani glorie eq̄ facta ei⁹
omnia pendẽt ſe ipſum ſuaq; vni-
uerſa deuouerit. eo inani⁹ q̄ neq;
beluis tali ornatu circũactis. addi
aliquid virũ põt. neq; ſeſſorib⁹ ip̄is
virtutis plus quippiã accedere q̄ꝫ
ignominie. ſiq̄dẽ pleriq; ab equite
auerſari. oculos ad iumenti orna-
tum cõuertẽt. inſequentẽq; familiã
vel breuios. et q̄ elatis ceruicib⁹ an
teceſſerint. cicircũſpectabũt. domi
nũ vero ſatellitib⁹ ſtipatũ. nõ ſecus
ac ꝯmunẽ hoſtẽ ꝛ infenſum hẽbũt
et aſpernabunt̄ que res ꝯtingere ti
bi haud quaq̄ꝫ poterit ſi aim exco-
lueris. q̄n hoies poti⁹ ꝛ angeli vni
uerſi et angelorũ princeps coronã
plectẽt. Idcirco ſi glorie cupidita-
te duceris. deſine iam factitare q̄ ſo
les neq; domũ ſed animã ipſam vt
clarior fias ꝛ circũſpectior. ornato
nihil em̄ dici te vilius põt ſi ei poſt
habite et neglecte. domus ornatũ
añponas. Qd̄ ſi mea hec dicta ini-
quo aio tuleris. audi qd̄ fuerit per
quempiã alienigenã geſtũ. Philo-
ſophus em̄ quidã cũ ſplendidã eẽt
domũ ingreſſus auro multo fulgẽ
tem. varioq; marmore et colũnarũ
cultu ꝯſpicuã. pauimenta mox ip̄a
tapetibus ſtrata vidiſſet in faciem
dñi dicit̄ domus cõſpuiſſe. increpi
tus deinde reſpondiſſe. Cuꝫ ſibi id

facere vlla in pte dom⁹ haud q̄q̄z licuisset coactū se dñi vultū cōspurcasse. Vides itaq̄z q̄z irrisiōe dign⁹ sit ille apud eos q̄ mente valent. et despicatus q̄ exteriora ornauerit. nec imerito. nam si quis vxorē sciuerit tuā optā pannis aut neglectam ancillulā vero veste splēdidiori obtexerit. nū equo id aio tuleris. Minime q̄n ira succensus summā hāc esse iniuriā clamitares. Nec sec⁹ igitur tibi erit de aia cogitandū. cum parietes solū et suppellectilem exornas. et stipem minus abunde impartiris. nec in rebus gerendis pndētius impendis opam. q̄d eo grauius videri debet. cū constet herā inter et ancillas p̄ earū natura nihil distare. animū vero a corpore differre plurimū. Que res si ita se habet longe magis domus ipsa et lectuli et scabella ab aia distabunt. Qua igit fueris excusatōe dignus. cum hec fuerint auro p te argento q̄z obducta. aiam vero nulla ei⁹habita ratōe pannis obsitā squalentē famelicā vlceribus plenā canib⁹ sciueris laniandā. et his insuper existimans te ex ornatu eiusmodi et exteriori laude vel gloria potiturū. Illud p̄terea maioris clemētie apparet. cū fueris ob id supnacui ornamenti sepe alias increpitus irrisionibusq̄z et cōuicijs vel iniuria quauis alia affectus et extremis supplicijs adiudicatus. supnacanea hec fore tibi adhuc decori duxeris. Vñ cum ita vt diximus se rem habere intelligamus. repurgāda sunt nob errata hec omnia. vt aliq̄n tandem nostri iuris effecti resipiscam⁹ trāsferamusq̄z in animū decorē illū exteriorem omnē et ornamentū hoc pacto deus manebit illesus. et sine iactura erit. et nos angelis pares efficiet et bonis certioribus donabit.

SERMO. ii.

De tandē si placet cōtentōnibus omissis sermonem ad moralitatē differendam cōuertamus. neq̄tia eīm depulsa inductaq̄z virtute clare docebim⁹ iniq̄tatem ipsam nullū habere a natura ortū. cōq̄rētibusq̄z malignitatis originē. nō solū verbis verū et reb⁹ ipsis ora occludere facile poterim⁹ vtpote q̄ illis nature sumus nō imꝑbitatis pticipes neq̄z illud spectādum q̄z laborioſa sit virtus. sed q̄z possit facile cōparari si studio et diligentia incubuerimus considerandum. Q̄d si viciorū voluptatem attuleris et finē q̄ ducit ad mortem. vti ecōtra virtutes ad vitā explicabis videbimus plurimū vicijs inesse doloris virtutibus vero voluptatis nō parū si fuerint hec diligēti⁹ vtraq̄z discussa. Nam q̄d improba conscientia molestius q̄d spe meliori suauius. nihil pfecto. nihil adeo nos frangere vel vrgere consuevit q̄z rei aduerse aut mali imminentis expectatio. nihil inquam nos adeo sullevat. et quasi volitare facit. q̄z recti cōscientia. Q̄d quidē facile pōt in rebus humanis aduerti. nā qui carcerē habitāt capitis dānati damnatōs operientes et mortē vel si delicijs abunde fruant vitam lōge agunt molestiorē et anxiā q̄z emendicando et nullorū sibi malorū conscy p̄ rerū angustias īcedūt. mortis

enim future expectatio haud q̃q̃ fi
nit. quas in manibus hñt volupta
tes seu delicias sentiant. Verũ q̃d
vinctos dixerim et in carcerẽ conie
ctos. qñ et libere vagãtibus abun
dantibus dico ꝛopulẽtis viris sibi
ipsis malorũ cõscys opifices ipsi lõ
ge sunt conditõe meliores. qui ex di
urno questu victitent ꝛ labore sum
mo. Cũq̃ in popinis nõnullos spe
ctamus temulentos. incõtinẽtes ꝛ
ventre distẽtos eo illos infelices ap
pellamus. qñ edendi et ꝓpotãdi
voluptate lõge ẽ acrior expectãda
in eos et futura calamitas. ꝙ si hu
sce oibus vivendi hoc genus iocũ
dũ apparet. nihil ẽ mirũ si nequeat
in malignitate amaritudo evitari.
vel in nequitia defugi tristicia. Ec
ce res tã execrãda ebriosis illis lau
de videt digna nõ mediocri. nõ tñ
idcirco beatos illos ſ̃ miserabiles
nũcupam⁹ et calamitosos. qz igno
rent q̃bus sint malis imersi. Quid
ꝺ mechis dixeris qui ꝓ breui flura
q̃ libidine turpem subeunt indeco
rãq̃ servitutẽ. pecuniarũ insup ia
cturã timorẽ cõtinuũ et vitã ducũt
eius sane q̃ Cain duxerit nihil ab
simile vel longe q̃ ille molestiorem
Siquidẽ ꝛ ꝑsentia verent ꝛ futura
ptimescunt. amicos parit et inimi
cos. ignaros vti et sceleris cõscios
suspectos hñt adeo vt neq̃ quiescẽ
do huius sint anxietatis exptes Fa
cinorũ eni cõscientia insomnia eis
vel plena formidinis aduſq̃ terro
rem effingit Verũ qui fuerit in vita
moderatior. erit his malis oib⁹ so
lutus tũ illã summo in ocio et lib
tate trãsiget. Obiectã di itaq̃ erũt
brevibus his oblectamentis formi
dolosi fluctus istiusmodi et ꝓcelle.
periguoq̃ abstinẽtie labori tranql
litas illa vite sempiterne obtiẽda
spectabis sane moderatã hanc icõ
tinenti illa esse longe iocundiorem
Prædo preterea et fur alienis pecu
nijs manus iniectur⁹ nonne diver
sando serviſq̃ ñ sec⁹ ac liberis adu
lando portarũ vigiles deterrendo
cõminando. iniuriã inferendo. excu
bando tremebundus et anxi⁹ et su
spectans oia plurimũ tollerat labo
ris. ei vero q̃ pecunias asperneť ni
hil accidet istiusmodi. sed ingenti
fretus animi suanitate vitã quiete
aget ac tuto. Ceterũ si q̃s viciorum
ptes discusserit singulas cõspicabi
tur cõfusionẽ illis inesse et scopulos
nec mediocres. mox si virtutis pri
cipia attendat dura esse ꝛ laborio
sa operiet. que vero sequent facilia
adeo ꝛ iocũda videbit vt superior
omnis obiect⁹ labor sublenet. con
tra vero lõge ab his viciorũ est di
uersa conditio siq̃dem oblectamẽta
ipsa. que ex illis inicio statim capi
unt dolores ac supplicia cõsequũt
ita vt prior illa omnis depereat vo
luptas. Nã quẽadmodũ is q̃ post
partã victoriã coronã expectat. p̃
sentes labores ꝓ nihilo ducit. sic et
is quẽ post delectationẽ manẽt tor
menta nequit fructũ pure volupta
tis timore omnia pturbante capes
sere. Quietiã si quis diligenter rẽ
omnẽ inuestigaverit vt cruciat⁹ pec
catis ꝓpositos ommittamus pluri
mũ in vicys exequendis cõperiet i
esse laboris. Quocirca si placz scru
temur eadem hec in his qui aliena

rapiunt. vel si ditiores fortasse fuerint et pecunijs circumfulti sint eciam si velis quouis discrimine auxi etate cura ⁊ ceteris eiusmodi vacui. concedam⁹ p̄terea quēpiā esse nulla sua industria opulentū qd̄q̄ nec fieri pōt fidentē et spei plenū posse res suas ⁊ bona oīa in longū seruari. Qua igit̄ is qm̄ abunde sit fortune bonis obscept⁹ voluptate fruet̄ p̄sertim cū hec haud q̄q̄q̄ sināt quēpiam diu letari. siq̄dem appetenti plura. tormenta augescūt. maxieq̄ tū quisq̄ gratulet̄ cū habendi abscessit cupiditas. nā et sitibūdi tūc recreamur cū ad sacietatē ebibim⁹ q̄diu vero siti vexabimur vel oīb⁹ exhaustis fontibus fluminibusq̄ p̄ nos absorptis et angimur magis ⁊ acrius cruciamur. Ipse ergo si seculi huius bona acceperis nec eadem intēmiseris augendi desideriū eo te maiori cruciatu afficies quo ⁊ plura gustaueris Ne itaq̄ existimes ex hoc multarū rerū cōplexu aliquā tibi nisi diuicias spreueris posse afferri voluptatē. q̄diu essi eas cōcupieeris nunq̄ supplicio carebis Amor q̄ppe diuiciaꝝ ille inexplebilis ē et infinitus. q̄toq̄ plus p̄cesseris vie tanto magis a fine aberis. Nonne igit̄ cupiditas hec p̄ mōstro et extrema secordia est habenda. Erit itaq̄ principio nobis his auaritie malis longius abeundū. quin potius neq̄ talia sunt desideria attingenda vel si attingimus fugienda erūt inicio statim neq̄ his diutius īmorandū Quod salomon de muliere adulterata disserit hoc modo ⁊ cōmonefacit. Desalta ne morā traxeris neq̄ domus illius fores adieris Nec secus ipse de pecuniarū auiditate dixerim. nā si sensim te vastum illud furoris mare adire cōtigerit. haud facile reuocare gradū queris difficulterq̄ victor euades. nec sec⁹ ac solent q̄ capitis vertigine detinētur. Vñ si in huius auaritie p̄funditatē. descēderis teip̄m ac tua vniuersa deperdes. quare principia ipsa nobis cauenda sunt. que ve minora fuerint mala euitanda q̄b⁹ ⁊ maiora ortū ducūt. Nā q̄ errata vel singula vti exigua paruipēdere cōsuescet. paulatim oīm patiet̄ iacturaꝫ peccatorū siq̄dem incuria ⁊ neglecta facinora. et vicia induxere. ⁊ vrbium menia solo eq̄runt. Sic ⁊ corporibus morbi increscūt. cū illoruꝫ vel tenues cause negligunt̄. At qui Esau nisi p̄mogeniture renūciasset nequaq̄ esset indignus beneditōe effectus. Item si se benedictōe non abdicasset. nec fratricidiū cōmittere cōcupisset Cain p̄terea nisi p̄mogeniture fuisset desiderio capt⁹. sed eiusdem deo curā demandasset. nūq̄ secunda fuisset p̄mogenita consecutus q̄bus adeptis si cōmonefacienti se deo paruisset. cedē nunq̄ parturisset Rursum fratricidio cōmisso si eū rei geste penituisset deoq̄ se appellanti non impudentius respondisset. Nihil esset in reliquū mali p̄pessus. Qd̄ si hy quos ante conditā. dei legē fuisse cōstet p̄ isti⁹ modi neglegentia. sensim sunt ad ipsius malignitatis ima p̄lapsi. cogita qd̄ nobiscum agēt qui ad maiores sumus fossuras euocati. ni diligenti⁹ nobis p̄cauerim⁹. ⁊ maloꝝ

scintillulas priusq; ignem suscitent extinguam⁹. Quorsum hec Deierandi frequentiori teneris cōsuetudine nō modo ergo huic erit vitio obsistendū sed tollendū prorsus et insurandum. id si egeris et labore quouis et peierandi vitio vacabis longe esti ē difficili⁹ nō deierare. q; nullo oīno iuramēto insuescere. Cōuiciator si fueris vel cōtētiosus aut pcussor pscribe tibi non irascēdi legem nec clamitandi. hoc pacto cū radice vna ⁊ fructus interibit Libidinosus es et incōtinēs, ppone tibi metas ⁊ termios nullā mulierū spectādi neq; in foro alienū decorem oculis circūlustrandi Leuius enim multo a muliebri aspectu abstinebimus q; visa et concupita femina libidinū incitamenta, ppulsabim⁹. siq̄dem et leniora sunt q̄ primum nobis inferunt certamina. tā ⁊ si nihil erit nobis decertādū si nec portas ipsi hostibus patefaciemus aut admiserimus viciorū semina Idcirco Christus virū incestē mulierem spectantē pena affecit vt nos labore sublenaret. indicit nanq; pri⁹ e domo hostē ejciendū q; sumptis viri b⁹ fiat validior ac cū depelli facile queat. Quid eni opus ē frustra nobis ipsis exhibere negociū et man⁹ cū hoste cōserere cū liceat palma sine certamie cōpari. et pripi queat añ inceptū bellū victoria Neq; em̄ adeo laborioſum ē a mulierū aspectu cōtinere oculos q; visis ⁊ circū spectatis abstinere. q̄uetiā neq; ipa oculorū abstinentia q̄ppiā habere videt difficultatis sed aspectus ille sudoris plurimū habet et laboris.

Quod si uel ea res istiusmodi difficultatib⁹ nacaret prestaret q; de se lucrū aliq̄d nec mediocre q̄d tñ nobis pperādū est ut malis omib⁹ habūdantissimus pelag⁹ adeam⁹ presertim cū ñ solū sit a foeminarū intuitu hoc abstinere facillimus uerū et ab earū cōcupiscēcia ne inq̄nari quidē cōcedatur. Cōtra vero q̄ semināt nitit ut summo cū labore sic non sine animi labe euadet si forte sit aliquādo euasurus ut q; is q̄ facierū speciē decorēue haud quaq; attēderit eritq; omib⁹ que inde admittūt libidinib⁹ uacuus sic q̄ fuerit inuisendo cupidior cum mentē primū cogitatu foedauerit quaerit demū admisse cupiditatis notam excutere si excuti quoq; pacto q̄at. Idcirco xp̄s ne talibus afficiamur non solū homicidiū uerū et iracūdiam interdixi nec feminā mō nō adulterare sed ne incestē quidē intuerī iniūxit neq; solū nō deierandum uetuit quinetiam et sustulit insurandum. Sic ne hoc quidē pacto dimensa uirtute contentus et legibus eiusmodi, pmulgatis ad maiora processit siquidē humana cede inter dicta iniunc a q; non irascēdi lege indicit etiam ad tollerandas iurias pacienciores esse debere neq; fore solum pro insidiantis arbitrio sustinendos insultus. quinetiā vincendum esse insultatis furorem nostre tollerācie magnitudine. Nō enim dixit si quis te in dexterā malam percusserit feres animo eq̄ori ⁊ obticebis uerum et alteram forte percussori porrigenda addidit Sic enim perspicua parant victoria. si

plus illi q̄z velit cōcesseris sueq̄z ma
le cupiditatis et metas tue magna
nimitatis grāditate superaueris hoc
eīm pacto et illi⁹ soluisti insaniā et
qđ secūdo patientius tuleris ꝓ oris
tollerantie mercedē sarciet. Vides
itaq̄z vti nihil ex illata iniuria offē
di in nostra esse nō i inferentis po
testate. neq̄z solū nullo affici malo.
sed qđ aliqñ patimur nostri eē non
alieni arbitrij. qđq̄z mirū magis vi
deri debet nulla prorsus offende
mur iniuria si nobis paululū adui
gilabimus. qn ꝓ beneficio erit qđ
cunq̄z in nos ius p̄ter et equū infe
rek. Exēpli gratia. fuit in te qspiam
cōtumelioſus. potes si libet hanc i
tuā cōuertere laudē cōtumeliā. nā
si cōtra et ipse fueris in te lacessente
cōuiciatus accumulabis cōuician
di feditatē. verū si te cōuitio insectā
tem laudibus ꝓsequeris spectabis
q aderūt palma te et gloria iudicas
se non indignū. Vides cū volum⁹
iniurias nobis in beneficiū cessisse.
qđ itē de pecuniarū iactura de pla
gis ingestis et istiusmodi ceteris cō
tingere pōt. si alioq̄z in nos malefa
cta accumulatis bñficijs cōpensa
bimus. taliq̄z munificentia dupli
cem nobis ipsi et palmā vēdicam⁹
et coronam nectim⁹. ita fit vt si ac
cedens quispiā hunc illūue afferat
fuisse de te impudentius locutum
q vulgo maledictis incessere asseue
ret. tū si cōuiciatorē coram delatore
ipso laudaueris plurimū et obtre
ctātis iniurias vindicabis q penas
capies q̄ppe q rem hanc memora
tu dignā gestam ꝓ te fuisse cogno
uerint et te laudib⁹ efferent q odio
cōuiciantē insectabunt. asserentq̄z
hūc quis fera bestia nequiorem qñ
qdem nullā tibi iniecerit cōuiciā do
tristiciā cū ipse q sis iniuria affect⁹.
nihil mali pro malo accepto retule
ris argueſq̄z hoc pacto dicta in te
oia commentitia fuisse et falso obie
cta. Solet ei q alienis in se maledi
ctis offendi conscientiā delati cri
minis p̄ se ferre. cōtra vero q cun
cta q̄ obijciunt irridetis et vti nulli
us momenti ducens quauis se su
spitione leuabit. Cogita itaq̄z quot
bona hanc tuā moderantiā conse
quant. siqdem q te quis eximes ani
mi pturbatione. qđq̄z p̄mū fuerat
dicendū vel peccatis qbus forte fu
eris obnoxius exueris qñ crimina
tores tā leni aio feres q̄z phariseus
tulerit publicanus obtrectantē. Ac
cedit etiā q aim ad sapientie studi
um exercendo institutis et laudē ti
bi oim consensu cōparas nō medio
crem eriſq̄z quis obiectorū criminū
suspitōe solutus q si in nos tui de
tractores vindicandū censueris. fa
cile id abundeq̄z sequet qñ vel pro
maledictis supplicū sumpturus ē
deus. eritq̄z illi tua vel ante id sup
plicij temp⁹ in pniciē tollerantia.
Nihil enim adeo maledicos mor
det frenatq̄z q̄z illate cōtumelie cō
temptus. nā quē admodū tot bona
ex ipsa sapientia emanāt ita ex ipsa
animi pusillanimitate pleraq̄z ma
la cōtingunt. siqdem q ipsi ignomi
nia notamur videbimurq̄z spectan
tibus ceteris delati criminis ñ exp
tes animūq̄z indignatōne opplebi

mus et hoste iocũditate affecto. de
um irritabimus superinducem⁹ q̃ꝫ
erratis p̃stinis noua delicta. Que
oia cũ ita se habere intelligam⁹ eui
temus impatientie p̃cipiciũ nosq̃ꝫ
ad ipsius tollerantie portũ cõfera-
mus vt hic nostris animis ꝓ christi
pollicitationib⁹ quiete inuenta ei⁹
dem cũ dono et gratia tu benigni-
tate et clementia bona eterna cõseq̃-
mur.

SERMO .iii.

Corp⁹ nobis reliq̃s ri-
te ꝑactis morte mul-
ctandũ ẽ. verũ qd̃ ab-
sit haud q̃q̃ꝫ corporis
substantiã ipsam cõfi-
cienda dixerim verũ incitamenta ⁊
libidinũ impetus mactandos du-
xerim q̃ nos ad praua facinora cõ-
pellunt. Nã ⁊ hũanũ nihil subire.
nec indulgere voluptatib⁹ vite lo-
co habendũ ẽ. siq̃dem qui his se de
diderit p̃ tristicia formidine pericu
lis et multiplici aiorꝫ affectu que il
lis immixta in examinis morem cir
cũferunt̃ vitã ducere q̃etius in reli-
quũ haud poterit adeo vt si ei hac
vita sit excedendũ p̃ horrore quo-
dam et metu vel añ cõstitutũ obe-
at mortẽ. Itẽ si futuram egritudi-
nem suspicetur. si contumeliam. si
pauꝑtatẽ. seu aliud istiusmodi q̃p-
piam ex insperato affuturũ p̃uide
rit. perit illico ⁊ consumit̃. Quo vi
te genere q̃d esse potest miserius.
Contra vero qui spiritu vixerit nul
la erit simili calamitate obstrictus.
sed timore mesticia discrimine erit
et quauis rerum mobilitate supior
neq̃ꝫ eo victor euadet q̃ nil sit ad-
uersi ꝑpessus. sed qd̃ maius vtiq̃ꝫ ẽ
aduersos omnes fortune casus cõ
temnat idq̃ꝫ eo pacto fiet si spirit⁹
nobis diuinus inhabitauerit q̃ nõ
ad breue asserit̃ sed ꝑpetuo habi-
taturus. Nam inhabitare spiritu ꝫ
dicit non inhabitasse vt continuã
eius mansionem ostẽdat. Quocir
ca qui vitam hanc viuere creditur
sempiterne illi ac perpetue intereat
necesse ẽ. vnde et dictum illud esse
constat Spiritus vita ẽ ꝑ iusticiam
Sed hec vt clarius innotescant. ꝓ-
ducamus hoies duos in medium
quorꝫ alter lasciuie sit et voluptati
bus deditus. alter vero prorsus sit
his rebus demortu⁹. videamusq̃ꝫ
vter horum sit viuens dicend⁹ cõ
cedat̃. abundet alter diuicijs sit eci
am conspicuus. sit insignis. alat pa
rasitos. helluones adulatores. vni
uersumq̃ꝫ his in rebus diem terat.
det item lasciuie operam debacche
tur. Alter vero parce obuictus au-
steritatem et temperanter viuat.
vesperi dumtaxat cibum capiat ne
cessarium. maneat si velis ad dies
binos ternosue impastus. quez ho
rum magis viuere existimabitis.
credo plerosq̃ꝫ mollem prodigum
et bonorum dissipatorem opinatu
ros at nos eum dixerimus qui i his
bonis fortune modum sibi prefi-
nit. Sed quoniam disceptatio hec
ex re orta est. adeamus interea isto
rum domos vel eo maxime tempo
re quo tibi opulẽt⁹ ille viuere vide
at̃ cũ i suis inquã delicijs diuersat̃

Ingressiq; spectem⁹ q̄bus sint idē
illi in rebus occupati. ex his em̄ q̄
p eos gerent̄ quot⁹ q̄sq; eorū fuerit
mortuus ne an viuens sit appare-
bit. Inueniemus certe alterū libris
incumbentē vacantē rei diuine ab
stinentie vel rebus necessarijs incū
bentē habentēq; cū deo sermonem
alterū vero madentē mero ⁊ emor
tuū apud quē si ad vesperꝫ vsq; mo
rā traxerimus nihil eū in melius vi
debimus ꝓfecisse. quin iminentē ei
mortem magis ac magis augeri et
exortā inde icrescere somnolentiaꝫ
Hunc vero nostrū sobriū dico ⁊ cō
tinentē. vel noctes spectabimus in
somnes ducere Utrū itaq; horū vi
te plus habere dixerimus. eū ne q̄
sine sensu ꝓstratus iacet et torpid⁹
et cunctis ē ad risum expositus. an
actuosum illū et deo colloquentem
hunc q̄dem dixerim illū nanq; si ac
cedens rē aliquā oportuna rogaue
ris. nihil magis q̄ quēpiā vita fun
ctū audies respondentē. cū nostro
vero hoc int̄diu noctuq; versari cu
pieris. eū q̄ppe audies et de rebus
celestibus disserentē. et angelū po-
tius agentē q̄ hominē. Vides ne
vti is ꝓ eius vite solertia et integri
tate inter viuos obtineat p̄matū.
ille vero mortuis ipsis miserabili⁹
iaceat cōsternatus et torpens inter
agendūq; si q̄d forte agere videat̄.
nihil gerendaꝫ rerū ordinē discer-
nat. furentiūq; sit haud absimilis.
quin ⁊ his longe calamitosior q̄b⁹
affectis iniuria cōdolemus et icre-
pamus si quos hijs forte cōuiciari
cōspicabimur. illū vero si q̄s inua-
dat nō modo nihil erimus cōmise
rati sed iacentē potius ⁊ ꝓstratū me
rito fuisse malo affectū ꝓnunciabi-
mus. Nū erit hec vita dicēda que
mortib⁹ infinitis ē grauior. Vides
itaq; hoiem delicys incūbentē nō
solū viuendo obisse mortē sed esse
mortuis lōge inferiorē p̄niciosiorē
q; demone agitato et furys Quip-
pe mia hic iudicatur haud idign⁹
ille odio veniā hic penas ille ꝓ ei⁹
tū vicys. tū morbo meret̄. Qd̄ si a
deo q̄spiam exteriori hac facie fluē
te ex ore pingui et marcēte saliuo ⁊
vrgente baccho grauis cōspurcāt.
cogita q̄ male cū aīa illa calamito
sa agat̄. que hoc in corpe tanq̄ i se
pulcro aliquo recōdita ē ⁊ cōtumu
lata. Cuiusmodi i hoie temulentia
nec secus videri debet. q̄ si barba-
rus q̄spiā deformis et impurus. vi
summa et potestate impetū faciat
in adolescentulā decorā aliquā ve
nustā et cōtinentē. Quis igit̄ q̄ mē
tis sit cōpos nō potius optet mille
obire mortes q̄ diē vnū hanc vitā
degere. Qd̄ si orta iā luce ex ea se io
culari ebrietate attollens sobri⁹ for
tasse appareat. nebula adhuc q̄dā
ex vinolētie procella sibi pre oculis
obuersante nōdum satis libera tē-
perantia fruit̄ eundē si vel abstinen
tē viderimus et modestū q̄d iuuat
cū nihil ex eo aliud assequat̄ vtilita
tis q̄ q̄ se crapule insimulantes re
recognoscat. cum enim impuden-
tius agit cū debacchat̄ id dūtaxat
lucrifacit q̄ se irridere non sentit.
vbi vero dies illusit āmittit omneꝫ
quam ex lasciuia cepat voluptateꝫ

siq̃dem familiã obmurmurantẽ ꝛ i
fectantẽ se iurgio cõingẽ obiurgan
tes amicos. ĩmicos ludibrio se ha
bentes recognoscit. quid ergo dici
hac vita põt miseri⁹. irrideri ab oi⁹
bus interdiu et rursum eadem illa
turpiter inceptare. Vis etiã cupi⁹
dos in mediũ pducã. est eẽ et hec
deterior alia quedã debacchatio. q̃
et si dici hoc nomie põt cõsequenꝫ
ꝛ morꝛs ẽ. q̃n alio quouis mortis ge
nere tanto ẽ acrior q̃to grauior est
temulentia neq̃ adeo etiã vino ma
dere molestũ q̃ ipsa ẽ pecuniaꝝ af
fectatio infesta. ibi enim iactura ad
egritudinẽ vsq̃ puehit. torporeq̃
et insensibilitate subsistit. finitq̃ in
ipsius ebriantis pniciẽ. hic vero in
habendi scz cupiditate detrimẽtũ
et p innũeros hoim discurrit aios.
et varia vbiq̃ suscitat bella. Age et
hoies cũ auaritia cũ temulẽtia de
tentos ad inuicẽ conferamus. vide
amusq̃ q̃bus in rebus aut cõueni⁹
ant inter se aut excedant. rursus in⁹
q̃ fiat de ebriosis cõparatio. qñ q̃
dem nequeãt cũ beato illo cui⁹ sup
meminim⁹ spũ incalescente cõferri.
mensamq̃ iterato infinitis cedib⁹
refertã in mediũ pducamus aperi⁹
amusq̃ q̃bus in rebus simillimi in
ter se et pares. p ipsius morꝛbi nam
videanꝫ. nã cũ hui⁹ morꝛbi sint spe
cies varie. siq̃dem ptim vino ptim
et cupiditate nimia efficiunꝫ. morꝛ⁹
bus tñ veriq̃ inest nõ absimilis. eq̃
eẽ absurda q̃dam auiditate deti⁹
nenꝫ. Nã vino grauis quo plures
hauserit calices eo magis sitim in⁹
cendit. Itẽ et q̃ pecunie fuerit amo
re capt⁹. q̃to plura accumulauerit
tanto maiorẽ sibi excitat cupidit⁹
tis et auaritie flammã et grani⁹ se
diuexãtẽ sitim sumministrat. ea ita
re vtriq̃ sunt pares. verũ in eo rur⁹
sus temulentũ excedit cupidus. q̃d
illud sit queris. ebrius eni rem pa⁹
tiꝫ a natura nõ alienã. Vinũ q̃ppe
natura calidũ cũ innatã auxerit sic
citatẽ. p potandi ingerit auiditatẽ.
vel inexplebilẽ. Vñ inquies auaro
et cupido tãtus hic hñdi amor ac⁹
crenit. vñ inquis. cũ eẽ is ad sum⁹
mũ euaserit diuitiarũ culmẽ. tũ ma
xime paupem. Incredibil' sane hic
morꝛbus pplexus est et ambiguus.
Spectemus ergo si libet ꝛ hosce cũ
temulenti esse desierint. ceperintq̃
mentis esse cõpotes tã ꝛ si cupidus
ille nunq̃ sit vinose huius auidita
tis expers. quin vtroq̃ potius cũ
ebrij sunt cõsideremus. videamus
q̃ vter horũ magis sit irridendus.
effigiemusq̃ eos acri⁹ et subscriba
mus. videbimus certe alterũ p vi⁹
no delirantẽ. aptis oculis nec quẽ
piam discernentẽ oberrantem fru
stra et agitari in obuios quosq̃ of⁹
fendentẽ. euomentẽ lacerũ et infor⁹
miꝫ nudũ. vsq̃ adeo vt cũctis abũ
de risuꝫ moueat. Age ad hec ꝛ aua
rũ in mediũ pferam⁹. cuius res ge⁹
ste et actus non risum modo sed ex
ecrationem iram et fulmina mere⁹
buntur. verum reliquis omissis.
q̃ sit irridendus consideremus. su⁹
quidem eque is atq̃ vinaticus ille
neminem vel amicum discernit vel
hostem. oculosq̃ apertos gerens.
captus luminibus est. Vtq̃ ille
preter merum nihil habet acce⁹
ptum. ita et is preter pecunijs

nil aliud ſpectat. lōge vero huic grauior ē vomitus. ſiq̄dem nō cibū potū̄ve remittit q̄n verba cōuicij diſſenſionis ⁊ mortis plena. infinita inſup in caput ſuū fulmia, puocat. cuius aia non ſecus ſe habet q̄z ebriātis corpus q̄d maculoſum ē ibecille ac fluidū. q̄n ne ipſe q̄dem huiuſcemodi temulentie vicio careat. q̄n q̄d grauius ē curis capiāt ira ⁊ vigilys adusq̄z interitū diuexāt. et ſenſum abſumāt q̄ppe qui vinolentia opprimāt nocte tranſacta pōt et ſobrius fieri hic vero ⁊ dies ⁊ noctes auaricie ebrietate detinēt acrioriq̄z pena afficit q̄z qui vinculis aſtringunt vel q̄ metallo operant ⁊ cudūt vel ſupplicia patiunt ſi q̄ ſunt grauiora. Reſpondemihi. nū hec illa ē vita. nec mors potius exiſtimanda. q̄netiaꝫ vel q̄uis morte miſereor. mors q̄ppe corpus q̄eti donat. ⁊ q̄uis irriſione dedecore et erratis liberū reddit at habendi cupientiſſima temulentia hoiem plane in res eiuſmodi impigit. occluditq̄z aures. excecat oculos mentē multa caligine obtenebrat nihil eūi patit p̄ter fenera audire deq̄z adauctis vſuris turpi indecentiq̄z lucro teſtandis tabernis ſeruilibuſq̄z et illiberalibus mercaturis iuuat verba facere. oibus quē admodū canis oblatrat. oēs odit omnes reſpuit. cūctis ē ſine cā inſeſtus. inſurgit in paupes. opulentis inuidet. nulli ſe gratū exhibet. nec vxori q̄dem. nō liberis. nō amicis. q̄ ſi nequeat vndiq̄z lucra cōgerere vel hos q̄dem habebit infenſiores q̄z qui natura ſunt hoſtes. Quid p̄terea tali veſania aut fieri deterius vel calamitoſius ponit. ſiq̄dem ipe tibi corpus hūti vnicū ventriq̄z ſolū indulgendo ſcopulos p̄cipitia ē re hiatus. ⁊ q̄uis baratra ſummini ſtras. q̄ vel ſi aliq̄d ciuile munus ingeris. impenſas veritus p̄dabūdus rapis. morq̄z corruptelis ⁊ ambitu pleroſq̄z alios cōparas magiſtratū ſupiore illo non mō ſumptuoſiores ſed certiores q̄dem cū māmone tributū dependis. neq̄z pecunys dūparxat vel corpis ſudore aieq̄z ipſius dolore et tormētis ſed ſanguine ipo ipſo huic facis tyrāno ſatis vt ali q̄d tibi magis accreſcat. miſerū eq̄dem te p̄ tua hac barbara ſeruitute dixeri et calamitoſum. nōne quotidie ſpectas qui ad ſepulcra tumulandi gratia efferunt. vt nudi et rebus oībus deſtituti educant. vtq̄z nihil eis liceat e domo efferre. quin vel ea quibus mortui obteguntur vermib⁹ deferāt corrodenda. quo circa hec velim tecū alio dieb⁹ ſingulis reputes. forſitan hoc pacto auaritie in te morb⁹ oīs ſedabit. ni forte vel in ipſa funeris pōpa libuerit maius in modū debacchari. Eſt ſane id graue viciū et horribilis valitudo. eo q̄ ⁊ nos cōtōib⁹ ſingulis hēmus de hiſce reb⁹ apud vos ſermonē ſumuſq̄z forſan vīris auribus iniocundi eaſq̄z dicēdo exhaurim⁹ vt aſſuete ſaltē p̄ficiant magis. Ceterū neq̄z eūi in hoc mihi veſtrū q̄ſpiā cōtra dixerit. nō ſolū in ipſo futuri iudicy die ſed lōge añ. vari⁹ iſte et multiplex auaritie morbus ſupplicia q̄z mīta allaturus eſt q̄n nec iūcti et compediti neq̄z longiori et aduerſa affecti valitudine. neq̄z ij

quidem q̄bus cū inedia ⁊ fame col luctatio ē. seu quonis mali genere p̄essi talia sustinebūt. q̄lia pecunia rū tollerant amatores. Quid ei idē ferri cuiq̄z molestius p̄t q̄z oīm i se concitare odia. ip̄m q̄z omnes hr̄e i uisos. imitem se p̄bere vniuersis et intractabilē expleri nunq̄z siti cōti nua laborare. afflictari fame assi dua vltra q̄z credi p̄t grauiori me rore cōfici quotidiano. angi contin nuo ⁊ perturbari. Hec ⁊ his longe plura subeūt hy q̄ accumulādi tra hunt cupiditate. adeo vt si cuncto rū sibi mortaliū fortunas pariant. nullā. p̄sus p̄ auiditate immodica sentiant voluptatē. Qd si vel num mi vnius iacturā fecerint putant se sup ceteros fuisse grauiora ꝓpessos et vita ipsa excidisse. cuiusmodi ma la q̄s poterit sermo explicare. at si p̄ sentia hec tātope illos affligūt. co gita q̄z acerbiora post mortē tormē ta manent. illū dico a regno celesti casum doloreq̄z q̄ sit ex gehenna fu turus. ꝑpetuos carceres tenebras exteriores vermes illos et venena tos dentū stridorē p̄ssuras angusti as ignis fluenta et caminos inexti guibiles. Que oīa colligēs cōferēs q̄z cū ipsa pecuniarū voluptate fun ditus hunc auaritie morbū reuelli to vt graui eius inopia lib et veras tibi diuitias cōpares. boniq̄z cum his p̄sentibus et futura assequaris

SERMO. iiii.

Edite fratres Paulum di centē. Induite quē admo dum electi dei mie viscera. nos aūt lōge alit factiram⁹. siq̄dē

adeuntem quempiā vel nummum a nobis dep̄caturū. pbro et maledi ctis incessimus. et importunū ap pellamus. cui⁹ rei ñ te pudet o hō molestū ⁊ importunū clamitare pa nem deposcentē. is eñi vel si mole stior esset foret q̄dem miseric ordia dignus qui adeo fame veratus ti bi p̄sonato hoi supplicet. Qua ire nostra ē crudelitas incusanda. nā si nec facile impartiri aliq̄d egētib⁹ tolleramus. varia cogunt arte no strā i humanitatē pellicere et emol lire duritiem. Porro si argentū. au rū ve exposcerent aliq̄d forte ratio nis dur⁹ tuū illud responsum ha bere videret. at cō necessarij victus gratia te adeant. q̄d inepte philo sopharis verbis accuratioribus ⁊ supuacuaneis. inopi ociū inertiāq̄z exp̄bando. que si in quēpiā essent merito conferēda. nemini oīm ma gis q̄z nobis ipsis forent obiciēda cuius p̄nunciati in egenū. p̄bri me mineris velim cū deū ipse adieris peccatis veniā cōprecaturus. tum q̄dem senties dignius te hec posse a deo q̄z a te pauperē audire. non dū tñ talib⁹ i te ille verbis est vsus cuiusmodi hec sunt Desine iā. hinc abi in rē malā admodū es ipse im portunus. Siq̄dem postq̄z et tem pla et aras frequentaueris meaq̄z ⁊ instituta et iussa p̄ceperis. mox fo ro adito aurū libidines. amicicias necessitudines et reliqua istiusmo di meis et legibus et institutis an teponis. humilitatemq̄z nunc pre ferēdo te supplicē reddis. postq̄z ve ro p̄cari desieris crudelē te exhibes

et inhumanũ. abi itaq; hinc meq; nec vltra adieris. Hac ipsi et si sumus auditõe vel acriori multo nõ indigni. nihil tñ istiusmodi improperat deꝰ. quin tollerat ille nos aio ingenti. cunctaq; ꝑ se ipse exeq̃tur. indulgendoq; precantũ vota excedit. Quod ⁊ si nihil horũ nos fugiat. soluamus inopũ mẽdicitatẽ vel se ingerentiũ. nec acrius vltra i eos inehamur. qñ ⁊ nobis ad salutem haud minus opus sit diuina clemẽtia q̃ venia. et maiori quadã mia. neq; em̃ cõcedit̃ nobis nec licet q̃dem nostris oibus diligentius discussis actionibꝰ. sine supplicio vel morte salutẽ parere. Ne igit̃ efficiamur aliorũ acerbissimi exactores ⁊ iudices ne forte acriꝰ de nobis supplicia exigant̃. cõmissa em̃ habemꝰ quauis venia nõ inferiora. quietiã illorũ nos miseret quorũ errata veniã non merent̃. vt eandem nobis vel diu seruatã cõparemꝰ vel potiꝰ si fuerimꝰ quoad ingeniũ suppetet et vires enisi. nunq̃ tanta in alios clementia vtemur. quãta ⁊ ipsi idigebimus ab idulgentissimo deo ꝓmereri. Quo igit̃ pacto ñ absurdũ videri debet. cũ in tantis simus ipi rerũ angustijs ad veniã ꝓmerendã constituti. adeo nos esse in conseruos parcos ⁊ illiberales. vt in eos id ẽ in nos ipsos oia enixe faciamꝰ neq; enim tã reliquos nostrorũ bñficiorũ indignos arguimus. q̃ nosmet diuina clementia. siq̃dem q̃ cõseruũ verbo offenderit, deum habebit se acrius lacessentẽ. Non igitur erit nobis ipsis detrahendũ quin i opes vel torpidos dixeris vel ignauos. re aliqua ipartiamꝰ adeuntes solemus em̃ et nos ꝑ torpedie quadam vl' incuria pleraq; delinquere q̃nimmo vel si cũcta ab his nostra emanãt errata haud quaq̃ tñ mox penas exigit deus. sed ad penitendũ nobis et spaciũ ꝑbet. et victum tribuit castigando instruẽdoq;. vel reliqua ad necessitatẽ summistrat. vt ipsi hanc eiꝰ clementiã sectemur Erit itaq; nostra hec ꝑdenda impietas. ⁊ feritas a nobis oĩs ꝓpulsanda vtpote id nobis potius q̃ reliquis ꝓfuturũ. nã cũ egentibus argentũ panẽ amictũve impartimus tam nobis ingentẽ gloriã vendicamus vt vllis nequeat verbis explicari. Siq̃dem incorruptibile corpꝰ resumentes cũ deo vna ⁊ laudem simus recepturi ⁊ regnũ. qd̃ quãti sit faciendũ ex nostrarũ ⁊ pñtium rerũ coniectura. vel leuiter cõprehẽdi licet. tã et si nequeat in ꝑsentiarũ liq̃do satis internosci. id tñ exemplis conabimur explicare. Dic mihi si quis senescentẽ te ⁊ inopẽ polliceat̃ in pristinam restituere iuuentutem redacturũq; ad priorem illũ etatis florem. effecturũ etiã et valitudine optima et virtute prestantẽ. largiturum insup tibi ad annos mille terrarũ orbis summa tranqullitate i periũ. q̃d nã ipse ꝓ istiusmodi pollicitatõnibus vel facere vel pati recusares. Ecce igit̃ et christꝰ nõ solum hec sed his lõge maiora pollicetur neq; enim quantũ inter se vident̃ senectus ⁊ iuuenta distare. tantundem est incorruptionis corruptionisq; discrimen. Neq; pro ipsius principatus et paupertatis.

quin ꝓ somniorũ ⁊ veritatis inter-
uallo. p̄sens hec gloria cũ eterna il-
la cõferenda est. nec tñ satis adhuc
horũ intercapedinẽ explicauerim.
siquidẽ nulla enarrari possit eloq̃n
tia. futurorũ bonorũ magnitudo.
si cũ p̄sentibus cõferant̃. ⁊ tp̄is illi⁹
infiniti. ⁊ momẽtanei hui⁹ ratio ha
beant̃. Quo em̃ pacto cũ p̄nti hac
q̃sq̃ vitã illã cõtulerit sempiternaꝫ
aut terrenã cũ celesti q̃ete. que tm̃ vi
dent̃ altrinsecus abesse. q̃tuꝫ a bel
lo pax ẽ. ociũq̃ semotum. vtq̃ pu-
rissima margarita a luteo quouis
lapillo secernit̃. sic ꝓfecto est a cor-
ruptione imortalitas aliena. quin
quo pluribus id exprimere cõnite-
mur. eo minus certi aliquid vel si-
mile afferem⁹. Quippe si cũ vel mi-
cantibus solis radys futura nobis
corpora cõtulerim⁹. nihil tñ ꝓ illo-
rũ splendoris dignitate explicabi-
mus. Pro his itaq̃ futuris bonis
que tã imense facultates aut q̃ po-
tius humana vita tanti vnq̃ p̄nt
existimari que nõ vltro relinquẽda
sint. etenim si quis te in regiam ali-
quã induxerit. ceterisq̃ astantibus
⁊ principis tibi beniuolentiã adeo
cõciliet vt post sermones familiarit̃
habitos cõuiuã te illi ⁊ comitẽ assi
duũ faciat. nemini ꝓfecto diceres
te ꝓ tanta beatitudine cõcessurum
At si celũ cõscendere regiq̃ illi oim
potentissimo assistere. inq̃ angelo-
rũ cõspectu splendescere. fruiq̃ glo
ria ineffabili effecerit. hesitares ne
vel oim fortunarũ pati iacturã. aut
si illud cõduceret vel vita ipsa spoli
ari. q̃nimmo ꝓsilire et leticia efferri
oporteret. et vt ita dixerim pre gau
dio alas sumere ad volatũ. at q̃ ip̄e
vt principatũ assequaris. fraudan
di ⁊ rapiendi occasiones inumeras
allaturũ. et si illud haud q̃q̃ ꝓ lu-
cro duxerim aut cõmodo et tua di
sperdis. ⁊ aliena mutuatus vxorem
si vsui foret et liberos. nec vereben-
ris in seruitutẽ dare. ob regnũ aũt
celeste illud nobis ꝓpositum qđ ne
minẽ habet deo testificãte successo
rem. ne exiguos continet angulos
aut terre partẽ sed celũ integre sub
eius ditione capit. segnior ipse ⁊ pi
ger pecunys imersus inhias. neq̃
intelligis ꝙ si inferior hec celi facies
que ad nos vergit tm̃ i se habet de
coris et oblectamenti. qualis supe
rior illa ⁊ celum celi futura sit. Sed
quoniã hec corporeis interea ocu-
lis spectare nõ licet. cõscende mẽte
et cogitatione celum. qđ supastans
suspice. et supnũ illud quod altius
tendit. attende imensam illã altitu
dinẽ et splendorẽ horribilẽ. contẽ-
plare angelorũ multitudinẽ. archã
gelorũ gentẽ innumerã. aliasq̃ infi
nitas potestates. post hec descẽdẽs
supne et celitus. nota et oculis cir-
cũlustra nostrarũ harũ rerũ imagi-
ginẽ nostratesq̃ principes vti se cir
cũ habeãt. viros veste aurata cõspi
cuos. currus insup auro vberti ex-
cultos quos iumẽta trahunt cãdi-
diora. et vehicula p̄ciosioribus gẽ
mis ornata. vt niueos lectulos. vt
carpenta aureis bratteis crepitan-
tia. dracões p̄terea auro ⁊ serico ve
stib⁹ effigiatos vt scuta auratis vm
bonibus et lora ex auro lapillo di-
stẽta. equos demũ ip̄os ⁊ faleratos
⁊ auro obseptos cui⁹ mõi ornamẽta

nihil ꝓfecto vltra. viso principe aut
spectamus aut magnifacimus. pri
ceps em̄ vel solus. tū ex ei⁹ porphi
reo amictu. tū diademate. sella. fi
bula. ⁊ soccis. tū demū fulgētissimo
ei⁹ aspectu omniū nostrū in se ocu
los cōuertet. His itaq; rebus ter
renis aīa duersis. animus erit ad su
piora transferendus. intendendus
q; ad horribilē illū iudicij diē. quo
christus ⁊ cognoscendi et iudicādi
gratia affuturus ē. neq; em̄ bellua
rū iuga vel aurata vehicl'a. seu dra
cones spectabis ⁊ scuta. sed qd̄ visu
horrendū ⁊ aīos pauefacit. vt vel i
corporee obstupescāt potestates. si
quidē virtutes inq̄t celorū ꝯmoue
bunt. Tunc p̄terea vniuersum celū
patebit. ab ipsis cardinibus reuul
se disturbabunt̄ et fores. descendet
dei vnigenit⁹ filius. nō vigenis aut
centenis viris sese armis stipantib⁹
sed angelis inumeris. cherubin se
raphin. potestatibus reliquis circū
stantibus Erūt tūc q̄dem oīa formi
dinis et terroris plena. cū ex terre
hiatu. quotquot hoīm q̄ ab ipsius
Ade origine vnq̄ diēq; adusq; illū
futuri sunt. aut emergent aut rapi
ent̄. Christus vero cū tanta gloria
apparebit. vt eius splendore. tā sol'
q̄ lune ⁊ ceterorū astrorū lux om̄ls
occultet̄. Quib⁹ poterūt verbis tū
⁊ beatitudo illa. tū gloria ⁊ splēdor
explicari. Heu mi anime. oboriunt̄
em̄ mihi nūc lacrime ⁊ ingēs incū
bit gemitus cogitanti q̄bus excidi
mus bonis ⁊ quali sumus beatitu
dine alieni effecti. a qua tū videbi
mur lōgi⁹ abfuisse. cū magni nihil
aut boni operamur Ne itaq; q̄spiā
mihi hoc loco gehennā cōmemora
uerit. siq̄dem eiusmodi glorie casuꝫ
subire ⁊ gehēna lōge sit graui⁹ ea
dēq; abesse. quouis supplicio dete
rius. nec dū tū intermittimus ⁊ ter
renis incūbere. ⁊ demonū nequicia
falli qui ꝓ pusillis his ⁊ minimis re
bus nos p̄uabunt maiorib⁹ Quip
pe lutū offerūt vt aurū subtrahant
vel poti⁹ vt celo nos fraudent. vm
bram p̄ferunt. vt a veris ꝓpellant.
insomnia imittunt Nihil em̄ aliud
id p̄ter dici p̄nt fortune bona. vt lu
ce oborta oīm nos arguāt egētissi
mos. Que oīa ita se habere intelli
geres. caueam⁹ aliqn̄ tandē dolos
hosce ⁊ fraudes. animūq; ad futu
ra cōuertamus. neq; em̄ affirmare
licebit ignorasse nos vitā hanc bre
uem esse ⁊ tēporariā. rebus p̄sertiꝫ
ipsis tuba clari⁹ quotidie clamitan
tib⁹. ꝑtenuē illā esse. ridiculā ⁊ ifor
mem. plenā discrimis. plenā vora
citatis. Qua igit̄ erimus excusatōe
digni. qn̄ criminosa ⁊ turpia tanto
studio cōsectamur. fugimus vero q̄
gloriosos nos facerent ⁊ insignes.
vniuersiq; in ipsam pecuniarū ty
rannidē concedimus. siq̄dem illa
ru ē seruit⁹ quauis tyrānide itolle
rabilior qd̄ ꝓfecto nec eos fugit qui
ea se vt explicarēt digni sunt habi
ti Quo circa et vos vt optimā hāc
libertatē ꝑdiscatis. refrigite vincu
la. extricate vos laqueis. nullum ia
ceat domi aurū. q̄n ꝙ infinitis ē pe
cunijs honorati⁹ pietas ⁊ elemosi
ne recordant̄. id em̄ nos faciet apd̄
deum fidentiores. at illud dedeco
re multo ⁊ pudore offundit. facitq;
demones magnū in modū in nos

deseruire. Quid igit̃ in te hostẽ et
armas et fortiorẽ reddis. armis po
tius erit tua in eũ dextera munien-
da. transferendusq; domus oĩs in
animum ip̃m ornat⁹. in eoq; opes
locande aurũ ꝓ arca et domo celũ
seruet nostra oĩa nobiscũ deferam⁹
sumus certe ipsi et parietib⁹ potio
res et pauimento maioris faciendi
Quid igit̃ nobis post habitis stu-
diũ in hec omne cõcitam⁹. quoruz
sumus p⁹ vite hui⁹ excessum exper
tes futuri. q̃nimo ꝑsepe in humãis
agentes potiri haudq̃q̃ possum⁹
cũ liceat diuicijs a deo ꝓuehi vt ñ
mõ hac vita sed in futura possum⁹
opulentissimi videri. Idcirco q̃cun
q; villas domos et aurũ aĩo vel cu
re habuerit. vbiuis sui p̃ntiã fecerit
cũ his fortunis se offerat necesse est
Dicet aliquis. Quo pacto id fieri
poterit. poterit q̃dem et facilitate
summa nã si hec bona ꝑ inopũ ma
nus in celũ transtuleris apparebũt
sane in tuũ fuisse animũ traducta.
ita vt te vel morte p̃uentum nemo
his opibus fraudet. q̃n vita funct⁹
abscedes. celo opulentus futurus ⁊
diues. Eiusmodi Tabites illa the
sauro potita est. siq̃dem nõ dom⁹
aut parietes. nõ lapides vl̃ colũne
sed viduarũ corpa amictu operta.
fuse lacrime. mors fugata. ac demũ
vita reddita. cõspicuã illã fecere et
clarã. Istiusmodi nobis paremus
arcas. tales struam⁹ et domos. sic
deus nobis opẽ p̃stabit et ipsi nob̃
eodẽ coadiutore vsi in ope et q̃dez
p̃claro absoluendo videbimur nõ
defuisse. At q̃ ex nihilo deus inopes
adesse traduxit. tu vero traductos
hosce et creatos. nec fame sciuisti le
uando curandoq;. nec reliq̃s confi
ci erũnis. dei templũ attollens vn-
diq; et sustentans. cuius tẽpli vel ꝓ
bitatẽ vl̃ gloriã q̃d vnq̃ poterit eq̃
re. Qd̃ si nondũ clare ꝑdidicisti. q̃-
bus te de⁹ ꝓ iniũcta hac ⁊ suscepta
subleuande inopie cura insigniue-
rit ornamentis. tecũ id aĩo reputãs
ex eo ꝙ inferem⁹ intelliges. etem̃ si
q̃spiã tibi casurũ celũ subleuãdi eri
gẽdiq; traderet facultatẽ. nõne id
tibi honori duceres ꝑinde ac con-
ditionẽ tuã et vires excedentẽ. Ec
ce nũc maiori quodã te honore di-
gnatus ẽ de⁹. siq̃dem qd̃ celo ipso
maioris facit. tibi subleuandũ con
cessit nihil em̃ deo ex his que visun
tur eque atq; hõ est gratius cuius
gratia celũ mare ac terras creauit.
eiusq; habitatõe poti⁹ q̃ celi letat̃
Quod et si ita esse nos haud latet
nihil tñ cure vel diligentie diuino
huic tẽplo mancipamus. qui eo ne
glecto amplas ac magnificas para
mus domos. ideoq; reb⁹ oib⁹ desti
tuti extrẽa iopia laborãtib⁹ sum⁹ i-
feriores q̃ñ ⁊ domicilia e q̃b⁹ p⁹ vite
h⁹ excessuz nit̃ sum⁹ splẽdoris relati
ornatiora struim⁹. ill̃ reiectis q̃ trãs
ferre nobiscũ vna licuissz. Cõsurgẽt
nãq; resoluta iã egẽtiũ corpa. q̃bus
de⁹ c⁹ hc iussu fiũt i mediũ ꝓductis
q̃ ea curauerit ⁊ laudabit ⁊ cũ oĩm
admiratõe extollet ꝓp̃tea ꝙ iopia
affcõs. l̃ paulo p⁹ siue iedia siue nu
dite siue algore collapsuros erexerit
verz adhuc l̃ his nob̃ ꝓpositis laudi
b⁹ tardiores certe ad optiam hanc
egenoꝝ curã adeundã sum⁹ ⁊ tor
pidi. Christ⁹ p̃terea quo diuertat
nil hz q̃n hospes famelicus circũ-

ferr̃ et nudus. ipse vero suburbana vel laxiora. balneas et ambulacra frustraq; multa struis cubilia. illi vero neq; angustũ aliquod impartiris tegumentũ. qui cornis vulturibus celsissima struis tectoꝝ fastigia Quid hac fieri peius secordia põt et furijs. sunt eñ hec p extrema q̃dam habenda insania. que nec verbis q̃dem poterit satis explicari. licebit tamẽ si libet eiusmodi a nobis egritudinẽ et si pgraue ppulsare. neq; id tñ potis factu ẽ. sed etiam facile. neq; facile mõ sed eo facilius pestilenti hoc et animi et corporis morbo liberabimur. quo t medicꝰ aderit oim excellentissimus. Is itaq; erit p nos et alliciendus et horrandus se nobis iũgat Conferenda insuper in mediũ nostra oia. et ipsi nos voluntas scilicet et animi promptitudo. nullis hic rebus alijs opꝰ habet. modo hec tulerit de se oia prestabit. Cõferamus itaq; que nostri sunt iuris vt meliori dum viuimus valitudie vsi. bona illa futura consequamur.

SERMO. v.

Clo tandẽ ipsi digni supplicio indicabimur siquidem paulus ob Christi quo tenebat desiderium neq; celestia ipa magnifaciebat nos vero que vel ceno t luto volutant̃ christo pferimus. cuius amore t gebennã ille adire si fieri id necesse foret. pcupit. et celestis regni iacturã pati. nos vero a Pauli magnanimitate longo interuallo distantes. cũ neq; pſentia aspernemur. ne digni q̃dem erimus. qui eius calceos attrectemus siq̃dem ille. p eius summa in christũ pietate et obseruãtia nec celi regiã. p regno ducit. nos vero eum cuius opa et admirari videmur et magnificere. qđ eq̃dẽ optarem. contemptui habem⁹. ppositũ nobis celeste illud imperiũ pterentes. vmbras quotidie et insomnia consectamur. tã t si deꝰ. p suo i nos amore et pietate. se nec secius gerat q̃ solet indulgentissimus pater i liberos cõtumaces q̃ cũ eos videat sui assidue cõsuetudinis tedio affectos. alia q̃dam arte ad se pellicit. At nos cũ nullo christi decẽti amore teneamur et si pleriſq; vt in officio detineat rebus obiectis. residere apud se haud quaq; tolleramus q̃n ad ineptias potiꝰ puriles trãsilimus et lados. que oia paulꝰ nec mediocriter abhorrebat. q̃n vti ingenuus t liber filiꝰ. genitoris amãtissimus querit se illi assidnũ dedere. cũ eoq; et solo versari. nec si magnã habet in ceteris ratõꝝ sed longe minorẽ q̃ filiũ deceat. non enꝝ pari se quo et patrẽ honore dignatur. siq̃dẽ cũ patrẽ attẽdit sua nihili putat manultq; cũ patrei plagis t cruciatu versari. q̃ seiũctꝰ i delicijs eẽ. Idcirco ñ possum ñ vehemẽter Paulũ admirari q̃ solꝰ ob xpi gratiã tulerit oia. nulla regni spe vl̃ honoris sed amore dũtaxat. et caritate ingẽti. cũ pleriq; hoim eiusdem gratia. ne pecunias q̃dẽ cõtẽpserit neq; eñ nos vel christꝰ ipse vel eiꝰ opa. a tenuis his rebꝰ retraxerit q̃n vti vita t sues vl̃rsliq; id genꝰ aiantia solẽt. ceno obuoluimur. qđ eñ ipi his feris bestys videmur pstare

quibus cũ tãm multa pateant exẽ-
plo⁊ plena ⁊ imitatõe digna. haud
q̃q̃ intermittimus inferiora hec de
ſpicere et admirari. cũ ne ad bꝛeue
q̃dem ſpectare ſupioꝛa tolleramus
p̃ſertim cũ noſtri gratia filiũ deꝰ de
miſerit celitus. cui nec panẽ ipſe im
partiris. q̃ñ pꝛo te fuerit oblatus ⁊
morte affectus pater nec ꝓpꝛio filio
te ꝓpter indulſit. hunc ipſe inedia
maceratũ parnifacis. cũ tibi ſit eiꝰ
ope viuendũ. quid hac fieri contu-
melia põt deterius. cui ille ob gra-
tiã ꝓditus. te pauꝑ occiſus fameli-
cus ꝓ te dimagat. vel e ſuo aliquid
huic impartire. vt in tuã id vtilita
tem cõcedat. nec q̃dem mihi crede
id egeris. quos igit iſtiuſmodi ho-
mines nõ inſenſibilitate lapides ex
ceſſerint q̃ cum tot rebus ad bonũ
trahunt in demonica tñ hac cru de
litate ꝑſeuerent. At q̃ Chriſtus nec
morte tñ et cruce contentus quin
ſubire etiã inopiã voluit. hoſpes i
ſup vagus et nudus fieri valitudi
ne affici ⁊ vincula tollerare. vt te vl̃
hoc pacto ad ſe reuocaret. ꝙ ſi pꝛo
mea hac oi tollerantia inquiet. nec
vicem reddendã exiſtimaueris. ſal-
tẽ te mee mendicitatis miſereat. ꝙ
ſi nec hui⁹ rei gratia mihi cõpatiẽ
dum dureris vel ob egritudinẽ me
am haud flexus et vincula emolli-
re. ſi ne hec q̃dem miſericoꝛdem te
et piũ reddiderint. lenia tñ et friuo
la depoſcẽti annuas velim. neq̃ ei
p̃cioſioꝛa quedã et magna expoſco
ſed panẽ dũtaꝛat et tectũ et verba
ſolantia. ꝙ ſi poſt hec fueris in tua
feritate ꝑtinatioꝛ. ſaltẽ ꝓ regni cele
ſtis deſiderio ſiue ob ea que ꝓ te tu
li certamina exhibe te meliorẽ. Si
demũ nulla iſtiuſmodi apud te ra-
tio conſtabit. ſaltẽ nature ipſi com
patere cũ nudum videris. remini-
ſcere eius quã ꝓ te tollerim in cru⁊
ce nuditatis. cuius ſi nulla erit apꝺ
te recoꝛdatio vel ob eã quam ino-
pum gratis exutus tollero. Factus
ſum ante hac te ꝓpter egenus et in
p̃ſti egeſtate pꝛemoꝛ. vt vndecũq̃
compulſus miſericoꝛdẽ te pꝛebeas
eſuriẽ tui gratia tollerani. rurſuꝫ fa
mem ꝓ te patioꝛ. Sitibundus erã
dũ in cruce penderẽ ipꝛeſentiarum
ſitio pauperũ ratõne. vt his vtriſq̃
inedia ſcilicet et ſiti. te mihi adiun
gam. piũq̃ ꝓ tua ſalute reddam ⁊
humanũ. Quocirca et ſi te mihi ꝓ
meis innumeris bñficijs i vice red
denda ſentiã obligatũ. nec tñ quip
piã te quemadmodũ debitoꝛẽ re⁊
peto. q̃n vti beneficiũ et largitoꝛe⁊
ſumq̃ ꝓ paruis et exiguis rebus co
rona te et imperio donatuꝛ⁹. neq̃
id dixerim. ſolue me egeſtate vl̃ di
uitias elargire. Fui equidẽ ꝓ te pau
per. ſed panẽ poſtulo et amictũ. vl̃
tenue aliquod mee inedie ſolamen
Si fuerim ipſe in vincula coniect⁹.
haud q̃q̃ me inde eximas poſtulo
ſed vnũ illud vt vinctũ tui ob gra-
tiam reuiſes. ſic te vel hoc ſolo celo
donauerim. et ſi ipſe grauiſſimis te
vinculis eruerim. feceris taꝑi mihi
ſi p̃peditum et ligatum reuiſeris. ſa
tis. Ꝑoſſum pꝛeterea te vel nullis
tuis in me meritis coꝛonare. velim
tamen me tuis eſſe beneficijs ob-
ſtrictum. vt te coꝛona dono con-
ceſſa faciat fidentioꝛem. Idcirco
cum habeam ipſe vnde me alam.

facultates. emendicando circūna-
gor. pq̄ foribus tuis astans manū
porrigo et cibari a te pcupio. amo
eñ te plurimū et mensa insup tua
delector. qđq̄ amantiū consuetu-
dinis est vel hec oia mihi duxerim
ornamento. quinetiā spectāte ter-
rarū orbe laudes de te p̄dico vel in-
gentes. audientib⁹q̄ vniuersis al-
torē meū ostendo. Cūq̄ soleat nos
cū a quoq̄ alimur. pudere. celareq̄
itē beneficiū cōsuescimus. Christus
ipse vel nobis obticentibus qñ ve-
hementi nos amore. psequit. nostr̄
in se beneficium vulgabit. nostriq̄
haud mediocri cū laude. pfitebit.
neq̄ eñ eū fateri pudebit. nos sibi
nuditatē patienti amictū. et fame-
scenti contulisse et victū. Quibus
oibus recte pceptis. ne laudetenus
cōtenti sumus. qn dicta hec exequa
mur. Quid enim nobis istiusmodi
plausus et laudantiū turba vtilita
tis cōtulerit. vnū illud a vobis exe
geri. vt ostentationē hanc t iactan
tiam. cū ex factis. tū ex vera obtem-
perantia vendicetis. Id eñ demū
nobis in laudē. id inq̄ in lucrū ce-
det. et quouis diademate fulgenti-
us existimaueri. Hanc itaq̄ et de-
cessuri coronā. cū mihi. tū vobis. p
ino pū man⁹ deferendā pate vt vel
in hac vita spe meliori enutriti. ad
futurā concedentes ppetua beati-
tudine fruamur.

SERMO. vi.

Vid tandē ianis glorie
cupiditate sumptuosius
q̄đ turpius vel tolleratu
difficilius fieri potest. siq̄dem mor-
bi huius dispendia ex his solēt pa-
tere. q̄ frustra et inaniter cū in the-
atris edendis et spectaculis. tū reb⁹
ceteris istiusmodi itempestiuis ad
gloriā dūtaxat t ostentationē para
tis. tū deniq̄ in edificandis splen-
didis domibus et excolendis. stru
endis et reliq̄s inutilibus. que in p̄
sentiarū silentio p̄tereamus. pecuni
arū plurimū insumūt nec sane quē
piam fugit hominē hoc morbo la-
borantē. p̄digum et iactabundum
rapacē insup et cupidū esse oporte
re. nam vt habeat vnde beluas a-
lat. alienis fortunis inferet manus
at q̄đ fortunas dixerim siq̄dem nō
eas solū sed aios ipsos ignis iste de
pascit. neq̄ morte corpea hac mo-
do et p̄senti sed futura etiā afficit t
eterna. Nā et gebenne. p̄creatrix in
anis hec gloria. et ignē excitat vehe
mentius. et vermes pestiferos. qui
etiam eandē illā videbit quispiam
vel apud mortuos tenere imperiū.
quo quid fieri potest deterius. cūq̄
et reliqua cum morte vna vicia dis
soluunt. hic tū iactātie morb⁹ post
mortē etiā oī conatu contendit. si-
am vel in ipso cadauere naturā p̄-
dere. Quippe hac vita excessuri. et
statuas sibi insignes vel eorum sub
stantiā omnē consumpturas. erigi
sibi et attolli demandant. p̄funiunt
q̄ plurimum suo funeri luxū. quiq̄
dum in terra vinerent nummi vni
us aut panis gratia. adeunti ege-
no conuiciati sunt. mortui vberem
vermibus mensam p̄bent. et ab-
unde. quid ergo aliud queras q̄đ
morbi huius excedat tyrannidem
hoc eñ ex malo absurde q̄q̄ oriūt
cupiditates. siq̄dem pleroſq̄ quos

neqz decora facies. neqz libidinã di
cupiditas ceperit iactãtie libido in
tercipit. vt p seducta nonnunqz vel
viciata muliere apud alios glorien
tur. quid reliq̃ dixerim que ex inani
hac gloria mala emergunt. optarẽ
eq̃dez q̃busuis barbaroz hoim po
tius in seruitutẽ dari qz semel eius
subire iugũ. nec eñ a barbaris ta
lia captiuis iniungunt qualia sibi
morigeris illa hoc pacto inquiens
indicit. Exhibe te cunctorũ seruum
sine te fuerint inferiores sine clario
res. animã aspernare. virtutẽ negli
ge. libertatẽ irride. ac tue demũ sa
luti aduersabere. tũ siq̃d erit per te
bene gestũ. non dei oblectandi gra
tia id egeris. sed ad ostentatoz dñ
tarat et iactantiã vt p meritã ex eo
palmã ammittas. cunqz te miseri
cordẽ p̃stiteris. ieiunio. inedia ue af
feceris ẽ labor quidem subeundus
merces vero omni studio p̃denda.
Quid huiscemodi põt preceptis
dici immiti⁹. siq̃dem ex eis obtre
ctatões. inuidie. et desperatio. oz
tum habẽt. emanatqz malorũ oim
mater auaritia. p̃sertim eũ familia
rũ examina et barbari auro circum
fulti parasiti. assentatores et conne
xi argento curr⁹. et reliqua his ma
gis irrisione digna. nõ voluptatis
aut necessitatis gratia. sed ad ostẽ
tationẽ parant. Dicet aliquis. ita
se habet morbũqz hunc malũ eẽ cu
ius patet. quo tamen pacto caueri
possit explicandũ foret Caueri inqz
illd̃ poterit si id morbi graue t mo
lestũ esse cognoueris. qd̃ optimũ p
fecto erit ad vite rectitudinẽ ineũ
dam initiũ. siq̃dem valitudine af
fectus quispiam. et eger confestim
medicũ conquiret. si primũ se egri
tudine laborare didicerit. q si aliã
ad hunc morbũ euitandũ viã que
ris. deum assidue cõtemplare esto
qz quã inde capturus es gloria cõ
tentus. deinde si senseris ianis glo
rie morbo suggerente te incitatum
iri ad efferendũ. qd̃ bene gesseris t
aperiendũ mltis aiadnersa que se
quitur ex bonorũ facinorũ cõmuni
catione iactura. extingue absurdaz
illã et suggestam. renũciandi ac be
ne acta vulgandi cupiditatem. ani
mumqz his verbis alloquere. Ecce
tam diu parturiens efferendi rem
bñ gestã p̃cupidus extitisti. neqz eã
tolleraſti silentio p̃mere. q̃n oib⁹ co
gnoscendã extulisti. quid ergo ex eo
plus aliq̃d tibi accrenit. plus eq̃dẽ
nihil dãni vero plurimũ. t extremi
et eorũ euacuatio que summo cum
labore collegeras. mox etiã intelli
gas velim corruptũ esse vulgi iudi
cium. infirmãqz sententiã. flaccesse
reqz statim et labare solere. nam vt
ad breue homines aliq̃d admiran
tur. sic tpis p̃cessu facile oblinisca
tur. intercipitqz ois p eos dei mu
nere iã parta victoria. quam vel si
mortales cõtulerint. tutari diu nõ
possunt. vel si in lõgum videretur
mansura. calamitatis quietiã lo
co haberi posset. si diuina foret cũ
mortali hac commutanda. Cũ ita
qz fluxa sit t labilis humana laus
q̃ vti excusatõe poterimus si p in
certis certa p̃dem⁹. proqz tã breui
paucorũ p̃conio. tot bonoz patie
mur iacturã. insup si vel infinita fo
ret nos laudib⁹ efferẽtiũ mltitudo

eo essemus calamitosi magis et mi
seri iudicādi. quo maior esset lau-
dantiū numerus. Quod si hec for
te miraris audi q̄lem christ⁹ in eaꝫ
rem sententiā ferat Ue vobis inq̄-
ens quibus vniuersi homines bn̄-
dixerint. nec imerito. nā si ad singu
larū artiū discrimē internoscendū
opifices ipsos in iudices malis quo
pacto virtutē ꝑmiseris multitudi-
ni ꝓbandā potius q̄ꝫ illi q̄ eius ha-
beat ceteris lōgo interuallo p⁹ ha-
bitis. notionē p̄stare et opē queat ⁊
palmam. Illud ergo et parietibus
ipsis et foribus erit ac menti et aīo
inscribendū repetendū etiā frequē
tius qd̄ a christo dn̄o vsurpatū est.
Ue vobis q̄bus benedixerint ho-
mines. siq̄dem qui tūc te extulerint
paulo post nō secus ac honoris et
glorie et suarū priuataꝝ laudū af-
fectatorē calūniabunt̄. Ab his lon
ge alienus est deus. q̄ppe q̄ te q̄ꝫto
diuine glorie cupidiorē cōspicabit̄
eo maiores in te conger et laudes ⁊
summa oīm admiratōe illustrabit
quod certe mortaliū egerit nemo.
quin te excipiens e libero seruū red
det vel tenui plerūqꝫ verbo. laude
in te vel cōmentitia vsus et subdo-
la vera ꝓmerita mercede fraudabit
facietqꝫ te mancipio quouis empti
tio subiectiorē. siquidem seruū dn̄s
dicto audientē habebit. ipse vero
nec iussus dn̄o obtēperabis nā vt
primū te illi rem gratam facturum
cognoueris nec impanti morē ge-
res. Quib⁹ igit̄ nō erim⁹ incendijs
digni qui improbos a deo oblecte
mus vt vel tacentibus ipsis fiat sa-
tis. deo vero vel iubenti quotidie
et cōmonefaciēti nihil prorsus au-
diamus Tibi itaqꝫ diuinā gloriam
affectanti humane sunt laudes fu-
giende q̄bus euitatis apud deū et
homines quantūuis fame et nois
vendicabis Nil enim magis admi
rant̄ mortales q̄ꝫ eum qui gloriam
aspernet̄. nec quempiā maiori lau-
de ⁊ admiratōe ꝓsequuntur q̄ꝫ qui
laudari se pro nihilo duxerint aut
magnifieri. Quod sane si homies
ipsi id agimus q̄ꝫto magis cuncto-
rum deus gloria te et laudibus ex-
tollet si eas te contemptui habere
cognouerit. quid ergo dici te bea-
tius potest. siq̄dem quantū gloriaꝫ
inter videtur ignominiamqꝫ dista
re tantūdem sit vel longe mai⁹ hu
mane huius mortalisqꝫ laudis. et
superne discrimen. nam vt turpior
suapte natura mortalis ē vel si nul
la cum re alia conferatur ita et col-
lata q̄ꝫ sit deformis futura et visu
grauis cogitari potest. Etenim vt
mulier prostituta i domus fastigio
astans sese cunctis visendam p̄bet.
sic homines inanis glorie seruitute
capti ad ostentationē oīa molliun
tur. quos equidem vel impudica
dixerim impudentiores ꝙ meretri
cule nonnullos persepe amantium
aspernentur. cum ipse vt has om-
mittam vniuersis fugitiuis in quā
predonibus. furunculis. et bursaꝝ
precisoribus tui copiam facies. ex
his enim vel horum similibus con
stant in tuam laudē spectacula. ne
glectisqꝫ liberali ⁊ p̄stanti īgenio vi
ris p̄donū collegiū quoꝝ te arguis

longe inferiorē tue saluti añponis. nā quo pacto haud fueris miori q̄ illi honore dignus. q̄ p̄conio indu- geas alieno neq̄ satis tibi p te pos- se ad gloriā fieri existimes. nisi alioꝝ fueris laude potit⁹. Proīde haud intelligis vt reliq̄ p̄teream q̄ si con spicuus fueris et oībus nō ignotus erratorū tuorū q̄ multos sis crimi natores habiturus. si incognit⁹ vt securus peccādo futurus sis. Assen tior inquiet. verū cū preclarū aliqd̄ edidero facinus infinitos habueri q̄ illud et demirent̄ et ꝓbent. id eq̄ dem fore grauius dixerim cū nō so lū delinquenti tibi. verū et rē bñ ge renti officiet plurimū inanis glorie morbus siq̄dē flagitia admittendo q̄ multos ad scel⁹ induxeris. recte autē viuendo ꝯcupita p te laus me ritorū p̄mia exhauriet. Cuiusmodi glorie ambitio si vel in rebus ciuili bus grauis admodū eē et ignomi- niosa apparet. q̄s erit tibi reliquus ad veniā locus. si eadē illa in spiri- talibus rebus fueris et religioni p- tinentibus infectus. qñ nec eodem tollerauerīs deū honore impartiri quē ipse fueris ab eius seruis assecu tus. Porro et serui dñi oculos itu ent̄ mercede cōductus opibus p̄si dentē q̄ sit stipendia depensurus. Discipulus i p̄ceptorē intendit ob tutū. at ipse te lōge aliter geris. ocu los eñ a deo ꝯductore auersos ad homines cōuertisti nihil ignar⁹ eū dem recte factorī vel in posterū tē pus meminisse. hoīem vero ad pre sens dūtaxat reri memoriā tenere cūq̄ certū habeas firmūq̄ in celo spectaculū in terris cōgeris specta tores. Certatores p̄terea vbi fuerit p se decertatū. eodem ꝓbatum se iri malunt. ipse vero cum i celo depu gnes studes in terra coronari. qua secordia quid esse deterius potest. Verum si libet videamus coronas hasce cuiusmodi sint future quādo et desperatōe parti componant̄. p tim inuidia. partim irrisione ⁊ adu lationibus. partim pecunijs et ser uili quodam ministerio vtq̄ et pue ri per lusum solent cartacea alteri⁹ capiti corona imposita coronatum plerumq̄ vel nescium post terga ir rident sic tuarum factitant laudū precones qui tibi paleis dorso inie ctis laudando illudunt. vtinā his solis paleis finiret̄ illusio. laureaq̄ illa haudquaq̄ noxia foret. nec per deret benefacta. Cognita itaq̄ in- anis glorie vtilitate ne officiat ca- uendum erit. verum quot cuperes ipse tuarū fore laudum p̄cones nū centum biscentumue concedam⁹ si velis ad hoīm q̄tuor milia sint etiā si libet plausores innumeri. nil tam̄ hi omnes a graculis de loco supe- riori crocitantibus distabunt. ve- rum si angelorum spectacula noue ris vel ipsis vermiculis eiusmodi homines vniuersi videbuntur ab- iectiores aranea fumoq̄ et in som- nijs infirmiores. Idcirco audi et paulum q̄ accurate hec omnia im probarit qui non modo nec hasce laudes querat qnin maxime dete- stetur his dictis et respuat. Mihi autem absit gloriari. nisi in cruce domini nostri Jesu Christi.

Hanc itaq; et ipse imitare iactātiā
ne deū forte ad iracundiā concites
siq̄dem mortaliū gloriā ambiēdo.
nō solū tibi fueris verū et deo iniu
rius. etenim si effigiandi perit⁹ eēs
⁊ pictor discipulū haberes q̄ a te qd̄
ex arte ꝑdidicisset alijs te inuito ꝓ
deret. aut pictā tabulā non tibi sed
astantibus ceteris in tui cōtemptū
visendā ꝑberet. nū equo id animo
feres. ꝙ si conseruis illud videt̄ ad
ignominicā edere. lōge magis dn̄o
iniurie ducit̄. Ceterū si aliūde id cu
pis doceri quo pacto scz debeāt hu
mane laudes ꝯtēni ꝑsentibus reb⁹
ingenue parnifactis. adauctaq; et
cōcepta vere glorie ⁊ prudentie spi
ritalis cupiditate animus exyt tibi
haud absimili dicto cōfirmandus.
quo et paulus vsus ē dicēs. Num
ignoratis ꝙ angelos sumus iudica
turi. proq; affectata mortali gloria
subleuatus iā et leniter castigatus
his eris verbis appellandus. nū q̄
de angelis sententiā sis latur⁹ opta
ueris a mortalib⁹ his ⁊ impuris iu
diciū de te fieri. cōsequiq; parē cuz
saltatricibus. minis. aurigis. et bel
luarū cōfectorib⁹ laudē vel qualez
illis exhibēt plausores. quoꝝ accla
matōs et plausus altiori quodam
sunt ꝑ te volitatu defugiēdi. Johā
nes ꝑterea heremi ciuis imitand⁹
ꝑdiscendūq; quo pacto et ille vulgi
laudes cōtempserit. neq; vllas ho
minū attenderit adulationes. siqui
dem cū palestinos incolas se circa
ꝓfusos vidisset. et sui admiratione
obstupefactos nihil ꝓrsus hoc tan
to honore flectebat̄. quin illis isur
gens ad populū vniuersum tanq̄
ad adolescentulū aliquē verba fa
ctitabat. et dictis istiusmodi icesse
bat. Serpentes viperarū semia. cū
sui visendi dumtaxat illi gratia reli
ctis vrbibus magno ad se cōcursu
festinassent. nil tn̄ hoꝝ sanctissimū
virū a ꝑstino instituto relaxauit. nā
vt longe aberat a glorie cupidita
te sic erat quauis animi elatione li
ber. nec secus et stephanus cū eius
populū spectaret haud q̄q̄ in se ve
nerabundū sed furore incensum et
stridore quodā dentiū seuientē. ho
rū supata vesania dictitabat O du
re ceruicis et corde circūcisi. Sic et
helias astante exercitu i impatoris
⁊ populi vniuersi cōspectu istiusmo
di ꝓnunciabat. Quousq; tandem
vtrisq; tibys claudicabitis. nos ve
ro cōtra q̄si honorē ꝑcio ab hoib⁹
vēdicaturi seruuli q̄dam industria
oibus adulamur. ita fit vt ordine
quodā ꝑpostero ferant̄ oīa. ꝓq; po
pulari hac gloria nō min⁹ fides q̄
religio ipsa neglecta ꝓdat̄ ⁊ pietas
Exterminemus igit̄ id morbi qd̄
cūq; ē. sic em̄ nobis libertas sic por
tus et tranq̄llitas oīs egregie inno
tescent. Etem̄ q̄ glorie libidine tra
hit̄ fluctuanti cuiq̄ et tēpestate dis
iecto videt̄ assimilis. siq̄dem treme
bundus semꝑ et pauidus infinitis
dominis gestur⁹ sit morē. at q̄ hac
fuerit tyrannide liber et portū te
nentibus erit et puriori fruentibus
libertate nō alienus. aliter tn̄ lōge
cū gloriā cupientia get̄. nā et tot in
dn̄os coget̄ habere quotquot ei fu
erint et familiares ⁊ noti. q̄bus erit
ne sponte paritirus. cuius glorie ꝑ
grauē cauebimus seruitutē. si coele

stis illius et vere capiemur amore. nã quẽadmodũ is q̃ feminã quãpiam adamauerit alia visa q̃ pulchritudine priorẽ excedat illa intermissa hanc depibit sic. terrene glorie sectatores vt p̃mũ diuina illuxerit eã facile contẽnent. Spectanda itaq̃ erit celestis illa et diligentissime ibi benda. vt illius admirati decorem hui⁹ cauere possimus turpitudinẽ sic ꝑpetuis freti delicys plurima voluptate potiemur.

SERMO. vii.

Gratie sunt ꝑ nos deo habende qñ cũ his q̃ salui sunt facti et ipsi annumeremur. et eaꝫ quã ex nr̃e vite actõibus haudq̃q̃ essemus salutẽ emeriti dei sum⁹ munere singulari cõsecuti. Idcirco vt gratias illi reddamus nõ solũ verbis verũ erit ⁊ ope enitendũ. poteritq̃ tũ vera quedã gratitudo dici si nostris ex actibus deus laudẽ cõsequat̃. cauerimusq̃ ne in eadẽ illa recidamus que ante imꝓbata euasim⁹. nã si ipsi forte imperatorẽ aliquẽ fuerimus cõuitio ⁊ ꝓbris insectati isq̃ nos cõtra ꝓpena emerita honoribus auxerit, nõ ne et merito supplicia p̃oribus acriora essent ferenda. si rursum quẽadmodũ ingratitudinis ⁊ ꝓcacitatis conuicti. eundẽ ꝯuicys incesserim⁹ Neq̃ em̃ adeo nos p̃or illa in principem illata contumelia q̃ que p⁹ susceptos honores ⁊ cõmoda ingesta iniuria. igratos argueret. Quocirca fugienda erũt q̃bus añ hac liberati fuerim⁹ discrimina. neq̃ ore dũtaxat sunt gratie deo habẽde. ne forte de nobis illud ꝓnunciet̃. Populus iste labys me honorat corde aũt longe a me abest. Verũ quo pacto nõ absurdũ illud videri debet. cũ et celi ipsi dei gloriã p̃dicent ipse vero cuius ob gratiã sunt illi effecti ita te gesseris vt tui et fictor et creator de⁹ te ꝓpter male plerũq̃ audiat cui sceleri non solũ q̃ maledixerit erit obnoxius verũ et ipse q̃ maledicendi cãm dederis fores pena mulctandus. vtq̃ et celi et si nõ magis taciti deũ laudib⁹ ꝓsequunt̃ q̃ ei⁹ celesti facie ad diuina p̃conia mortales inuitant. dicunt̃ tñ deo laudẽ ꝓnunciare. sic et q̃ vitã duxerit puriorẽ vel ore silenti deũ extollere videbunt̃ qñ sui quodã exemplo ⁊ reliquos hoies eundẽ vt laudib⁹ efferant pelliciunt. Siq̃dẽ de⁹ ñ tm̃ admiratõis et laudis ex celesti hac formata machina vendicet q̃ntũ glie sibi ex optimis vite huius humane actõib⁹ cõpat. q̃ppe cũ de fide aduersus gentes orit̃ disceptatio. nullũ celũ quin hoies ipsos ꝓferimus. q̃ cũ antea fuissent feris bestijs truciores angeloꝝ sint diuino impulsu imitatores effecti q̃ vite imutatõne ꝓducta cõfestim illis ora occludidimus. eo magis cũ hõ sit celo prestãtior. liceatq̃ ei animũ parere celesti quouis splendore micantiorẽ celũ ei et si tã diu sit ad visum expositũ. nõ eã habet ꝑsuadendi vi q̃m paulus ẽ tã breui christi fidẽ vulgãdo assecutus. vt ad se terrarũ orbẽ traheret vniuersum cui⁹ et aia vel celo digna est habita cũ nostra nec terra dignãda sit. cũq̃ et celũ suis termis ꝑstet. huius tñ ai celsitudo

vel celũ superans christo obuersat̃
tantũq; decore p̃stat. vt vel diuina
sit laude dignatus. Itẽ et angeli cũ
essent creati astra sunt ipsa ⁊ stellas
demirati. hũc vero ille qui protulit
Vas mihi electõis ẽ iste. mirandũ
effecit. celũ p̃terea hoc nebule ple-
rũq; obducunt. at Pauli animum
nulla vnq̃ rerũ obterit angustia.
q̃n aduersantib⁹ cunctis tranq̃lior
quauis meridiana luce videbatur
eãq; animi constantiã et nitorẽ in
turbida tẽpestate seruabat quã in
sereno seruasset. siq̃dem sol q̃ in eo
fulgebat. nec tã infirmos radios e-
mittebat vt ex molestiarũ concursu
hunc sineret obũbrari q̃n ea ꝓpter
magis ac magis clarescebat. vnde
responsum illi ẽ Sufficit tibi gratia
mea virtus em̃ in infirmitate ꝑficit̃
Imitemur itaq; et ipsi paulũ. non
em̃ mõ id libeat. celũ ip̃m et sol vel
orbis vniuersus alicuius esse mom̃
ti apparebunt si nobiscũ conferant̃
hec q̃ppe nostri sunt gratia effecta.
nec ipsi sumus illorũ causa creati.
Idcirco ostendamus nõ immerito
cũcta hec extitisse nostri cõtempla-
tione edita quorũ si nec creationẽ
nec celeste videbimur emeruisse im
periũ nec solẽ ip̃m intueri. His ꝓ
culdubio indigni erunt quotquot
in dei cõtumeliã vixerint ergo reb⁹
ad dei laudem enũciandã creatis
indigne fruent̃ q̃ fuerint in opificez
rerũ contumeliosi. siq̃dem et fili⁹ si
patrẽ lacessit nec dignus q̃dem in
dicabit̃. q̃ seruis anteponat̃ in di-
spensando nõ improbis. cur illud
quoniã creata hec cũ plurima sint
gloria potitura. nos supplicia ⁊ tor
menta merebimur. q̃nte igit̃ illud
erũne fuerit cũ ea que ad nostri sunt
gratiã condita. et dei filioꝝ ⁊ liber
tatis figurã p̃ se ferant. nos vero in
dei liberos et habitos et creatos p̃
ignauia q̃dam iri ꝑditũ ꝑ quos re
liqua que fuerint creata celestẽ sint
beatitudinẽ habitura. Ne igit̃ illd
eueniat a nobis q̃ aio fuerim⁹ pu-
riori curandũ erit vti idẽ ille suo sta
tu ꝑstet integer et imotus. augeat̃
q; splendore et lumie illustret̃. nec
nobis tñ desperandũ si illũ simus
sordidũ et squalentẽ sortiti q̃n vt il
le inq̃t. Si fuerint delicta vestra vt
coccinũ rubẽtia quẽadmodũ niuẽ
dealbabo. si rubra in velleris speci
em candida reddã. Nil itaq; erit
de diuinis pollicitatõibus hesitan
dũ. quin ita viuendũ vt pellecte in
cõmodũ cedant. cui sunt grauius
pleraq; cõmissa. Quorsum hec nõ
dũ tibi paratũ spectaculũ dimissuz
ẽ. nondũ vallũ excessisti et fossas. li
cet adhuc extreme palestre victoria
ꝑorum certaminũ dãna sarcire. nõ
dum eo ꝑuentũ est vbi et diues ille
cruciat̃ vt audire queas chaos nos
interesse imensum. nõdũ sponsus
aduenit. vt oleũ q̃s vereat̃ impar-
tiri. dat̃ adhuc illud emẽdi et ser-
uandi facultas. nõdum q̃spiã ẽ qui
id dixerit. Ne forte nobis et vobis
sit haud satis. extãt em̃ adhuc opu
lenti cõplures. supersunt nudi. fa-
melici. valitudinarij et carceris in-
cole. hos ale. illos induito. iacẽtis
et egroti curã suscipito fluet hoc pa
cto et tibi oleũ. q̃busuis fontibus
vberi⁹ nondũ rõis reddẽde aduẽit
dies. vtere hoc ad oportunitatem

tempore, ꝓcide debita. ac missa fa
cito debentiq; olei cados centũ di
cito Accipe librũ et quinq̃ginta in
scribe. itidem tũ in re pecuniaria. tũ
dictis factisq; tuis et reliq̃s actõni
bus egeris velim optimũ illũ dispẽ
satorem imitat⁹. eadẽ hec vt te ip̃z
sic et necessarios saguineq; coniun
ctos cõmonefacito. dũ loquendi fa
cultas suppetit. dũ nulli sint in tui
locũ necessitate aliq̃ vt id exequan
tur. surrogãdi. dũ habes vt tibi sic
et ceteris. consulẽdi arbitriũ Quip
pe cũ illo adueneris. neutrũ horuz
facere cõmode licebit. et merito q̃
dem. q̃ eñ tm̃ tp̃is spaciũ accepe
ris nec tibi interea nec alteri cuiq̃
ꝓfueris. quo pacto cũ fuerit in iudi
cis manus ꝑuentũ cõseq̃ istiusmo
modi gratiã quiueris. Que oĩa cũ
in vnũ contulerimus enixi⁹ erit no
stre saluti inherendũ neq; vite hui⁹
oportunitas intermittẽda. Pñt in
quã possunt vel in ipso vltimo spi
ritus efflatu gratie deo haberi lice
bitq; et si nõ pari facilitate ex testa
mento cũ deo in gratiã redire. Di
cet q̃spiam. quonã id pacto fiet. fi
et quidem. si christũ tuis heredib⁹
coheredẽ ascripseris et portionẽ il
li hereditatis toti⁹ imparties. quẽ
et si viuens non alueris moriẽs sal
tem e tuo aliquid illi relinquito. vl̃
tũ maxime cũ desinunt tue esse di
tionis que possides. nã vt ille natu
ra clementissimus nec paruo per te
oblata pensabit q̃uis qui eũ viuẽs
aluerit et meritis maiorib⁹ ⁊ amo
re ampliore sit dignus. qd̃ si nõ ege
ris saltem qd̃ reliquũ ẽ aggredere.
eundem scilicet tuis facito cohere
dẽ vel si id facere pigebit aĩa duer
te hinc te ꝑ eius genitorẽ heredita
tis effectũ esse participẽ eoq; in hu
manitatẽ hanc tuã et seuitiã ꝑden
dam censebis. q̃ eñ ipse fuerit ratõ
ne excusandus si eũ ad hereditatis
cũ filijs vna nõ admiseris cõmuni
cationẽ q̃ tibi et celos cõmunicaue
rit. q̃ mortẽ tui ob cãm non obliga
tus sed gratiã facturus subierit. ꝓ
q̃bus suis ĩmensis in te beneficijs
magnũ es illi ĩmodũ obnoxi⁹ Hec
cũ ita se habeant nõ vt debitũ exa
cturus corona te ⁊ palma donabit
sed vti munus a te aut gratiã susce
pturus. Prebe itaq; illi abũde pe
cunias. nec vsui tibi futuras in po
sterũ neq; vltra in tua potestate ꝑ
mansuras vt tibi imperiũ largiat̃ ꝑ
petuo valiturũ. et donet itẽ pñtib⁹
his fortune bonis. Proinde cohe
res ꝑ te cõstitutus et liberoꝝ leua
bit orbitatẽ insidias soluet et mole
stias ꝓpulsabit et calũniantiũ ora
occludet. qd̃q; vel fily nequeũt te
stamẽtũ turabit̃ corrũpiq; haud si
net. vel si ꝑmiserit que fuerint ꝑ te
ex scripto relicta ꝓprijs facultatib⁹
compensabit liberalitate summa ⁊
munificentia. eo magis quo fuerit
ꝑ te huiusmodi honore dignatus.
vt heres ascriberet̃. Conscribe ita
q; hunc coheredẽ. is eñ est cũ se ad
ieris oĩm que viuens gesseris. cãm
cognitur⁹ Eo accedit ꝙ hoĩm ple
riq; miseri q̃dem et calamitosi. cuz
nullos susceperint liberos id tñ fa
cere nec patiunt̃ quin parasitis ma
lunt assentatoribus huic illine eoꝝ
fortunas. q̃ christo optĩe de se me
renti impartiri. quo quid fieri põt

a recto magis alienum. Cuiusmodi homines siue cũ beluis siue cum lapidibus ipsis contulerit q̃spiam nihil pfecto afferet qđ horũ hominũ secordia sit et insensibilitate dignum neq; q̃uis rerũ similitudine istorũ quiuerit vesaniã et furias explicare. Quã igit hi veniã assequẽtur. qui cũ in humanis agerẽt. nullã christo admoniã dederint. nec demũ vita excessuri. ex his pecunys quarũ nulla ẽ eis ampliꝰ certa aut futura possessio. aliqđ velint illi vl tenue et pexiguũ dono deferre. qui adeo se maliuole in eũ et hostiliter gerunt. vt ne ea q̃dẽ que nulli sunt sibi vsui obuentura Christo impartiant. Num haudq̃q; aduertis plerosq; hoim. ne tali q̃dem fuisse viuendi fine dignatos. quin repenti morbo correpti excessisse e vita. cũ tibi deus et ꝓpinquis consulẽdi et ꝓpalandi fortunas. domui etiam vniuerse disponendi. facultatẽ cõcesserit. Quã ergo afferes que purgare hanc tuã possit ptinaciã rationem. siq̃dem ꝓ accepta gratia dei sis beneficio abusus. longoq; absis interuallo. tũ tua. tũ maiorũ tuor fide. illi eñ dum viuerẽt que per se cuncta veniissent. ad pedes apostolorũ conferebant. tu vero vel moriens tuarũ rerũ partẽ egenis demãda idq; si facere neglexeris. tã et si aliene impie sublenatio. potior sit dñi spiritus hos regit artus. et fidẽ ciorẽ facit. morti tñ primus. ede aliquid qđ animi pferat magnitudinem. amoriq; erga deũ. et si non ime usi. mediocris cñ inditio sit futurum. Ita fiet q̃ si ꝑmas non fueris cum agnis sedes habiturus. non ꝓ ui possit existimari si post eos secundas obtinueris. nec tibi sit ad sinistram cũ edis cõmorandum. Qđ si ne id q̃dem erit ꝓ te peractũ. q̃ poteris ratione excusari. qñ nec dei timor. neq; iutilis et supuacanea. pecuniarũ futura possessio. neq; liberis relinquenda securitas. neq; ampla illa et ꝓposita tibi et seruata venia reddere te humanum queant. Quas ob res vos eq̃dem hortari velim. vt vestras hasce facultates t bona maiorẽ in partẽ dñi aurã hãc spiratis facereq; id vinẽdo licet egẽtibus relinquatis. q̃ si fuerint non nulli adeo pusillo animo. t abiecto qui exequi id optimũ facinus minime patiant. in re tamen vigente. t vite discrimine. pietatẽ seruent. eo magis q̃ cũ vitam hanc ducerent non secus atq; immortales futuri his bonis fortune inhærebant. nũc vero certiores facti. ea fuisse se cõditione natos vt moriant. desinãt id opinari. cõsulantq; rei sue. vti mortales Ipse vero et si graue tibi illd horribileq; videbit quod sũ dicturus. dicendũ ẽ tamẽ parẽ facito vel tuis christũ mancipijs. que vt ꝓ te nonnunq; libertate donant. ita et is inedia erit. vinculis. inopia. t nuditate. soluendo. cõtremuisti id forte audiens. vl hisce pculsus es verbis. quin potius si ea ñ egeris. magis erit contremiscendũ. siq̃dez moriens illo concesseris. vbi et grauiora his multo exandies. et insanabilia tormenta spectabis. Quid tum inquies. ad quem cõfugies. quẽ tibi in auxiliũ vt opẽ ferat deposces.

num Abraam. Nõ te audiet nũ virgines illas. ne he q̃dem olei tibi q̃d q̃z impartient. nũ genitorẽ. nũ panos. non certe querit horũ q̃spiam vel si sanctimonia p̃stet latã i te sententiã soluere. Que oia tecũ aio reputanti ille et solus p̃candus erit. et exorandus. q̃ et scriptã in te delere damnationẽ põt. et incendiũ restinguere. qd̃ ꝓculdubio assequeris si iopẽ cõtinuo et alimonia iueneris et amictu. ita fiet. vt hinc spei plen⁹ abscedas et illo ꝓfectus bonis futuris potiaris.

SERMO. viii.

Aulũ r ipsi imitemur. de unq̃z ꝓ susceptа nostri i hac vita cura laudibus efferam⁹. nil prorsus maiorũ nostroꝝ confisi virtutibus. cui rei indei argumento sint. q̃bus cuꝫ p̃ter eã que spiritalis habet ꝓpinq̃tas nobis est iũcta ita fit vt scytha quispiã. pro filio Abrae filio duci possit et Abrae filiꝰ. vel scytha quouis magis credat alienus. Nihil itaq̃z p̃claris ꝓgenitorũ facinoribus confidendũ. quin vel si admirandũ habeas genitorẽ. neq̃z id q̃dem existimaueris futurũ tibi aut saluti satis aut glorie. nisi fueris et ipse illi. r vita coniunctus. et moribus. vti contra si improbũ fueris parentem natus nihil ex eo posse tibi vel ignominie vel dedecoris obuenire si te laudabiliter gesseris. Quid eni esse gentibus ipsis despectius põt. fidetũ simul ac nobis cõciliant. et necessitudie iũcti sunt r sanguine. Quid nobis iudeis familiarius. verũ eoꝝ sunt infidelitate alieni effecti porro ꝓpinq̃tas ipsa et naturalis est r necessaria q̃ omnes videmur vinculo quodã ꝯsanguinitatis cõnexi. quãdo ex Adã ducimus vniuersi ortuꝫ neq̃z tñ cũ Ade. tũ Noe. tum terre ipsius que olim ẽ parens habita ratione. alterutrũ sumus ꝓpiquiores et magis ꝓximi verum dignior illa palmarũ et victorie coniunctio vel sola esse apparet q̃bꝰ ab improbis seiũgimur. Quippe cũ nulla detur in terris certa ꝓpinquitas. nisi que ex cõuenientia moꝝ conciliat. neq̃z fratres eos dixerim q̃ eodem nobis fuerint vel partu vel aluo ꝓgeniti sed qui religionẽ p̃ se et fidem tulerint nostre nõ alienã. sic et christus hos dei filios nuncupat. q̃ contra senserint demonũ sic inobedientie et gehenne et p̃ditõis filij appellãt sic inq̃z et Thimotheus initio pauli filius asserebat. cum pauli ex sorore nepos. qꝫ ꝓsus inutilis. et si natura ꝓpinquior qd̃ fuerit nomẽ sortitus haud q̃q̃z satis constet. ille vero non minus sanguine ab eo distaret q̃z loco vtpote q̃ lustrensis ciuis fuisset. alioquin ad pauli supra oẽs ꝓpinquitatẽ admittit. Efficiamur itaq̃z r nos sanctorũ filij ꝗnimo dei ipsius. Quid aũt sit dei filios fieri audi quid christus dixerit Este te ꝓfecti sicut et pater vester qui in cel̃ est Idcirco inter p̃candũ patrẽ hũc appellamus vt nõ solũ eius in nos gratiã quin r virtutes. memoria repetamus. ne forte ea quippiã necessitudine indignũ gesserim⁹. Dicet aliquis quo nã pacto effici dei filij possum⁹. is ꝓfecto effici põt qui oĩ sit vicio vacuꝰ. que i se lacessentes

iniuria. mansuetudinē p̄stet. sic em̄
et pater tuus erga eos segessit. q̄ se
maledictis incesserant. vnde cum
nos multa et plurimis locis cōmo
nefaciat. nusq̄ id infert estote pa-
tris vestri similes nisi cum diceret.
Orate ꝓ ꝑsequentibus uos. bn̄faci
te vos odientibus. illud etiā tanq̄
palmā adiecit. nihil ei vos deo tā
ꝓximos facit q̄ bn̄ de inimicis me
reri. eo et paulus cū dei nos imita
tores fieri oportere asserit. i eandē
concedit sententiā Quippe cum ne
cessarie virtutes sint. ⁊ ea p̄cipue q̄
cunctaꝝ est maxima pietas et man
suetudo. cūq̄ et nobis pluria op⁹
clementia sit. quotidie delinquenti
bus. eandē in ceteros p̄stemus ne-
cesse erit. cuius clementie vel exigu
itas vel magnitudo nō donoꝝ q̄n
titate sed exhibentis potentia. ⁊ rei
familiaris neruis metit̄ Idcirco ne
q̄ opulentus efferat̄ ꝙ multis ne
q̄ paup̄ aio cōcidat. ꝙ paucis quē
piam donet. siq̄dem locupletē pau
per largitōnibus plerumq̄ excessit
neq̄ ex modicis facultatibus mise
rū se aut infelicē existimet. solent em̄
res parue facere nos ad stipem ero
gandā ꝓmptiores. multiplex vero
et abundans possessio et bonorum
fortune diffidentia et rē familiarez
augendi. imoderata libido hoies
faciunt tenatiores. cuius diffiden-
tie et cupiditatis tyrannide libera
tur qui pauca possidet ita vt plures
ei ad bn̄ agendū occasiones offerā
tur. nā et carcerē adibit facilius. et
valitudine affectos reuiset. et cia-
thum porriget aque gelidioris. q̄ ꝓ
culdubio diues quispiā facere de-
dignabit̄. vtpote q̄ p̄re diuicys in
tumescat Ne itaq̄ erit tibi ob ino-
piam desperandū. qn̄ ob eā tibi vl̄
celi patebunt. quin etiā si nil habe
as. aio tn̄ fueris clementiori merces
te vel ex eo manebit non exigua.
Ea ꝓpter et paulus flendū esse cū
flentibus et vinctis cōuinciri opor
tere iniunxit. Non em̄ solū gemebū
dos et mestos. verū et reliquis ca-
lamitatibus circūuentos. multoꝝ
fletus et dolor nonnullā in partez
solat̄ et iuuat. adeo. vt non min⁹ ꝑ
sepe ais collapsi verbis q̄ pecunys
subleuent̄. eoq̄ et dei iussu pecunie
egestatē patientib⁹ erogant̄. vt nō
solum illorū leuet̄ inopia. sed etiam
nos ad ꝓximoꝝ mala ꝯmiserandū
instruet. idq̄ ⁊ auarus odibilis ē et
inuisus. ꝙ non solū egenos conte-
mnat sed ꝙ inhumanitate deuinci
tur et inopū miseria seuiēdo ꝑmul
cet̄ quēadmodū cōtra q̄ pecuniam
inopē subleuando aspernat̄. omni
um iudicat̄ amore dignissimus ꝙ
se misericordem p̄stiterit et huma-
nū Deus p̄terea pios et clementes
nō eos solū q̄ egenū pecunys iuue
rint verū et q̄ aio fuerint ad cōmise
rationē facili. extollit ac beat Exhi
beamus itaq̄ istiusmodi ad miserā
dum ꝓmptitudinē. hoc pacto nos
et reliq̄ bona consequent̄ nā q̄ mē
te fuerit ad pietatē ꝓcliuior. vel qui
bus affluet. pecunias fundet. sic ca
lamitatibus quempiā viderit affli
ctari. congemisset si oppressum iri
ilico aderit si diuexari. manū porri-
get. vtpote q̄ sit bonoꝝ omniū the
saurū consecutus mentē scilicet cle
mentem ac piā. e qua scaturire oia

constat. que ad ꝓximi faciāt vtilitatem. ita vt i posterū sit p̄mia a deo seruata habiturus que vt vendicare possimus anim⁹ nobis erit. tum ad humanitatē. tū ad mansuetudinem disponendus. ita fiet vt q̄ꝫ diu in hac vita esse licebit et benefactis abundemus. et palma deiceps nobis seruata fruamur.

SERMO. viiii.

Si quis natura in mentis valitudinē inciderit. culpa vacabit. qui vero eā vltro incurrit et venia ꝑuat̄ ⁊ supplicio quodā maiori afficiet̄. cuiusmodi sunt q̄ ꝓ cōparata sapientia elati plurimū sibi prudentie arrogant et in despiratōꝫ quandā collabunt̄ extremā. siq̄dem nulla re magis q̄ꝫ desperatōe ipsa desipimus. Idcirco et ꝓpheta demonū principē barbarū illū istiusmodi verbis appellat. Stultus aūt stulta loquet̄. vtq̄ꝫ eius insipientiā suis ex dictis ꝑdiscas. audi q̄d ille dicēdo iactet. Super astra celi ponā thronū meū et ero altissimo similis cōprehendam manu tanq̄ꝫ nidulū terraꝝ orbem tollāq̄ꝫ quasi oua derelicta. q̄b⁹ dictis q̄d dici pōt insulsius. quippe iactanter ꝓlata vel singula. sape mox impudentiā videbunt̄. nā si desperantis verba sigillatim in medium produxerim. haud facile cerneres vtrū spe destituti sint illa an stulticie morbo laborantis. adeo vtrisq̄ꝫ par esse id viciū constat. Itē et barbarus alius ita inquit. Deus sum ego non homo. et rursum ali⁹ Nec em̄ poterit deus vos saluos reddere. nec a manibus meis eruere. Insup et egiptius ille Pharao. Non noui dominū et israelē non dimittā. nec absimilis ille apud ꝓphetaꝫ insipiens. q̄ secū i corde diceret. Nō ē deus et Cain. nūquid custos fratris mei sum ego. Quocirca nō facile erit inter noscere. vtrū desperātiū dicta hec fuerint. an menti egritudine affectorū. siq̄dem a ponie id est desperatio ea sit. que cū nec modum nec equabilitatē tenat. tū ꝙ ꝓcul a mente sit denominatōꝫ accepit. hec ei hoīes stollidos reddit ⁊ insolentes facit. nā vt sapientie iniciū dei ē timor. ita et insipientie. ei⁹dem ignoratio. Si ergo dei cognitio ꝓ sapientia habet̄ nil dubiū q̄n ipsius ignoratio stulticia sit. que vtiq̄ꝫ ex suꝑbia orit̄. cuius ꝑncipiū est deū ñ eē. erit ergo suꝑbia extrema quedā dementia. talē se Nabal exhibuit. et si non in deū erga hominem tñ ex desperatōne nanq̄ꝫ vesanus factus timore demū ꝯsumpt⁹ ē. simul ac em̄ q̄spiam sapiētie modo exciderit. formidolosus simul ⁊ audax aio ipso debilitato efficitur quēadmodū em̄ corpus hoc nostꝝ equo temperamento amisso et male cōplexionis effectū. facile om̄ib⁹ morbis corripit̄. ita et aīus cum in solescere desierit. ⁊ cōtrahi humilitate ceperit habitudine alia q̄daꝫ excepta debilitatē. formidinem. audaciā simul ⁊ clemētiā incurrit. nec sui demū compos efficit̄. aut gnarus. q̄ vero seip̄m ignorat. quo pacto que supra ipsum fuerint. intelliget his sane haud aliter se habebit q̄ꝫ solet aliquis frenesi interceptus

q̄ suūpsius nullā habeat notionem neq; ea que sibi pedibus adiaceāt dinoscat. Itē et oculus cū caligare ceperit, ꝛ reliqua mēbra obtempat qđ certe desperanti solet accidere. Idcirco et qui eiusmodi desperatō ne ducunt̄ et furentiū sunt infeliciores habendi. et qui natura desipiunt miseriores. nā risum eque atq; hi. ceteris mouēt et minus placent ꝛ modo simili efferunt̄. cū haud parē sibi cū stolidis veniā pariant. oibus sunt inuisi. ita fit vt cū eodem pene morbo agitent̄ vtriq; cōmiseratōe tamen nō eque prinent̄. siquidem nō solū ex dictis verū et gestu et corpis motu ridiculi sint. Quid em̄ dic mihi. cervicē extendis. quid summis incedis vngulis. quid attollis supcilia quid pectus tumidū geris. capillo tibi nec licet albescenti nigredinē indere. vel nigro cādorem. deinde vti rex potitus aerem volitando oberras. cupidior forte vel alas tibi annasci. ne terrā desup pedibus incedas forsan etiā cōmutari vel in mōstrū cupieris. cū nondum monstrū effectus. et hō cū sis volatū tentas. quin potius corde sublat⁹ oi ex parte itumescis. Quo ergo te nomine appellaueri vt hac te queā desperatōe eximere- si cinerez te aut fumū seu puluerē dixerim tenuitatē exp̄mam. figurā tm̄ aut similitudinē. qđ equidē maluissem. haud satis attigerim. vellē em̄ inanem tumorē illū omnē depromere Quā igit excogitauerim que his ꝺ gruere possit ymaginē. mihi certe posse videt horū hominū tumiditatē. cū stupa aliq; flāmascenti conferri. qm̄ post incendiū mox illa iflatur et surgit postmodū leniori quodam manuū tactu dissoluit̄ ois in cineres tenuissimos. eiusmodi sunt istorū animi quox tumores et iflatos spiritus. quiuis fortuitus ꝛ aduersus casus cōp̄mere poterit ac disturbare Est em̄ necesse eū qui desperatōe tenet̄ debilem esse et infirmū. siquidez elatio illa et celsitudo non satis constēt valitudine integra sed quēadmodū in aquis ampulle solent facile dissoluunt̄. ita et istiusmodi homies intereunt. lenius. ꝙ si nullā forte his dictis adhibendā esse fidem censueris. da audaceṁ da desperantem. cernes sane lapso quouis et, pstrato. nec magno tam̄ in discrimine timidiorē. nā quēadmodū ex arridioribus virgultis flāma vix dū suscitata in cineres collabi solet. ex solidis vero ꝛ firmioribꝰ natura lignis haud facile ignis succendi potest. succensus vero excitata diu cōtinet flammā. sic et animi qui, pfectiores fuerint et stabiles haudquaq; vel succendunt̄ facile. vel restinguunt̄. que duo abiecti homines ꝛ ad desperatōz proni eodē tpis puncto patiunt̄. Hec et si ita se habere itelligamus hūilitati operam demus. que quoniā potentissima ē. et duritie lapides vincit. ꝛ tutiores nos reddet. q; vlle possent aut turres. aut parietes. tutari. qm̄ demonū ꝛ machinas superat ꝛ dolos Contra vero desperatio ipsa et captu nos faciles. volenti cuiq; efficit et frangit vt diximus non absimili facilitate. qua vel ampulla in aquis scindit̄. et aranea celerius vt

fumo dissoluit. Ut itaq; nobis sup firmiori sit lapide gradiendū despe ratōe ommissa hūilitatē sectemur. hoc pacto quiete dum viuit inuēta bonis i posterꝝ fruemur sempiternis

SERMO. x.

Uid stipē deposcētē scrutaris. qn illū xpi ob grāz excipe. nā si nimiū fueris explorādo curiosus vl' pbū plerūq; virū p̄teribis. faciesq; hoc mō future et emerite mercedis iacturā. q̄uis q̄ vel improbū p christo susceperit culpandus nō erit. quin capiet p eo ꝛ p̄miū. Nā q̄ pphetā sub pphete noīe admiserit pphete mercedē accipiet. qui vero p intēpestiua hac et supuacanea scrutādi cura. quēpiā laude dignū parui fecerit penas luet. Non itaq; aut vita hoīm aut facta scrutanda sunt. qd̄ pculdubio extreme cuiusdā nos inexpiēntie arguit. dū panis viu⁹ gratia petiti vniuersa sit inopis vita i daganda. q̄ siue p̄do fuerit siue aliud q̄duis. nū ea ppter vel pane tibi vel argenteis nōnullis et paucis apparet indignus. cūq; cui dn̄s tuus orientē solē sit imptitus. p exiguum ipse cibatū et tenuē victū existimas imerentē. Quinetiā qd̄ dictu maximū ē si vel hūc cōpertū habeas innumeris esse vicijs constipatum eoq; puo ꝛ exili cibo fraudaueris. nihil id tibi poterit ad excusationē valere. p̄sertim cū ei⁹ sis dn̄i seru⁹ q̄ ita inquit Nū ignoratis ex quo patre sitis. illius p̄terea familiaris q̄ se lapidantes aīo tulerit patiēti. imo qui est p se lapidantib⁹ in crucem sublat⁹. Neq; id dixeris mendicuz quempiā sicariū esse aut homicidā qui vel si tibi esset exitiū alaturus. nō tn̄ foret qn̄ inedia maceret aspnendus. siq̄dem eius disciplinā secteris. q̄ cruci se suffigentiū concupiuit salutez. eius inquā qui in ipso patibulo ita profat Pater dimitte eis non em̄ norunt quid faciant illius insuper seruitutem subisti qui se manu cedentes tulit mitius. qui noxium in cruce coronauit. Quod facimus. quid vnq̄ poterit equare porro latrones vel vtriq; christum maledictis insectabantur. horū tn̄ alteri paradisum nōdum cuiq̄ patefactum. puium fecit. defletq; qui mortem sibi sunt allaturi. turbatur etiam terret q; pditione conspecto non eo q̄ foret ipse cruci suffigend⁹ sed q̄ ille esset ob id sceleris interiturus. cōmouebat p̄terea q̄ suspēdy laqueos preuidisset. quos supplicia sequerent Judam tn̄ et si ei⁹ nequitie p̄scius adusq; extremā horam tollerauit. neq; pditorem reijciebat quin amplexando osculabatur. hūc itaq; dn̄s tuus labijs admittit. qui mox eius est preciosum sanguinem fusurus. tu vero egenū neq; pane dignaris. nihil veritus quas deus condidit leges. quibus nos commonefacit non solum non esse inopes reijciendos. sed ne hos quidē qui nos ad interitū duxerint neq; illud cōmemoraueris hūc illū ne. mali q̄ppiā alter itulisse q̄n poti⁹ recognosce q̄d xp̄s sub ipso patibulo et osculo quo erat pdendus

egerit. vt ꝓditorē emendaret. Attē de q̄ prudēt id dicat. Juda oscu lo filiū hois tradis. Quē hoim nō bis verbis leniſſet. quē in q̄ eiuſmo di vor ñ ad pietatē flexiſſet. quam beluā. aut quē adamātinū lapidē nō cōmouiſſet. ſolus ille ⁊ miſer fle cti nō potuit. Ne itaq̄ dixeris ea ratōe nōnullos eſſe tibi fugiendos in animū induri q̄ humana ſunt ce de et ſanguie inquinati. quin poti⁹ eorū erant deoſculāde manus vl̄ ſi tue ſint ceruicis ſanguine reſpergē de qñ ⁊ chriſt⁹ ſit os illud impudiſ ſimū deoſculatus. qđ necē ei para uerat. Igitur et ipſe lacrimis poti⁹ et cōmiſeratōe ꝓſequere. quā odio aut mali volentia. q̄ fuerit in te q̄p piā machinat⁹. is eſſ̄ eſt ñ indign⁹ cuius nō pigeat. quippe illius ⁊ ſer uiſſimus qui ſe tradenti oſculū de dit Jo ſepe ac multū repetendo cō memoraueri. et quouis oſculo mol liora ē verba effatus. ſiq̄dem nō in dignabund⁹ vt hoies ſolent talia inuehit. Facinoroſe ꝓditor ⁊ oim p ditiſſime. has mihi ꝓ meis in te be neficijs vices reddis. quin inda in quit eū nomine appellans. qđ omi ſerantis ē potius et a ſcelere ad offi ciū reuocantis q̄ irascētis. nec ma giſtrū ſe dixit ac dñm aut bñ de ſe merentē. ſed filiū aſſerit illū homis ꝓdere. Atq̄ ſi nec p̄ceptor ille vl̄ do minus excitiſſet. id ſolū qđ ſe pure adeo et ſimpliciter erga te geſſerit. vt cū vel ꝓdendus eſſet in oſculū p ditionis indiciū qđ erat antea p te in ſui capturā deſtinatū obtulerit ꝓ dendus a te non fuiſſet. Sis bone de⁹ bñdictus. quot eīm nobis tra uidiſti tīm ad hūilitatē. tū ad inno centiā exēpla. talem ſe inde prebuit chriſtus. Nōne ⁊ pari vſus eſt i eos benignitate qui ſe fuſte et gladijs i uaſiſſent. maxime quid eīm dici his verbis manſuetius poteſt que ad eos ferrur habuiſſe. quos et ſi ꝑde re mox omnes pro voluntate licuiſ ſet. facere id tamen tempauit. quin pudentius ſic illos alloquit. Quid in me cum gladijs ⁊ fuſtibus tanq̄ in latronem aliquem irrupiſtis qui bus protinus pauore reiectis ⁊ ſu pinis cadentibus et ſtupiditate af fectis rurſum ſeſe vltro obtulit. cū q̄ manus ſibi ſanctiſſimas ligari vidiſſet. et ſi confundendi omnia ⁊ diſturbādi facultatem haberet pa tientiſſime tollerauit. deinde chri ſti ꝓſpecta manſuetudine tam acri ter in inopē ſeuiendo efferaris. qui vel ſi innumeris fuerit obnoxius vi cijs. eius tamē vel egeſtas vel fames ſatis vtiq̄ facere poſſe videtur ad animū nec penit⁹ obtuſum vel cen cutiētem mitigandum Tu vero cō tra leonū more et ſi nihil illi cada ueroſum attingāt efferat⁹ ⁊ furens in pertinacia manes. iacentemq̄ in opē et egeſtate imodica maceratū ac malis ꝛfectū ⁊ p̄mis ⁊ vrges. ei⁹ q̄ corp⁹ cōuicys diſcerpēs. q̄ſi ꝓ cellas vt aiūt tēpeſtatibus ſupidu ctis ad aggeras. ꝛpelliſq̄ ad portū refugientē illidi ſcopul' ⁊ cogis nau fragiū ſubire maritimo lōge mole ſtius. Quo igit pacto tuis facinori bus veniam a deo precaberis. re mittiq̄ cōmiſſa poſtulabis qui ni hil peccāti cōnitiaris. penaſq̄ ꝓ tā ta iedia ⁊ rerum angustia depoſcis

adeo vt tua seuitia imaniũ beluarũ feritas obscurẽ. Siqdem vẽtris ille vrgente esurie, naturali cõsueto qꝫ cibo vescunt. tu vero nemie impellente fratrẽ et mordicus et laniãs. et si nullis dentibus. dictis tñ laniatu quouis et morsu infestioribus denoras Quo igit pacto sacrã illã oblationẽ sumptur⁹ es. qui linguã humano sanguine cruentaueris. qũo et pacis osculũ deferes. ore hoc tuo contentioso et hostili. Cũ bũ pterea corporeũ hunc et sensibilẽ quo alio cepis qui tm accumulaueris virus. cur atteris quaz nec subleuas pauperiem. cur dep̃mis. quẽ ñ iacentem erexeris. cur auges quã haudq̃qꝫ sustuleris ai molestiam. pecunias nullas imptiris. qd pbris quẽpiã insectaris. nõ dũ tibi ad aures puenit. qꝫtum hi penarũ luant. qbus ue sint tormentis abiudicati. qui mẽdicũ nõ aluerint. Abite inquit in ignẽ diabolo et ei⁹ angelis paratũ. Si igit q nullis inopẽ alimonijs iuuerint tã acriter condemnant quas illos penas daturos putas qui cũ nec victũ imptiuntur et cõtumelias ingerũt. quot inqꝫ hi subituri tormẽta sunt quot incẽdia et gehẽnas. ne itaqꝫ tm in nos malorũ ardorẽ cõcitem⁹. qꝫdiu id exequi ad arbitriũ licet. corrigendus t hic nefari⁹ morbus erit. et lingue ponendi sunt freni neqꝫ solũ p nos i opes nõ exacerbandi q̃n dictis fanctisue. haud mediocriter cõsolandi vt venia ob id nobis longe ante cõparata. bona illa assequamur. que nobis sunt diuinitus adiudicata.

SERMO. xi.

INgemiscendi mihi cupido incessit qñ et nobis liceret christi legibus decenẽ seruatis non minus pñtia hec qꝫ futura illa vẽdicare. reb⁹ nimiis t supuacaneis studentes diuinis p̃ceptis offensi his bonis excidissem⁹ christus sane legibus in vsum nob et vtilitatẽ conditis. q̃d gloriosos. q̃d sordidos et abiectos efficiat. oñdit. neqꝫ id iniunxisset. haudq̃qꝫ scilicet et malefacta fore maleficijs cõpensanda. si suos discipulos ob id futuros ridiculos compisset q̃n eo indirit q̃ nosset id illis ad gloriaz cessurũ non mediocrẽ. q̃ si maledicentẽ maledictis nõ insectari adeo pbat̃ qꝫtomagis qui fuerint maledicos laudib⁹ et maleficos beneficijs psecuti gloriã merebunt̃. Dicz aliquis cur igit̃ christus huiuscemodi leges promulgauit. id q̃dẽ dixerim indulget eñ suis discipulis calletqꝫ quid hoim possit augere. quid imminuere dignitatẽ. q̃ si indulgere solet nouitqꝫ quid illi cõtentiose litigas cupiens alio iter diuertere. vel lenanqꝫ alios male agendo superare. non diuine id legis esse q̃n demoniace constat. Siquidem in oliuiacis certaminibus. inferis dedicatis. boc pacto victoria comparat̃ qui vincendi modus nullus est sane in christi stadio similis quin longe diuersus est ritus. sancitum nanqꝫ est percussum non percussorem corona donari oportere. talis est apud deum excitandi consuetudo.

cui et statuta sunt oia ceteris longe diuersa. adeo vt nõ solũ ipsa victoria quin et vincendi modus admiratõis habere plurimũ videat. sicdem qui succubuisse vident palmã retulisse credunt. hec dei ẽ potentia tale celeste illud ẽ stadiũ. hoc angelor spectaculũ. Videre videor vos ad hec dicta inaluisse fuisseq; magis quanis cera emolitos. verũ cuz hinc fuerit abscessum. nulla erit horũ apud vos recordatio idq; eo magis iniquo aio tulerim q̃ horum nihil que dixerim facturos vos intelligam. p̃sertim cũ non ignorẽ haud mediocre ex his lucrũ te ferri posse. nã si mansuetudinẽ ac benignitatem pruleritis. ioffensi omniũ estis manus euasuri. vel si incesserit ꝺſpiam maledictis in auctorem cõuitia redditura sunt oĩa. nonne et in iudicys homies iniuria affectos spectasti. quo vultus splendore q̃ue instent audacia vtq; ore libero eloquant cõtra ꝺ eam intulerit capite demisso pudore mlto offusus t trepidus terrã spectet. verũ ꝺd criminatores cõmemorauerim aut calumnias. qũ si vel in tuã pniciẽ quispiam gladiũ acuat. vel suas e tuis cernicibus sanguine manus respserit. te inoffenso se ipm pemerit. cui rei testimonio ẽ. qui prior fraterna manu occubuit. is eĩ gloriam adeptus imortalem in tranquillissimũ portũ secessit. qui necem intulit. q̃uis morte vitã transegit miseriorez gemebundus sicdem et vag⁹ actrepidus semp rei geste crimẽ pre se ferebat. Quocirca Cain sceleri obnoxius inferior erit. nam ꝺ mala illata tulerit patientius. domi non erunt nec diu apud se illa mansura quando nullum ab se ortum habuerint. quin aliunde iniecta excipiens. i bonum prana cõmutauit. improbus vero sue malignitatis plagas domi seruat. Nõne t ioseph erat in carcerem coniectus. cũ iterea meretricula que illi parasset insidias in splendida ac magnifica domo diuersaretur. q̃ si alterũ e duobus daretur optandũ. vter horũ esse males. crederẽ eidem ioseph te potius ptes suscepturũ in carcere detenti. quaz egiptie in tectis amplissimis diuersantis. nam si vtriusq; liceret animꝰ inspectari. cerneres ioseph late et sidentius diuagantẽ. illã vero anxiã pudore. tristitia. dolore et mentis pturbatione. magnũ in modũ et si vicisse sit visa vrgeri. Quibus oibꝰ cognitõne pceptis ad malorũ nos tollerantiã paremus. vt hac tandẽ patientia liberati futura beatitudine potiamur.

SERMO. xii.

Excitatꝰ e somno ipm te induc. indutꝰ morigerũ corpus redde ac ductu facile. id esĩ ptendit ꝺ concupiscẽtie gratia carnẽ asserit nulli eẽ curẽ habendã. Nã quẽadmodũ nec potum vetuit sed ebrietatẽ interdixit. nec nuptias respuit sed incontinentiam improbauit. ita et carnis habendam esse rationem non negat. sed ꝓdeuntes ex ea cupiditates id est necessitatis excessum interpellat. Q̃at carnis curã hñdã eẽ paulꝰ affirmet. audi quẽadmoꝺ his verbis

Thimotheũ cõmonefaciat. Vino
modico vtere ꝓpter stomachũ ⁊ tu
os frequentiores langores. Nec se
cus hoc loco carni ad sanitatẽ vult
non ad luxum et intꝑantiam ꝓui-
deri. aliť em̃ nec dici ꝓuidentia pos
set. si ꝑ eam aut flammã succẽderes
aut ignis caminũ tibi redderes gra
uiorem. vt aũt clarius ꝑdiscatis q̃d
sit ad carnis cõcupiscentias et desi
deria. ꝓuidentia. et quẽadmodũ
illa possint euitari. opulẽtos a iad-
uertite et ventri deditos. abundã-
tiq̃ vestiũ ornatu excultos. vel deli
cijs immersos. et eos qui vitam ꝑ
luxum et incontinentiã ducunt. at
tendite sic vobis que dixerim facile
innotescent. hi em̃ hec nõ ad bonã
corꝑis valitudinẽ factitãt. sed vt ꝓ
silire leuius possint et venerẽ inci-
tare Verũ q̃ christum induerit. de-
licijs vniuersis eiusmodi intercisis.
id solũ curat vt corpori equam pa-
riat valitudinẽ. ꝓ qua vel sola con
sequenda carnis cura habenda ẽ.
neq̃ id vltra aliquid appetendum
Incumbendũ ꝑterea erit om̃i nisu
spiritalibus reb⁹. hoc pacto nullis
eiusmodi et varijs libidinibus gra
uatus. excitari hac tua somnolen-
tia poteris. Sõnus em̃ presens est
vita. nil prorsus ab insomnys alie
na. nam quẽadmodũ somno ꝑssi.
pleraq̃ et suꝑuacaneta e frustra lo
quunť. videntq̃ persepe nil sanum
ita ⁊ nos deteriora his plerũq̃ spe
ctamus. siquidem qui indecora et
turpia gesserit. eademq̃ illa obuer
sari sibi per visum conspexerit. mox
somno expergefactus turpi et inde
coro aspectu liberatur. ⁊ pena quã

pro scelere meruisset. q̃d aliter no-
bis euenire solet. q̃bus ob ignauiã
ac secordiam ignominia atq̃ sup-
plicia perpetua sunt Item et qui ꝑ
quietem somniando ditescunt. vbi
dies illuxit. inanes ⁊ diuicys vacui
arguunť. captos vero dum viuiť i
ertie somno. plerũq̃ nec dum luce
oborta falli posse compertum est. ⁊
ita vt breui eorum insomnia euane
scant. Excutiamus itaq̃ ꝑnitio-
sum hunc somnũ. nam si dormitan
do nos dies deprehenderit mors
inde perpetua exceptura est. quin
etiã vel ante hunc diem hostib⁹ eri
mus siue homibus siue demonib⁹
captu faciliores ita vt nemo sit eos
a nostro interitu. si id facere libeat
prohibiturus. nam si plurimi no-
bis vigilum excubarent non tantũ
forte nobis periculi impenderet. ve
rum cum vnus et item alter lumi-
nibus accensis non secus atq̃ in ꝓ
funda nocte dormitantibus reliq̃s
aduigilet. vel summa nobis est op⁹
ad securitatem vigilantia ne ea for
te subeamus quib⁹ mederi neque-
at. Queret aliquis. nonne inꝑsen-
tiarum et excitati videmur et vigi-
les. estis forsan ad hec que dixerim
irrisuri. dicam tamen Sumus sane
om̃es nocte media somnum cape-
scentibus. aut stertentibus simillimi.
siquidem facile ostenderẽ si pos
set incorꝑea hec spectari substantia
vti plerosq̃ alte somno immersos.
diabolus. parietib⁹ trãs fossis ⁊ ia-
centes iugulet ⁊ diripiat q̃ int⁹ ine
nerit. agatq̃ oia veluti i dẽsissimis
tenebris ocio summo et facilitate.

Quin potius qm̃ cerni hec oculis
non p̃nt ratõib⁹ subscribẽdo astru
amus. sic eñ et conspicari licebit q̃
hominũ fuerint pranis cupiditati⁹
bus oppressi. q̃ ue incõtinentie ꝛ fa
cinorum sopore spiritali ꝓsus luce
extincta correpti. Quorsum hec qm̃
multi nihil suo ordine captantes q̃
hic p̃dicant̃ haudq̃q̃ aduertunt.
ꝙ si me p̃uigil ipse et excitus mẽda
cem deprenderis. effare que hodie
apud nos hoc loco. aut dicta sunt
aut gesta. ni forte quẽadmodũ so⁹
mnolentus aliquis solet spectare i
somnia. p̃dicantẽ me audieris. qd̃
equidem nec de vniuersis dictũ ve
lim. puto eñ cõplures fore quibus
eorũ que ipse dixerim facilis sit re⁹
nunciandi facultas. in eũ dũtaxat
ea ꝓtulerim. q̃ fuerit his dictis ob⁹
noxius. frustraq̃ hunc locũ adierit
Dic mihi quis hodierno die vel ꝓ
pheta vel apostolus nobis plectus
ẽ. aut quibus de rebus verba fecit
nihil habes qd̃ respondere queas.
vtpote ille sis ad quẽ somniantem
verba sint facta. eadem hec et i mu
lieres dixerim. ĩest eñ ꝛ illis somn⁹
p̃mus. qui vtinã dici somnus q̃at
siquidem somno captus. nec mali
quippiã nec boni ꝓfat. vex qui pa
rem vobis vigilantiã seruat. q̃ mul
ta in eius capitis perniciem effun⁹
dit. nam et vsuras computabit. et
rationem cõmodate pecunie cõpo
net. animoq̃ secum ipse versabit.
turpes ignominiosasq̃ tabernulas
eodemq̃ et sentinceta interseret. ia⁹
cto semini. nullo dato vel ad quie⁹
tem vel ad ꝓfectum spacio. Exsur
ge tandẽ et sentibus hisce radicit⁹
conuulsis auaritie temulentiam ex
cute. a qua istiusmodi somnolentia
emanat. somnolentiã autem dixeri
non eam modo que ex vino gignit
verum et illam que cum ex vite hu⁹
ius curis tum vel eiusmodi sopore
infertur. Hijs itaq̃ non solum locu
pletes et diuites. sed quibus res vl̃
modice sunt et tenues. velim esse
admonitos. et eos maxime quos
grata conuiuia delectant. non enim
sunt illa pro cibo vel animi remissi
one habenda. sed pro supplicio et
tormentis. Quippe non indecens
ꝛ indecorus sermo sed grauis ꝛ mo
deratus. et cibo expleri non frangi
in oblectamẽtis ducenda sunt. Qd̃
si his rebus aliquid inesse volupta
tis existimaueris. affer mihi quam
heri et vesperi ex his concenationi
bus ceperis voluptatem. nullã ha
bes. deinde et que illam sequantur
noxia. Sicq̃ mihi interea de volu⁹
ptate que statim deflaccet et fluit
disceptatio. simul ac enim missum
conuiuium fuerit. euolat omnis ex
cepta iocunditas cunq̃ et vomi
tus capitisq̃ grauedines. et langu
res innumeros. animiq̃ capturam
ꝛ illecebras commemorauerim. qd̃
ipse ad hec respondebis. nec enim
decet per paupertatis occasionem
agere impudenter Hec autem di⁹
xerim non vt omnino negem con⁹
ueniendum inter nos esse nonnun
q̃ et conuenandum. sed vt inhone
sta et turpia interdicam. cupiamq̃
luxum in cibum conuerti. q̃ dolore
temulentia et lasciuia careat. vtq̃
vel gentes intelligãt xp̃ianos nosse

modũ delicys facere id est modeste et tpanter his vti. Exultate ꝓphe-ta inquit domino in tremore qual' illa erit exultatio. hymnos scilicet pronunciare. orare. et psalmos ꝓ seruilibus illis cantionib⁹ iducere. Hoc pacto christus et mense ade-rit et dapes bñdictõe cõplebit. cuꝫ p̃ces ad eũ fuderis. cũ spũ decãta-bis cũ egenos ad victus cõmunio-nẽ cũ vocaueris cõuiuijsq̃ moduꝫ et tpantiã adhibebis. sic ex triclinio dei domũ effeceris. ꝓq̃ immodera tis et intẽpestiuis clamorib⁹ hisce ⁊ plausibus dñm extuleris. Neq̃ id dixeris. extare hoc tpe alias cõuiuã di leges. quin potius corrigenda ꝑ te erunt. que se haud recte habue-rint. Si em̃ paulus inq̃t cibũ sumi tis aut potũ. seu aliud qd̃cũq̃ agi-tis. oia in dei laudẽ facitote. Solẽt nanq̃ ex istiusmodi epulis. cũ tur-pia nobis desideria. tũ ois lasciuia obuenire. insup̃ et vxores despectui esse et scorta magnifieri. vnde et fa-milie desolatio et mala inumera cõ sequunt̃. ferunt̃q̃ oia temere. om-misso nanq̃ fonte purissimo. ad ce nosum canale illud et lutulentũ de currit. Qꝛ aũt cenũ sit inceste et ꝓsti tute femie corpus. te p̃ter rogabo neminẽ q̃ eo quoad fueris obuolu tus. q̃ntum te eius rei pudeat. q̃n-tum etiã post delictũ imundũ te et sordidatũ ducas. nõ ignores. Id circo fugite obsecro adulteriũ. ei⁹q̃ vel ꝓcreatricẽ temulentiã. q̃d semẽ iacis vñ nihil es demessurus. quin etiã si messem feceris. ad ignominiã tibi nec mediocrẽ futurus ẽ fructus siq̃deꝫ ex adulterio nascit̃ et tibi de decus et sibi iniuriã parit. not⁹ ef-fectus ⁊ degener. adeo vt si vel am plo ꝑ te relicto patrimonio abũdet cũ domi et vrbicis actõibus. tũ in foro iudiciario ex adultera vl' serua natus honore carebit. Quo item ipse vel viuens vel mortu⁹ p̃uabe-re. si em̃ mortẽ obieris extabunt ti bi ad ignominiã monum̃ta. Quid igit̃ oia turpitudine ꝯples. quid se ris. vbi tellus celerrime cõsumptu-ra est fructũ. vbi sterilitas plurima vbi et interitus geniturã p̃uẽit. nec satis habes mulierẽ adulterasse ni si eãdẽ viri cede obstrinxeris. vides ne ergo ex temulentia luxuriã. ex lu ria adulteriũ. ex adulterio homici-diũ ortũ iri. q̃n vel homicidio ipso deterius. non enim ipresentiarum succurrit. quo id sceleris nomine queam explicare. quando non ex se genitum enecat. sed generandi in-tercipit causam Quid igitur dei vi tuperas beneficium. quid ei⁹ leges oppugnas. quid pro benedicto exe erationem sectaris et gignendi illd̃ receptaculum. necis conditorium facis. ⁊ feminam que est ad liberos procreãdos tradita ad necem red dis paratiorem. quando illa vt cõ cupita magis vel amatoribus vsui sit vel argenti plusculum exugat. ne q̃ impata facere abnuit. ingens sa ne in caput tuum congestura incen dium. nam si et illi id facinus ascri batur. eius tamen te ipse auctorem prebes. hinc postmodum ydolorũ seruit⁹ emanat. cum plereq̃ vt ma gis adament̃ ⁊ carmina machinãt̃ ⁊ vina sacrificijs fũdũt ⁊ amatoria medicam̃ta ⁊ alia ñnulla cõponũt

Cũ hac tñ ac tanta rer̃ colluuione
et feditate his cedibus·hac demo-
nica seruitute.q̃ multi sibi ad vtili
tatẽ cedere id negocij arbitrant̃ et
hi maxime q̃bus vxores sunt quod
mius est ex abundanti malorũ cõ
cursu tollerabile. mox etiã venefici
a nõ in adulteratã.sed in affectam
iniurys coniugẽ intentat̃. accedũt
p̃terea insidie plurime.demonũ in
uocatões. desumptaq̃ ex mortuis
vaticinia quotidie dissensiones. et
sine inducijs bella.et ꝓpiquor̃ di-
scordie.eoq̃ cũ paulus diceret non
in cubilib⁹ ⁊ lasciuijs.Nõ in cõten
tionib⁹ et emulatõe supinduxit. p̃
uidens et istiusmodi discidijs ⁊ do
mos subuerti posse.et ingenuis li-
beris iniuriã inferri.Ut itaq̃ hec e
uitare possimus xp̃m induam⁹ vt
nobis ꝑpetuo sit cũ eo manendum
hoc em̃ induere id sonat.q̃si nunq̃
sit ab eo deficiendũ.videant̃q̃ vn-
diq̃ p̃ nostra cũ sanctimonia· tum
mansuetudine ꝑ eũ ꝯplecti.Quod
itẽ dicere sepe solem⁹.hic illius per
sonã induit.vt amoris vehemẽtiã
et aior̃ nunq̃ defuturã coniunctõ
nem exp̃mamus·siq̃dẽ q̃ aliũ indue
rit eũ p̃fert.cuius sibi ꝑsonã induẽ
dam p̃sumpsit.fiat itaq̃ palã xp̃m
nos vndiq̃ fuisse cõplexũ.qd̃ vtiq̃
fiet si eius fuerimus et mores imi-
tati et vitã.quorsum hec.Filius in-
quit hois nõ habet vbi caput recli
net.hunc ipse vel hac in re imitare
nã si illi cibus erat sumendus pane
ordei vescebat̃ si iter suscipiendum
nulli aderãt ad vecturã eq̃ aut iu-
menta.q̃n tm̃ pedib⁹ incedebat vt
lassitudine afficeret̃.si quiescendũ
nauicule ꝓrã ꝓ puluinis habebat.
si recõbendũ herbidis cãpis residẽ
dũ iniunxit.Utebat̃ p̃terea vilioris
bus indumẽtis.et solus plerũq̃ ne
mine subsequẽte diuersabat̃. vñ cũ
et reliq̃ eius gesta q̃bus sit initio cõ
tumelys affectus. q̃d ve in cruce ꝑ
pessus didiceris.eadẽq̃ illa sump
seris ad imitandũ.si carnis iquam
curam nullã feceris ad cõcupiscẽci
am.christum indues.cũ ea p̃sertim
nihil habeat i se voluptatis.pariũt
eni eiusmodi desideria acerbiores
quasdã dese libidines.que vt exple
ri nũq̃ possunt.sic et acriora sup-
plicia inferunt.nã quemadmodũ q̃
siti assidua vexat̃ vel ifinitis sibi ad
potũ expositis fõtibus. nihil ex his
capiet vtilitatis.cũ nequeat primũ
quo laborat morbum restiguere sic
contra qui idesiderijs vixerit.si oia
ad necessitatem metiat̃ hoc nũquã
erit sitis ardore affectus.qui ꝓcul
ase temulentia eiusmõi omnis.et la
sciuie euanescent.Tantũ igitur tibi
erit cibi capescendũ q̃nto demi esu
ries possit His vtere idumẽtis.qui
bus carnem obtegere queas nõ or
nare ne id illi exiton sit futurũ. que
si remollescere tuo ꝑmissu cepit.bo
na eius offensa valitudie. nimia in
dulgentia dissoluet̃. Ut itaq̃ opti
mum habeas anime tue vehiculũ
vtq̃ tutius nauis rector guberna-
culo insideat.et miles facile arma
ꝑtractũ curandũ erit equo moder
amine agant̃ omnia nec enim mul
tis abundare sed paucis idigere.
frugi hominẽ facit.siq̃dem diuitys
affluens vel inoffensus vereri oia so
let.qui vero minoribus erit fortũis

iocundior semp̄ equiori animo tol
lerabit i iurias .q̄z qui nullis fuerit
affectus Nō itaq̄z illud erit appetē
dum ne qua nobis molestia offerat̄
quin poti⁹ eam infrrre cupienti.id
facere ne liceat optandū.quod asse
qui aliūde non possum⁹.nisi cū fu
erimus maiorib⁹ reb⁹ parnifactis
necessarijs contenti.

SERMO.xiii.

Nimaduerte q̄ntum
Paul⁹ cure ⁊ diligēcie
p̄stiterit ne sui exēplo
quempiā p̄turbaret.
inquit enim Si cibi gratia frater tu
us tristiciā cepit.non dū secundum
caritatē incedis qui si merore affici
endus nō erit.eo min⁹ p̄ te nec irri
tandus. ⁊ rursus idem. neq̄z paup̄
cibum destrues op⁹ dei.nā si sacrā
aliquam edem subuerti.graue ⁊ ne
fariū existimat̄.q̄nto magis spirita
le hoc templū si ruinā patiat̄ q̄n et
homines cōstet scitate sacris edib⁹
longe p̄stare q̄ppe non parietū gra
tia sed nostri hui⁹ templi mortem
christus oppetyt Circūspectēus ita
q̄z ipsi nos vndiq̄z.nulliq̄z vel tenuē
querimonie causā p̄beam⁹. pc t.st
⁊ enim vita hec nostra cū stadio cō
ferri. ⁊ nos ipsi q̄z multis oculis ab
undemus necesse est neq̄z quoq̄z id
pacto credere. ignorantiā scz satis
nobis ad excusacionē valituram.p̄
que et poenas daturi sumus .cū ea
nec veniam mereatur Constat sane
⁊ iudeos p̄iustitiā deliquisse·q̄zuis
eiusmōi illorum ignoratio nulla sit
venia dignanda Gentes p̄terea no
uimus fuisse ignorātia captas. nec
tñ p̄pterea possunt excusari.nam si
ignores que sciri nequeunt aut cog
nosci.culpa vacabis.contra vero si
te cognitu facilia lateāt.extrēa sup
plicia feres.q̄netiā si haud oino no
bis ipsi deerim⁹.sz cōnātib⁹ que ab
strusa sunt et recondita cognitione
attigere.opem deus ⁊ auxiliū feret
qd̄ quidem ⁊ paul⁹ dixisse philipē
sibus patet hoc mō.et si quid aliter
senseritis id deus vobis reuelabit.
At cū ea que factu nobis facilia sūt
p̄ficere recusam⁹.neq̄z illū sum⁹ ad
iutorem habituri.quod ⁊ iudeis ac
cidit. Ideo eni christ⁹ inquit eis in
parabolis loquor. vt videntes nō
videāt.dicet aliquis Quo pacto vi
sa carebunt qui vidēt. maxie siq̄dē
cum spectarēt abigi p̄ christum de
mones.nec tñ tempabāt illi obicē
re Demonium habes.cū a mortuis
cernerēt excitatos non cū adorabāt
qui morte afficere cōabantur. Cor
nelius vero nihil istorū similis vide
batur.cui p̄ virbus oia factitanti.
supplebat deus qd̄ defuisset Neq̄z
id queras quo pacto exgētibus ali
quem cū p̄bus sit et simplex asp̄net̄
deus Pricipio dixerim.nulli homi
nū posse nisi creatori·c⁹piā patere
p̄bitatē deinde nullā.gentilem illū
aut curam adhibuisse aut studiū vt
dei haberet notionē Dices fortasse
quonam pacto dei q̄spiam cogniti
onem assequet̄ qui nulla sit sapia i
structus.at hūc quē ipse nec sapien
tem iudicas.nec prudentē.sed icau
tum appellas et in vtilē si fuerit in
bonis externis p̄iclitatus cerneres
longe rei sue intentum. ⁊ circa eui⁹
mōi apprie diligentē.qui si pari stu
dio spiritalibus rebus incubuisset

quo ceteris solet nõ adeo foret apd̃ deum despect⁹. nã cũ veritas ipsa sit sole splendidior. quocũq; se q̃sq; contulerit. eodẽ sibi si paulo fuerit attentior salutẽ conueniet. qd̃ sane supuacaneũ videri non debet. siq̃dem ⁊ christi res geste. haud quaq̃ palestinis locis vel angusto aliquo orbis terraꝝ angulo circũscribunt̃. Nõne et ipse ꝓphetã audisti istiusmodi de christo p̃dicantẽ. me om̃s visuri sunt a minimo adusq; maiorẽ Nõne etiã intelligis hec dicta veris fuisse rebus cõfirmata. Qua ergo hi ratione veniã sunt habituri. q̃ cũ videant veritatis leges cũctis esse ad ꝑdiscendũ expositas. nec tñ his imbui studeant Dicet aliq̃s istiusmodi ab homie rusticano et barbaro duxeris exigenda. non eq̃dez a barbaro solũ ⁊ ruri versato. quin ab eo exegeri q̃ omnes barbarie superet et feritate. Cur em̃ dic mihi si qua de re agat̃ rusticanus is. sircus fiat. et obiecta cõfutare nouit. ⁊ aduersario si vim patit̃ obsistere. facti tareq; oĩa astu et virib⁹ ne damno vel tenui afficiat̃. veꝝ ad ea que spiritus sunt nõ pari prudẽtia vtitur Porro cũ lapidẽ adorat venerabũdus ac ducit ꝓ deo cũ festos illi celebrat dies. cũ pecunias fundit. vereriq; se eius numẽ fatet̃. nihil vltra vel ignauus vel torpens p̃ eius ineptitudine videbit̃. at cũ verus ipse conq̃rendus ẽ deus. tunc mihi hominẽ hunc. nec sanũ satis nec frugi esse cõmemoras. nõ ita se res hñt. non ita. Nam inertie dũtaxat hoc crimen erit. quos em̃ moribus vel faciliores vel rudiores opinaris eos ne quos Abrahe fuisse tp̃ibus constat. an huius nostre etatis homines. id certe clarũ Abrahe dixeris vel qñ pietas ipsa et religio iuẽtu facilior nostris his an abrae seculis nostris q̃ppe quibus dei nomẽ ẽ apud om̃s vulgatũ et ꝓnunciatũ a ꝓphetis et finẽ res ipse nacte. ⁊ gẽtiũ opiniones sunt cõfutate et repudiate. Accedit etiã ꝙ tunc tp̃is homines nondũ erãt veritatis cognitione instructi. et scelera sue ditõis vniuersa effecerãt. nec lex erat vlla ad castigatõem ꝓmulgata. ꝓpheta nullus. nulla miracula. doctrine nihil aut q̃ eius cognitionẽ haberent non multi neq; aliud eiusmodi q̃n erant oĩa tanq̃ i ꝓfundis tenebris. obscuraq; et turbida nocte cõstituta. ita vt tot rebus aduersantibus mirandus ille ⁊ ingentis animi vir et dei notionẽ habebat. et virtute exercita plerosq; ad se imitandũ induxit. Qd̃ magis in eo mirũ videri debet. cũ esset externe hui⁹ et humane sapientie ꝓrsus ignarus. nondũ em̃ fuerãt elementa litterarũ inuenta. verũ conanti illi ꝓ sua virili oĩa opem deus et auxiliũ tulit neq; ei dici potest Abraam eã a suis maioribus accepisse religionẽ. q̃ppe q̃ ydolis inseruissent. nihilomin⁹ cũ talibus esset ille ꝓgenitoribus ort⁹ barbarus insup natõe fuisset ⁊ int̃ barbaros enutritus neminẽq; habuisset diuine religionis instructorem. tantũ reliquos q̃ vel leges accepissent ⁊ ꝓphetas ꝓbitate añiuit q̃tum nec dici sat potest. Cur illud q̃m spiritui prorsus intentus. presentibus bonis. nec cure nimium

impendebat Quid p̄terea Melchi
sedech. nonne et his abrae tp̄ib⁹ fu
it. adeoq̄ clarnit vt d̄i sacerdos di
ceret̄. neq̄ em̄ fieri poterat vt q̄ ca
ste et continenter vitā duceret. con
temptui haberet̄. Cū itaq̄ intelli
gamus e quadā ꝓbata consuetudi
ne qd̄ semel sentimus. firmū ac sta
bile seruandum esse. ⁊ nostre erunt
ꝑ nos actōes circūspectande. vt vi
te melioris ꝓfectum nanciscamur.
nec deus precandus vt supplicia a
quouis hominū exigat. aut scrutau
dum cur hunc sanitati restituat. il
lum ad se iam fato functū reuocet.
sic em̄ haud secius sane facere vide
rent̄ q̄ solet infensus seruus. q̄ dn̄i
dispensationē disquirat. Miserum
eq̄dem te et calamitosum dixerim
cui cū futura supplicia cure esse de
bent quone sit pacto deus conciliā
dus. aliorū penas deposcas. ꝓ qui
bus et tibi tormenta subeūda sunt
illis omissis quorū sis rationē red
diturus. dicet aliquis. Quid igitur
sunt ne hec gentili cuiq̄ et infideli
renuncianda. quin etiā velim non
solum gentilē hominē eadē hec cō
monefacias. sed ipsum vt recti⁹ vi
uas. siq̄dem gētilis ille vite tue mo
ribus ꝑpensis. non mediocriter ex
his fuerit offensus ad hec tibi quid
respondendū sit cogita. nā si quare
alia offendat̄. nullā eris ob id ratō
nem redditurus. at si ex prauis tuis
facinoribus fuerit offensus. eris sa
ne discrimen vel extremū subitur⁹
eo magis si te quem forte rebus ce
lestibus studentē conspicabit̄ mox
bonis p̄sentibus viderit inhiantē.
reformidantēq̄ eterna incendia.

Eiusmodi itaq̄ cupiditatis isimu
latus qua vti responsione queas ex
cogitanda est. p̄sertim cū gentilis il
le tuis flagicijs perspectis his te sit
verbis criminaturus. Tu q̄ iudici
um illud horribile operiris. cur p̄
sentia hec nō aspernaris. si immor
talitatem speras cur mortē ñ par
uifacis si celestis imperij amore du
ceris. cur non hanc vitā contemnis
Istiusmodi ergo obiectanti cogita
quid sit ꝑ te respondendū eoq̄ ma
gis instabit cū te viderit ad pecuni
arū iacturā tremebundū. ⁊ ad obo
li vnius lucrū letū et hilarē. haben
temq̄ aīam ꝓ tenui argēto venalē.
Hec sunt inquā hec sunt que genti
lem offendūt. Quocirca si cure tibi
tua ē salus. erit ꝓ his ratio non ver
bis sed re et actōnibus reddenda.
qñ ob eiusmodi gētilis hominis q̄
stionē nemo vnq̄ deū maledictis i
cessiuit q̄ ob vite prauitatem vbiq̄
offendit̄. que eo erit ꝑ nos emendā
da. vt reliquos ab ei⁹modi petitōi
bus coerceamus. queret enim gen
tilis vnde fieri certior possum deū
tolleratu facilia impasse. ecce tu q̄
christi hanc fidem a maiorib⁹ tuis
acceperis. sisq̄ in hac tam ꝓbata re
ligione educatus. nil tñ ea dignuz
ꝓ dei iussu facis q̄d ipse ad hec. di
ces forte ostēdam tibi plerosq̄ ali
os qui in heremo considunt. vitaz
agere qualē q̄ris ⁊ deo gratā. Pro
inde non te pudet cū ex cōfesso chri
stianus sis. gētilē hominē ad alios
remisisse quasi ne q̄as ipse aliquo i
dicio xp̄ianū te eē oñdere. at mox il
le dicturus est. quid mihi necesse ē
⁊ mortes adire ⁊ solitudies isectari

si em̄ fieri non potest hominē in me
dijs vrbib⁹ diuersantē. christi hāc
fidem et sapiam adipisci. ꝑmaxime
erit vestra hec christiana respubli-
ca incusanda. eo magis si futurum
ē. vt relictis vrbibus nos ipsos i se
cessum aliquē cōferamus. Id mō
veli hoiem afferas vxorē liberos ⁊
domū habentē posse vt dicis huic
vestre sapientie studere. Quid ad
hec dixeris. nullus ē in p̄sentiarum
subterfugij aut pudoris locus. lon
ge em̄ aliter se hn̄t diuina imperia.
sic splendeat inquit lux vestra corā
hoibus. non montibus dixit aut ꝓ
solitudine aliqua inaccessa. hec di-
xerim nō vt eos qui montes sibi ad
habitandū elegerint minus ꝓbem
quin vt vrbium incolas deplorem
ꝙ virtutes inde abegerit. obsecro
itaq; vt illud qd̄ i remotissimis lo-
cis exercet̄ sapientie studiū ad nos
vel in vrbibus traducamus ut ciui
tates et loca frequentiora hoc pa-
cto excolant̄. sic et gentiles reduci
in viā poterūt. ⁊ offendicula sumo
ueri. adeo vt si eos reddere ioffen
sos cupieris. et tibi mercedis plimū
vendicare et vita hec tua erit per te
corrigenda ⁊ quo q; verus illustrā
da ut hoies tuis optimis facinori-
bus ꝑspectis. deū celestem patrem
efferant laudib⁹. nosq; ea gloria q̄
explicari verbis haud sat ꝓ merito
potest frui possimus.

SERMO. xiiii.

Iungamus nosipsos i
uicem uolentibus uel
ceteris ab hac aiorū
cōiunctōne discedere.
constans ipse i officio
ꝑmanebis. neq; nostrū quispiā di
ctum illud vulgatū et frigidū vsur
pet qd̄ dici solet. Amore ꝓseq̄r me
colentē. et illud vel dexterū mihi o
culū excusserim. quē norim me ha
bere ifensum. Demonū dicta sunt
hec publicanoq; potius vel gentili
diffidentia digna. tu vero q̄ sis ad
ampliorē quandā rēpublicā accit⁹
et celo inscriptus maioribus vide-
ris esse obnoxius legibus. Idcirco
erit his verbis tꝑandum. q̄n et ho
mines a tui amore abhorrētes. plu
rima sunt in gratiā beniuolentia re
ducendi. sunt em̄ et hi in membrū
dati. quod membrum si fuerit a re
liquo corpore reuulsum. enixe oia
facimus. viresq; ⁊ animū magis in
tendimus vt ad p̄orem copulam re
uocemus Maioris em̄ est premij cū
quēpiam nec volentē ad nos amā
dum pellicimus.. nam si iubet de⁹
eos fore ad prandiū inuitandos q̄
nequeant vicē reddere. vt collatuz
illud in alterū augescat munus. lō
ge magis id erit in amicicia seruan
dum. siq̄dem qui alienā in se beni-
uolentia n mutuo amore cōpēsat.
vicem rependit. at q̄ alienum in se
amorē ꝓmerebit̄. vel si nullam red
dat amoris vicissitudinē. deuz asti
tuet ꝓ ea in se beniuolentia obliga
tum. Utq; ista ommittā nihil vide
bit̄ alioꝝ opa in fungendo officio ī
digere. vnde et hy iuuandi erūt ad
amandū etiā cōpellendi. qui te ode
rint. ne igit̄ vbi studiū p̄standum ē
negligentiam inferas neq; id dixe-
ris eo fore quēpiam negligendum
quo sit et corpe affecto. et valitudi
ne correptus. siquidem cum amor

retrixit morbus est. quin refoue al-
gentē vt incalescat. Quid si ne for-
quidē dicet aliquis incaluerit. tum
rei tue vacabis. quid si magis algo
re contrabat. rursus is premia tibi
maiora suppeditabit eoq; magis
dei te sectatorē arguet. Quod si ex
amore mutuo christi discipli dino-
scunt. In eo eñ inquit dinoscemi-
ni oñes esse mei discipuli si vos ad
inuicem dilexeritis cogita q̄te illō
sit laudis si odiū amore cōpenses.
q̄ppe et dñs tuus amore se odien-
tes cōplectabat. p hisq; et patrem
p̄cabat. q̄toq; illos infirmiores spe
ctasset. tanto magis illorū curā su-
scipiebat dicensq; exclamabat Nō
opus habent q̄ spera sunt valitu
dine medico. sed qui mala. Quine
ciā mensa eadē t peccatores eque
t publicanos dignabat. q̄toq; ma
gis se iudaicus populus ignominia
et p̄bris insectabat. eo maiori sibi t
care fuit et honori. ¶Dunc itaq; et
ipse imitare. non eñ parui hec vir
tus facienda est. que sine vt paulus
ait neq; martires ipsi m̄tū deo pla
cere potuissent. Ne igit̄ dixeris ne
quire te eum colere. cui ipse fueris
exosus. id eñ vel maxime debes o-
dienti amorē. accedit t q̄ nemini li
cet amantē se odisse statim. q̄n et si
belluarū sit quis simillimus amabit
qui se beniuolentia p̄sequet. hoc ei
inquit ethnici faciunt et publicani
q̄ si quisq; colentē se colit. quis nō
eum adamarit qui p odio amorez
rependat. Id igit̄ velim ceteris ad
exemplū p̄feras habeasq; in ore fre
quentius istiusmodi. non desinam
te amando isectari. q̄diu me odio
habueris. hoc pacto controuersias
sedabis. nā siue ex flegmate. siue ex
qua dā nature frigiditate eiusmodi
morbus ortū duxerit. vtrūq; tamē
amoris potentia et vis eius feruo-
re moderabit. nōne etiam spectasti
vnq; qui turpi libidine detinentur
vti ab adulterata mulierecula inmu
meris cōtumelijs affecti. ceduntur
plerūq; et cōspuunt. quid igit. nuz
amor ignominys soluit mīme. qui
magis incendit. ¶Dec sane būili et i
fimo genere famelle postq; libidina-
te sunt factitant. qui vero ūurys af
ficiunt. possunt p̄sepe maiores suos
recensere illustres et claros viros. t
familie nobilitatē p̄dicare non me-
diocrem. non tñ idcirco vel libidie
extricant vel deserunt. quaz amare
occeperint. p̄inde nihil nos pudet
eā quā demonicus amor habere vi
credit nō existimare in diuinū p̄so-
se desiderū transferri. expugnariq;
hoc pacto vel demones posse. non
ne etiā nosti demonē illū impurum
instare. vt vel eū qui sit odio habi-
tus ad se trahat et mēbrū vendicet
nostrū q̄ quēpiam oderit. quo ne-
glecto victorie palmā, p̄dis. id ē fra
trem q̄ in palme morē in medium
astat. et tibi si viceris futurus in p̄-
miū. si vero negligentior fueris sine
palma abibis. ¶Desine itaq; demo-
nicum illud, pnunciare. si me felicez
oderit frater haudq̄q; hunc mihi
spectandū tulerim. quo dicto nihil
ē fedius. cunq; nonnulli eā ai crudi
tatem summis ingenijs ascribant.
nihil tñ ipse existimauerim vel abie
ctius dici vel insanius et initi⁹ pos
se. eoq; mihi ingemiscendū censeo.

q̄ vitia ducitis virtutibus potiora et insolescere et ceteros aspnari magni apud vos esse appeat. et clari officium. quod eq̄dem non secus ac ꝓ magnis demonū laqueis habendū duxerim. eo magis q̄ velit pleriq̄ de animi malignitate bene opinari ita fit vt deleri eiusmodi nequitia haud facile possit. Audiui ego nonnullos iactari solitos sese n̄ vltra eos adisse q̄ vel semel nullam sui habuerint rationem. qd̄ tn̄ sibi dn̄s tuus glorie duxit. quotiēs nanq̄ hūc hoīes cōspuerunt. quotiens aspnati sunt q̄bus nihilominꝰ ipse et opem ferre et subuenire nō intermisit. Ne itaq̄ illud in ore habueris minus scilicet posse odio te habentes cōuenire. quin illud vsurpatum habeas velim. neq̄re te tui ꝑuifacere contēptores. quorū alterū christi discipulū decet. alterū demones. vtq̄ p̄mum illud claros homines facit ⁊ illustres. ita scd̄m hoc obscurat et ridiculos reddit. Eoq̄ et Moyses admiratōi habet̄. q̄r deo dicente. Mitte me vt iratus conteram illos. nihil ē passus eos respuere qui se fuissent sepius aspernati. qui respondebat.. Si dimiseris eis peccatū dimitte. sin aūt ⁊ me ꝑde. Erat is sane dei et amicus et imitator. Ne itaq̄ nobis id laudi demus qd̄ potiꝰ foret ob turpitudinē occultādū. neq̄ illud vsurpemꝰ qd̄ dici vulgo solet. Noui ego contemptui habere q̄plurimos. quin erunt om̄s ⁊ irridendi ꝑ nos et cōprimendi q̄ verbis istiusmodi vtantur qn̄ q̄dem in his se iactant. quibus pudere oportuisset quid īquis dic mihi christianū hoīem conspuēdum cēses. quē neq̄ infidelē christꝰ cōspuisset. at quid cōspuisset dixerim. q̄n adeo hunc et si sordidū ⁊ īformē dilexit. tantoq̄ ē amore ꝓsecutus vt eius gratia mortem subierit. tu vero eundē decorū admodū inp̄sentiarū effectū. ⁊ cunctis admirabilē respuis. dic mihi. nondū aduertis qualia in eum verba iactes. aut qd̄ audeas facinus. q̄ et christi sit membrū et eiusdē ac dn̄i corpus gerat. eumq̄ ꝓ capite habeat. pro mensa et veste ꝓq̄ luce et sponso ac de demū vniuersorū loco ducat. neq̄ hūc solū q̄n et alios plerosq̄ maledictis offendis. Contine te iam et desine insanire. recognosce fratrem edisce furentis hec dicta esse et animi valitudine laborātis. quin lōge his aliena hunc in modū ꝓfare. nūq̄ desistā beniuolentia te complecti. vl̄ si centies a te patiar repulsaꝫ hic pacto et fratrem lucrifeceris viuesq̄ hanc in dei laudē vitā ⁊ future beatitudinis non eris imunis.

SERMO. xv.

Uēadmodum cibo vita hec sustentat̄ quē mox eadem illa subministrat. sic et si bonis actōnibus adnitamur spiritu potiemur quo parto et bonis opibus abundabimus quibꝰ contra si cauerimus idē a nobis spūs auolabit. quo destituti necesse erit circa res gerendas claudicare. siq̄dem spiritu hoc decedente impurus succedet. qd̄ liquido pōt in Saule cognosci. quo spiritu q̄d refert si non adeo ipsi vrgemur q̄m admodū Saul vrgebat̄. quādo ex

malefactis ipsi et flagicijs et angi-
mur et strangulamur. Opus itaq; nobis danitica cithara. vt aie dini na carmina cũ a ꝓpheta. tũ bonis actõnib⁹ desumpta incinam⁹. hoc vtrũuis modo egerim⁹ vel danitico cãtico occepto. vel optimis iiis facinoribus. nõ secus demonẽ im-pugnabim⁹. ac Danid solebat saulis vesaniam lenire. eritq; eiusmodi nobis ad iustitiã medela. Quineciam demonũ furor efferati⁹ cõcita-bit cũ se nobis prana suggerentib⁹ nihil ipsi ad malũ flectimur. verentur eñ vel initio statim impuriores illi t malefici. ne ex suis nefarijs suggestionibus ad laudabile aliqd facinus cõuertamur. cũq; nos vide-rint imotos ꝓstare et timore pristino vacui erunt et cura. Idcirco rebene gesta canticũ decantemus. vt demonicũ illud vel vrgentissimũ ꝓpulsemus scelus. Demones quidẽ nõ prorsus ꝓuare nos celo possunt quin inuent plerũq; nos oppugnãdo. vigiles tam̃ t sobrios ad celos capescẽdos e ꝗbus delictis et scelere plericq; deijciunt nã qui volẽs deliquit vel sponte furit. demõ ẽ ꝓterea neq; veniã ab hoie neq; miserũcordiaz ꝓmeret. Incinamus itaq; aie hoc se pacto habenti cũ alys sacrarũ litterarũ scriptis et danitica. t ita vt os canendo mentem erudiat. neq; eñ tenue illud et exiguum videri debet. siquidẽ cũ linguaz ad cantũ instruimus pudebit aiam vl' contraria sentientẽ non saltẽ canẽtem illã imitari. Qua ex re neq; id solũ vtilitatis assequemur. qn t pleraq; alia que nobis conducẽt referemus. dixeritq; quippe ꝓpheta ille nõ solũ futura sed de visibilibus his deq; inuisibili celorũz structura disputat cupientiq; tibi forsan edoceri vtrũ hoc celum eodẽ sit statu ꝑpetuo ꝓmansurũ. nonne respondebit danid dicetq; Celi quẽadmod vestimentũ veterascẽt. ac velut amiculum mutabis eos et mutabunt. Item de forma celoꝝ si quid optaueris audire illud intelliges. Extẽdo celũ sicut pellez. Insup si de celi dorso volueris quid amplius nosse dicet tibi. qui obtegit aquis supiora eius. neq; his cõtentus. quinetiã de latitudine et altitudine mẽtionẽ facit. ostendens vtraq; hec pari eẽ mensura. Quantũ inquit distat ortus ab occidente elõgauit a nobis iniquitates nostras. scdm altitudinem celi a terra obfirmauit dñs misericordiã suã sup timentes se Accedit etiã si terraꝝ fundamenta conquiras. neq; illa te clã sit habitur⁹ cũ psallentẽ illam huiuscemodi audieris · Quoniã sup maria fundauit eam Itẽsi terre discussus cognoscere causas concupisces intelliges. Qui respicit terram t facit eam tremere. Hoc modo omnẽ ex aio ambiguitatẽ eximet. Noctis ꝓterea si rationẽ requiris. vel hãc referes ab eo edoctus. In ea eñ ptransibunt omnes bestie silue. Ad quã etiã sint montes vtilitatem effecti respondebit. Montes excelsi cervis. Quid opis et lapides ferant exponit Petre refugiũ erinacijs. Quid vl' arbores sint infecunde create. Ibi enim et passeres nidiculabunt. Quid insup sibi velint in solitudine fontes

in his quidem habitabunt bestie a
gri. quid vinū vt non solū eo in po
tu vtaris qñ ad id vel aqua facere
satis potuisset. quin vt te faciat io
cundiorē. Vinū inquit letificat cor
bois vt intelligas quousq; vini vsus
pgredi debeat. Unde aūt et aues t
fere bestie nutriant audies ab eodē
hoc pacto dicente. Oia ad te respe
ctant dñe vt des illis escā in tēpo
re opportuno. At si de belnis queras
respondebit vel has tui gratia fuis
se creatas hoc modo. Qui educit
herbas bestys et virentia in serui
tutē hominū. Quid luna sit opus
audi dicentē illū. Qui fecit lunā in
tpa. Quid pterea que visunt vni
uersa. t que nusq; apparent creata
sint clare edocet. Ipse dixit et facta
sunt ipse mandauit et creata sunt.
Quodq; mortis futura sit extne so
lutio hoc pacto te istruit. Deꝰ libe
rauit aiam meā de manu inferi cuꝫ
me susceperit. Uñ etiaꝫ nostrū hoc
corpus ortū ceperit explicat. Recor
datꝰ sum quoniā pulvis sumꝰ quo
ne sit t in posterū rediturū ita docꝫ
et in pulverē suū reuertet. Utq; vni
uersa sint in tui gratiā creata ita di
xerit. Gloria t honore coronasti eū
dñe et cōstituisti sup opa manuum
tuarū. qd vero mortales ipsi cōmu
ne cū angelis habeamus ita explī
cat Minuisti eū paulo minus ab an
gelis De diuino aūt in nos amore
illud affert. Quēadmodū pater fu
lios miserat. sic se timentiū miseret
ē dñs. De his etiam que nos in fu
turū manent. deq; vite huius fine
quietiori ita dicit Reuertere anima
mea in requiē tuam. Cur autē taꝫ
vasta sit celū magnitudie hoc indt.
Celi enarrant gloriā dei. Cur noct t
dies sunt facti. nō vt lucē dūtaxat p
beant et tetem. sed etiā vt eruditāt
Non sunt indt loquele neq; sermo
nes. quorū nō exaudiebant voces
eoꝝ. Quo demū pacto et mare et
terras obeat. Abissus sicut vestimē
tū amictus eius. ita qdem apd he
breos habet. Ex his itaq; enarra
tis sumentes initiū et reliqua pno
scetis. de christo scilicet deq; eiꝰ re
surrectōe. de futuris supplicys. de
q; bis que bonis moribus aduer
santē. de legibꝰ. ita vt multiplici bo
no refertos vobis liceat dauiticos
codices cōuenire. nā si in molestiaꝫ
aut aliquā animi pturbationē inci
deris. plurimū hi ad te consolandū
valebūt. si feceris in peccata prola
psus. q̄z multa ibidē inuenies ad me
delā. si paupertate eris vel pssuris
granatus multos tibi ex his ad trā
quilitatē portꝰ videbis offerri. Si
iustus. nō mediocrē eris securitatē
nactus si crimini obnoxius fiducie
plurimū. Quippe si pro iusticia sis
mala ppessus illū audies predican
tem Quoniā te paup tota die mor
tificatus sum. et illud. Estimati su
mus sicut oues occisionis. hec oīa
venerunt sup nos. nec obliti sumꝰ
tui. At si ex re bene gesta insolescere
ceperis audies eundē dicentē. Ne
ingrediaris i iudiciū cum seruis tu
is dñe. quoniā non iustificabit co
ram te omnis viuēs. sic mox humi
litatem sectaberis. Quinetiā si qp
piam cōmiseris. vel desperatōe ca
pieris intelliges illum frequentius
id incinentem. Hodie si vocem eiꝰ

audieritis · nolite obdurare corda vestra. quo audito statim resipisces Porro si regio fueris diadamate insignitus elatus insuper & tumidus illud edisces Non saluatur rex magnis viribus. nec gigas sue virtutis magnitudine Sic poteris modum superbie ponere. si opib⁹ preterea affluens et gloria rursus audies modulatim Ille qui confidunt potentie sue et multitudine diuitiarū suarū gloriatur et illud Nō sicut fenū dies eius nec descēdet cum eo gloria ei⁹ hoc pacto nihil duxeris fore in terris magnificiendū siquidē gloria et potentia fulgore cuncta excedūt q̄ duo si fuerint p te neglecta. quid esse aliud pōt c⁹ apud te rō cōstet Quod si in aliquo fueris animi merore cōstitutus intelliges. Quare tristis es anima mea et quare conturbas me. spera in domino qm̄ cōfitebor illi At si nōnullos videris pbari immerito id dices Noli emulari in malignantibus. qm̄ quēadmodū fenū exarescent. et tāquā olera virentia cōcidēt Si iustos spectaueris eque atq; iniustos pena affici. senties haud parē fore supplicij cām Pleraq; sunt inquit peccātiū flagra. que tm̄ iustis inferri ppheta nō asserit qm̄ multe sunt inquit iustorū angustie & ex his omnibus liberauit eos dominus. et rursum Mors peccatorū pessima et honorabilis corā domino mors sanctorum eius Necitaq; frequentius repete. instructusq; istiusmodi erudire nam verbis hisce vel singul⁹ p nos simplicit ex trāscursu platis patentissimum inest sententiarū pelag⁹ Quod si libuerit ppbetica hec dicta diligentius pscrutari videbitis maximā inde diuitiarum copiam fluxisse Licebit iterea volenti cuiq; ex dictis hisce. que inheserint vitia repurgare si neq; immodiā facile admittat neq; merorem si diuitias contenserit si angustias anxietates egestatem p nihilo duxerit si vitam deniq; ipsam nihil esse existimauerit Eiusmodi a re opinatio vicia p pulsabit p quibus omnibus et gratie sunt deo agende. vt his reb⁹ cōtemptis gazas attrectemus celestes et per aduersantium rerū tolleranti am pq; sacrorum scriptorum cōsolationem spem habeamus et futura beatitudine potiamur.

SERMO xvi

Iopifices qui manuū ope idustriaq; vl' operibus pfidēdo vitam ducunt tantam pse tulerint liberalitatem. vt plerisq; fidelibus opē tulerint quam erūt hi qui bonis fortune abundāt veniam habituri q̄ egenos desperarint Qui etiam nec suo sangnine illi nec vite pepercerūt vt deo se morigeros prestarent cum ipse vt tenui plerūq; pecunie parcas. nihil prorsus anime tue indulgeas Dicet aliquis Erga preceptorem & dominum tales se illi prestitere non tamen eadem sunt i discipulos munificentia vsi quod iure dici nō pōt Siquidē vt legim⁹ gentilis ecclesia. his gratias ageret qui et si natione inde tā sincere & integre fidei extiterūt vt eorum ecclesie ex gentibus cōfecte volenti aio necessaria summi

audis dicentem qui penas ꝑpetuo
daturi sunt a facie domini cuiusmo
di et Nero fuit quem idem antixpi
misterium appellat. cū inquit miste
rium iam operat̄ iniquitatis Quid
igitur nihil nero nihil antixps nihil
deniq; mali et diabolus patiet̄ Nū
quid antichristus ꝓ diabolo futur⁹
est num demū hi omnes nisi suppli
cio et poena cogantur. malis aliqn̄
sunt finem facturi. verū dicet aliqs
nihil erit a gehēna verendū quā so
lum a xpi fide alieni homines audi
turi sunt Queso quāobrem qm̄ fid̄
les sui domini iā pridem habent no
tionem. Atq̄d illud cum horum sit
vita impurior. ꝓptereaq; maiores
sunt quam illi penas daturi quot
quot em̄ sine lege admittūt sn̄ lege ⁊
pereūt q̄ vero i lege deliq̄rit et lege
iudicabūt̄. Itē et seru⁹ q̄ herilis sit
animi cōscius nec dn̄o ad volunta
tem paruerit multis vt vapulet ne
cesse est. Quod si nullā dixeris vite
rationem reddēdā fore frustraq; id
et vulgo opinari nōnullos. ergo ne
diabolus ip̄e cruciabitur quia ha
beat et ipse dei noticiam longe ma
gis quā homines certiorem. siquidē
demones vniuersi et deum norunt
fatentur et cōtremiscūt. itaq; si vite
huius actionum prauorūq; facino
rum nulle essent reddende ratiōes
forent et hi supplicio quouis libera
ti non ita se res habet non ita cauē
dum sane ne vos fallat opinio. nā
si certe nihil de gehēna cōstaret quo
nam pacto duodecim apostoli bis
senas et israeliticas essent trib⁹ iudi
caturi q̄d p̄terea et paulus illud ss
sereret inquiēs Nonne videtis quo
niam de angelis ne de temporārijs
his dixerim sumus iudicium factu
ri quid etiam et xps illud ꝓtulisset.
Viri nininite resurgent et cōdēna
bunt generationem hanc eritq; ter
ra sodomorū magis in die iudicij
quam hi tollerabilis Quid illud io
co agis que scrio agenda sunt q̄d fal
leris insaniendo quid dei clemētiā
opugnas eo em̄ gehēnam de⁹ et pa
rauit et cōminatus est vt illā trepi
dicaueremus Itaq; qui eam tollit.
nil aliud euiti videtur quā falsa opi
nione captus in eam enixius ꝓlaba
tur Non igitur erunt illorum vires
aut manus debilitāde. qui ꝓ virtu
te contendūt neq; torpentiū augen
da segnities quando em̄ cū ꝑtinaci
hac et stulta vulgi ꝑsuasiōe qua ge
hennā negant a scelere desistet̄ quā
do etiam iponetur nequitie finis.
aut vbi de iusticia constabit non di
co solum q̄ flagitiosum a iusto secer
nat sz arguat a peccatore delinquē
tem idest cur aliquotiens nonnulli
hominum ponas hic ꝓ scelerib⁹ lu
ant nonnulli vero. qui aut eque aut
graui⁹ forte cōmiserint. sint sane dū
viuūt tormentorū expertes Si itaq;
nullibi sit de gehēna compertū. nil
ꝓfecto tibi qd̄ eiusmodi obiectāti
bus respondeas suppetet Quocir
ca obsecro. vt rebus his irrisione di
gnissimis reiectis eorum ora occlu
datis qui longe aliter de gehēna q̄
vosipsi senserint quando vt perexi
gua errata. ita et benefacta accerri
me conquirentur adeo vt ꝓ impu
dico oculorū aspectu penas daturi
simus. ꝓq; superuacaneis ocioseq;
dictis. ꝑ leui isuꝓ et tenui ꝯtumelia

modo paulū.sed petrū.iohānem.p
phetarum insuper et reliquorū apo
stolorum cetum omnē tecum habe
bis assiduo collequentē Lape i ma
nibus istorum libros et scripta ple
ge hec te mulieris istius facient nō
absimilem at qđ paulum dixeri · q
et dominū ipm si voles tecum ha
bebis siquidem p pauli sermonem
tecum colloquet licebit et aliter eū
dem admittere.si sue fidei uneris se
ctatores.quibus vel abeūtibus pie
tatis poteris et mansuetudinis mo
nimenta pmereri solent eīm et men
sa in qua vir sanctus aliquis cibum
sumpserit.ac sella cui isederit z quo
decubuit lectulus . vel eo decedēte
faciles eos ad penitentiā reddere .
qui domi sanctū aliquem virū excep
it Quocirca quātū existimas ani
mo sunamitē illam fuisse pculsam .
aut quali veneratione imbutā cum
triclinium vbi Heliseus mansisset.
inscendit.et eo magis.cum mensaz
et lectulum quo vir summe sancti
monie quieuisset inspectaret . nec sa
ne filium illi emortuū suscitādū ex
posuisset nisi eius viri cōturbernio
plurimū pfecisset. Quod si lōge p
tempore ea loca audierimus vbi et
paulus diuersatus sit et in vincula
coniectus vel in multorū sit cōfessu
cōcionatus.nōne videremur esse p
gaudio quasi alis quibusdam sub
lati Item qz si temporis illius ex lo
corū aspectu repitita memoria tan
tū capimus voluptatis Quid pris
cos illos existimandū est fuisse ex re
centibus beneficijs iocunditatis as
secutos.qui venerabundi hospitio
alienos susceperint. Erūt itaqz san
ctiores per nos viri admittendi. ve
eiusmodi hospitalitate et domus il
lustretur. purgeturqz sentibus et ex
diuersorio loco portus efficiat neqz
hi solū erūt suscipiendi quin et eorū
abluendi sunt pedes. Neqz eīm ipsa
si vel regio fueris nomine insignita
Sarai potior eris vel eam nobili
tate et opulentia anteibis . cui qua
dringenti decem et octo verne z do
minata mācipia fuerant et filij duo
quos omnib9 diuitijs preferebat .
verū quid dixerim decē et octo et q
dringentos . qñ ei9 ex semine ema
naturū terrarū orbem esset certior
facta haberetqz in virū . dei amicū
eundemqz.qđ omni fuit iperio ma
ius.curatorem . Verum cum tanta
esset gloria illustrata fermento farie
indito panes cōficiebat et reliqua i
ancille morem angelis vescentibus
ministrabat. Porro neqz Habraā
ipse nobilor fueris qui trophea et i
signes victorias . post exactum etiā
Persarum regē et pfligatū cū mag
nis esset ab egiptio principe horib9
actus se sep serno gesserit . Illn dqz
haud quaqz erit animaduertendū
qp apud te sanctiores plerūqz viri .
aspectu viles.egestate et pannis ob
siti diuertant. quinpotius erit vo
cis illius reminiscendum asseren
tis Quod vni ex minimis his feci
stis mihi fecistis . neqz ex perunlis
his quempiam parnifeceritis siqui
dem eorū angeli semp spectāt faciē
patris vīi celestis Excipe itaqz hos
alo libētiori q ex pacis osculo ifinita
deferūt ad te bōa. post sarā aūt hāc
z rebecca cogitatione repetenda est
que cū aquādi gratia fontē petisset

ōi animi elatōe ꝺepoſita et potum
alienis iūmentis hauſit. et hoſpitē
domū apuꝺ ſe inuitauit. Quoꝛſum
hec qm̄ einſmoꝺi hoſpitalitatis ob
cauſam. p̄mia ille imenſa ꝓmerebā
tur. que et ipſa longa maioꝛa acci=
pies. Quippe cū non ſolum te ꝺe=
us aꝺ liberos poꝛ creāꝺos faciet fe
cunꝺioꝛem ſeꝺ celo inſup ipſo ⁊ bo
nis celeſtibus ꝺonabit. liberabitq3
gehēna et errata remittet Magnus
p̄terea eius eſt hoſpitalitatis fruct⁹
quam et lother. et ſi barbarus nati
one. ſectatus curatoꝛē ſui. eum ſuſce
pit. qui tam vaſtū in mari haberet
imperiū qua tā bona venatione fili
arum beneficio vſus eſt. ¶Dis itaq3
cogitatiōe ꝓceptis cū mulieꝛē hāc
animi magnitudinem tecū ipſe re=
putaueris. omnis erit tibi calcan=
da ſuꝑbia Inſup veſtiū oꝛnat⁹ om
nis. et reliquox ſumptuoſitas. oꝺo
rum vnguentationes ⁊ huinſcemo
di aꝺ luxum. ꝺelicie cōculcāꝺe erūt
et graꝺu cō poſito graꝺiendū ita vt
omiſſabac inani ſolertia. ſtuꝺium
iꝺ ōe aꝺ animū trāſferas excolēꝺū
eūq3 celeſti ꝺeſiꝺerio incēꝺas cuius
celiſſi te amoꝛ inuaſerit terzena. hec
ꝓ coeno et luto ꝺuces. et facile con=
temnes que nūc ꝓ bonis homines
ꝺemirātur ¶Neq3 cūm feminā ꝺecz q̄
ſpiritalibus ſit officijs p̄ꝺita. ea cō=
quirere que riꝺicula ſunt ¶Dis itaq3
omnib⁹ reiectis que ſolēte ⁊ba muli
ercule. ſaltatrices inſuper et tibici=
ne magnificare circūcinge te ſapien
tia. hoſpitalitatē exerce. cōtinenter
oꝛationi incumbe. viꝺebis hec foꝛe
auratis veſtibus potioꝛa geminiſq3
p̄cioſis et monilibus longo inter=
uallo p̄reſtāre ¶Hec q̄ppe apuꝺ ho
mines laꝺem apuꝺ ꝺeū mercēꝺis
plurimū ꝓmerentur einſmoꝺi ſunt
eccleſie oꝛnamenta. illuꝺ vero cui⁹
nunc meminim⁹ inꝺecoꝛa ſcz ⁊ tur
pis voluptas in theatris habetur.
et ſpectaculis ꝺecoꝛi. cuiuſmoꝺi oꝛ
namentoꝛū alterū celo eſt ꝺignum.
alterū equis et beluis animū quip=
pe clarum illuꝺ et emicans. hoc ve
ro inꝺecens caꝺaveroſa coꝛpa cir=
cūagit ¶Nunc igitur et ipſi nobis pa
remus oꝛnatū. vt fama et gloria ce=
lebꝛes effecti. et xp̄o ꝺum viuimus
moꝛem geſſerimus. futuris bonis
perpetuo potiamur.

SERMO. xvii.

¶Mitemur et ipſi patri
arcam illū nec ſec⁹ ac
q3 ipſe ſolebat. ꝺeum
laꝺibus ꝓſequamur
Quiꝺ em̄ illuꝺ ꝺeo gloriā ꝺeꝺit ni
ſi cū ꝺiuinā iuſticiā infinitāq3 potē=
tiam cōmemoꝛaſſet. eſſetq3 ꝺe ꝺeo
pleraq3 ꝺecētius meꝺitat⁹ ꝺe ꝓmiſ
ſione fieri certioꝛ ꝓmeruit. iꝺcirco ⁊
nos eūꝺem tū fiꝺe tum re. et opere
laꝺemus. vt gloria tanꝺē ꝺonati
iꝺ laꝺis huiuſce p̄miū veꝺice=
mus Inquit em̄ Qui me fuerit ve=
nerati et ip̄e honoꝛabo Quoꝺ nul=
la eſſet alia nobis pꝛo ea re ꝓpoſita
merces illuꝺ tū vel marime nobis
aꝺ gloriam valeret ſi ꝺiuinis in lau
ꝺibus verſari non inꝺigni habere=
mur. ſiquiꝺem et qui p̄ncipiū lau
ꝺes eloquūt vel hoc vno ſi nil reliq̄
eēt mercēꝺis. q̄ pricipē magiſaciūt

satis videmur ornamenti assecuti. Cogita itaq; q̄ sit gloriosum q̄ ne magnificū dn̄m nostrū p nos vene rari. vti t otra q̄ dei mentosum il lud et supplicij plenū. cū reliqs i eū cōuiciandi occasionē damus. Exi- git en̄ et si minus hoc munere ege at hanc ille a nobis laudē. Quan- tum ipse existimas deū inter homi- nē q̄distare. certe dixeris q̄tum in ter vermiculos et hoies ipsos. verū id dictu adhuc nihil ē satis si dixe rim illos hoc pacto differre quādo nequeat q̄tum inter se distent ex- plicari non optaueris gloriam tibi apud vermes. et si magnā aut p̄cla ram parere. Si ergo tu q̄ glorie es cupidior. velle te tale aliquid nega ueris. quonā pacto qui huiuscemo di cupiditatis vitio caret t adeo re liquis p̄stantior est. his tuis laudi bus indigebit. quarū et si minus ē indigens. laudari tn̄ a te cupit. nā si tui gratia seruitutē tolleranit. q̄d mirū si pleraq; alia eadē ratōe pa- tiet. nihil en̄ indignū se putat quod nobis cōferat ad salutē. Quocirca cū ita se habere hec sane intelliga- mus peccatū omne quo deus male dictis incessit euitemus. inquit en̄ delicta nobis non secus ac serpētis aspectus defugienda quippe app- pinquantē te morsu petent. quan- do nō illa se nobis offerunt quin ea nos vltro adimus. q̄d deus ita fo- re constituit. ne violen..a diabol⁹ superaret. si nemo illius conatibus obsisteret. eoq; illū quēadmodū p̄- donē quēpiā eiecit. qui neminē ag gredi audeat. nisi quē suis in late- bris nudū deprehenderit et solum neq; inuadere audebit nisi eum de- viderit eremū pagrantem. Eremo nanq; et solitudine demones inuer sant quarū interp̄tatio nil aliud ex p̄mit q̄ malū facinus et peccatum opus itaq; nobis cū fidei stabilim- to et cardine. tum salutis casside et spiritus gladio. vt non solū mors nō male p nos sit obeūda. sed quo nis mō insultanti illi desecanda est cernit. Opus itaq; ppeti p̄ce vt no stris possit pedibus conculcari. im pudens nanq; ē et sceleste tā si de loco inferiori inferat bellū. victor- q; tū plerūq; euadat. cū eius ict⁹ pui- facimus supare et plagas. neq; en̄ illi licet magnū in modū efferri. q̄n humi serpit cuius figurā vel anguis p̄fert. qui demō et si ab initio ea sit conditione creat⁹. lōge magis nos hoc tpe oppugnabit. Q̄d si igno- ras quid sit de loco inferiori pugna re. enitar id bellandi genus in p̄se tari Bellū itaq; de loco inferiori ge rere a rebus infimis ē aliquē im pu gnare vti a voluptatibus. diuicijs et p̄ntibus his vite bonis. verum si quē viderit subuolantē ad celum et superiora tenentē. p̄mum neq; hūc subsequi sursum versus saliēdo po terit. deide si id facere fuerit enisus celerrime casurus ē. caret en̄ pedi- bus. caret alis. humi reptat. frenis in rebus versat. in quibus si nihil erit tibi cum eo commune. eris sa- ne labore vacuus. nec enim nouit ille in apto vel in faciem pugnare. necsecus atq; anguis latitans. di- nitiarum se illecebris occulit. Ita q; desectis dumetis. timore percul sus. dilabetur. ferieturq; statim si-

diuinis fueris illi carmib⁹ imp̄cat⁹
Christi em̄ iesu dn̄i nostri et crucis
virtus. nostra sunt carmina que nō
solū draconem hunc suis e latebris
educent in ignēq; impingent. verū
vel si q̄ nobis inheserint vlcera sa-
nabunt. que si quis hoc pacto fuis
se ad sanitatem redacta negauerit
existimet illud ob exiguā incinētis
fidem. nō ex plati carminis impotē
tia euenisse. Siq̄dem qui iesum vr-
gebant. nihil sunt vtilitatis assecu-
ti. at que sanguinis fluxū patiebat̄
christi corpe nec p̄tentato. cū vestis
dūtaxat fimbriam attigisset. sangui
nis diutinos fontes cōtinuit. Hoc
iesu nomē cū inferis. tū morbis ⁊ vi
cijs terrori est. ex eo itaq; ornatum
nobis viresq; vendicemus sic em̄ ⁊
paulus magnus euasit. qui et si fu-
erat nobis natura ꝓximus. fide tn̄
accepta longe fuit a p̄stina consue-
tudine imutatus. nā adeo ille gra
tia excellebat. vt vel eius amiculuz
vim nō modo mediocrē habere vi
deret̄. Qua igit̄ erimus nos excusa
tione digni quoꝝ p̄cibus nec vitia
rep̄munt̄ cū taliū viroꝝ vel vmbra
et vestis mortē repellant. Quid igi
tur in his cause esse videt̄. nisi per
magna quedā animoꝝ diuersitas.
nanq; ad naturā ꝑtinent. nobis cū
paulo et paria sunt et cōmunia. cu
ius ortus et educatio nostro haud
absimilis. siq̄dem terrā ille incoluit
et aerē eundē spirauit. in reliq̄s ve
roferuore scilicet fide et caritate p̄-
stantior nobis fuit et melior. Hunc
itaq; imitemur reddam⁹q; nos xp̄i
colloquio nō indignos. cuius rei lō
ge est ille cupientissim⁹. siq̄dem ser
monis huius habendi gratia organū
hoc corporeū fabricauit. qd̄ qui
dem vt torpens inexercitatūq; ma
neat haud cupit. quin habere sem
per inter man⁹ desiderat Cur itaq;
nō illd̄ ꝓmptū reddis paratūq; vt
capi ꝑ opificem ip̄m tractariq; pos
sit. verū ꝑ lasciuiā adeo organi hu
iusce cordulas et laxas et lentiores
facis. vt citharā plane omnē inuti-
lē pares cū eius esset potius ⁊ son⁹
obfirmandus ⁊ sale spiritali mode-
randus. quā christus citharā si cō
cinam hoc modo cōparatāq; con-
spexerit. ꝑ animā hāc nostrā vocez
edet. Deinde angelos archāgelos
cōspicabimur ⁊ cherubinos p̄ gau
dio desilire. Precandū ergo erit vt
manibus illis imaculatis esse tra-
ctabiles possimus. et christus ipse
cor nostrū oppulset Atq̄ neq; prece
ē opus si illud ipse ei tactu dignuz
effeceris. sequet̄ nanq; ipse et prior
inuadet. solet nanq; futura accele-
ratius preuenire siq̄dem nec paulo
cū nondū eo esset magnitudis ꝓ-
uectus. haud prius laudes contexu
it q̄q; eundē magnū in modū ꝓfecis
se cōspexit. postea vero nihil reliqui
fecit. quod eius ad laudem pertine
ret. Quod si christus nobis inso-
nuerit et spiritussanctus presto fue
rit. erimus vtiq; celo potiores. ne
q; solem ipsum aut lunam effigia-
tos. quin horum dominum et an-
gelorum principem obambulantē
nobis habebimus et cohabitantē.
Hec autem dixerim non ea propt̄
vt mortuos suscitemus. aut lepra
affectos reddamus mundos. sed
qd̄ horum omnium maius est est ⁊

pstantius caritatē pferamus vbi eī id boni inerit ibidem mox cū patre vna ꝛ lesus aderit. et sancti spirit⁹ gratia subsequet. Vbi eīm duo vel tres fuerint in meo nomie cōgregati ibi et ipse adsum inꝫ eos medius que verba ꝛ vehementioris pferūt animi affectū ꝛ amoris nō medio/ cre indiciū. cū eos quos amat habere se circa cōcupiscit. Dicet dspi/ am' Quis erit adeo calamitosus et miser. q̄ velle se deum neget habere mediū. hi pfecto quos inter sedi tio est Irridebit me forte aliqs dicetqꝫ. Quid ais. nonne sub eisdem nos membus cōspicaris. sub vno eodemqꝫ tēplo eodē in grege cōcordi aio pmanere. nostrū neminē vides dissidentē. sub eodē pastore vocem vna edimus simulqꝫ dicta hec tua audimus. simul etiā deū cōprecamur. q̄d ergo discordias nūc ꝛ sedicōes cōmemoras. Ipse vero et si discidia narro. haudq̄qꝫ videor pterea insanire vel a meipso alien⁹ qđ eīm cerno nō me fugit. nec clam me habet nos sub eodē eē nūc templo. sub eodēqꝫ pastore. sed eo magis queror tot rebus nos ad cōcordiam puocantibus. discordes tñ ꝛ seditiosos esse. Dicet aliquis. Quā hic seditionē spectasti hic equidem nullā. at hoc soluto cōuentu cū erit abeundi facultas facta. tū is illum criminat. alius in faciē conuiciat. alius inuidia flagrat. rapit alius. aut vim infert. alius turpi amore irritet et dolos nectit. que oia recti⁹ conspicerent si retegi animus ipse posset. eēt sane hoc pacto apd vos cōpertum me compotē mentis esse nō insanum. Nōne pterea milites conspicamini p pacem et ocium armis depositis et imperatos hostiū castra adire. in eisqꝫ tuto versari. verū cū armis idem muniunt ꝛ custodijs dispositis noctes insomnes ducunt. ardentqꝫ ignes continent bellum. nō pacē pre se ferūt. Possunt sane in nobis hec recognosci siq̄dē ab inuicē nobis cauemus. nec deest suspitio aut timor. cū quisqꝫ primo auribus verba insusurat obticetqꝫ statim si quis propius accedat ꝛ de medio tollit occeptus sermo quod certe non fidentiū ē sed plane cauētium. Dicet aliquis. Non alios fallendi gratia id agit. sed ne ipse fallar eoqꝫ magis id mihi censeo deplorandū. qñ ꝛ vitā vna ducimus cautione opus sit tantūqꝫ ignis incendimus. vnasqꝫ et itē alteras locamus excubias. ne fallacijs circūuenti. iniuriā patiamur. Quorum oīm causa mendaciū ē. fallacie plurime caritatis interit⁹ et sine indu/ cijs bellū. vñ cōplures reperies gētili potius qꝫ christiano se credere. Pro pudor quo hec sunt rubore. quibus lacrimis qua lamētatōe digna. dicet quispiam Quonā id pacto durerim tollerandū si fuerit aliquis quē se instructus. vbi ergo sapientie studiū. vbi et apostolice leges quibus caueꝫ alterius. tollerari onere oportere. si eīm fratri pstare te morigerū nescies. q̄d facies alieno. vel si propijs membris facere satis haud noueris. quo pacto poteris externa pellicere. pellectaqꝫ corpori tuo copulare. pro dolor ñ facilis sum lacrimas fundere.

Abundantissimos eqdem vt inqt
ppheta lacrimarũ fontes ex oculis
laxarẽ. video em̃ in nostris hisce re-
gionibus p̃lia geri infinita. et his p
culdubio grauiora que ppheta p̃-
uiderat. Is nanqꝫ cũ barbaros iu-
deam inuasuros lõge ante vidissec
ventris dolore angor clamitabat.
ipse vero cũ homines sub eodẽ du
ce cõstitutos sibi inuicem insurgere
cõuertereqꝫ in seipsos morsus ⁊ la-
niatus idqꝫ ptim pecuniarũ cupi-
ditate ptim gloria frustra nonnun
q̃ꝫ et occasione nulla factitare igno
minijs seipsos notate. vltro citroqꝫ
inferri vulnera infinita. morte insu
per affici et horridiori q̃ꝫ qui bello
trucidant̃ fratnũqꝫ nomẽ tenue ad
modũ et exile reliquũ esse videam.
nullus pfecto huiusce tragedie oc-
currit condignus luct⁹. Vereamini
inq̃ꝫ vereamini mensam hanc. cui⁹
om̃es sumus pticipes quaue desu
per victima illa iacet. christus scꝫ q̃
nostri causa occisus est. p̃dones em̃
vt p̃mũ apud quẽpiã salem degu-
stauerint. p̃dari desinũt. apd̃ quos
sal ille p̃sumptus sit. quinetiã pdi-
tissimorũ hoim mores hec mẽsa im
mutat effecitqꝫ ex his q̃ feris bestijs
seuiendo fuerint imaniores. ouib⁹
ipsis mansuetiores at nos talis mẽ
se ⁊ cibi pticipes facti. in nos inui-
cẽ arma cõuertimus. cuꝫ potius id
in nostrũ illũ et cõmunẽ hostẽ moli
ri oportet. Qua ex re ille nobis in-
firmioribus effectis fortior reddit̃.
non em̃ nosipsi eũ aduersus. com-
muin⁹ q̃n mutuo quodã isultu. po
ti⁹ ipsi nos iuuante aduersario op-
pugnamus. eodẽqꝫ vtimur ad hu
iuscemodi in nos aciẽ instruendaꝫ
duce. cũ bellũ illi inferre esset decen
tius. nunc vero hoste ommisso i fra
tres sagittas intendim⁹. quas iqui
et aliquis sagittas narras. illas di-
co que ex ore emittunt̃ et lingua. si-
quidẽ nõ solũ telis et spiculis verũ
et verbis acriora vulnera infligun
tur q̃ꝫ solent sagittis infligi. Dicet
aliquis. Quonã pacto poterit istius
modi p me bellũ dirimi. poterit vti
qꝫ si intellexeris cũ fratri fueris con
uiciatus cenũ ex ore pfudisse. si no
ueris inq̃ꝫ eũ in illũ contumeliã di-
xeris. christi te membrũ vituperas-
se quippe cũ in carnẽ tuã voracita
tem exerces. integerrimũ illud con
citas acrius ⁊ horribile in te dei iu
dicium. emissa nanqꝫ sagitta desti-
nanti tibi nõ sautio. futura exitio ẽ.
Fuit tibi quisq̃ꝫ iniurius aut malo
affecit. ingemisce. ne maledictis in
cesseris. funde lacrimas. nõ iniurie
gratia sed ob iniuriã inferentis in-
teritũ. quẽadmodũ et dñs tuus iu
dam deplorauit. ñ em̃ q̃ cruci suffi
geret̃ deflebat. sed q̃ se ille esset ad
sui pniciẽ pditurus. Lesit te quispi
am aut cõtumelia insectatus ẽ. de
um p̃care. vti mox illi cõcilie t̃ ⁊ par
cat. frater em̃ ẽ. tuũ est membrũ. eo
dem quo tu partu genitus ad ean
dem vocatus ẽ mensam. Dicet ali
quis At si id egero mai⁹ mihi i mo
dum aduersarius insultabit. ergo ⁊
maiora te et plurima manebunt p̃
mia. eoqꝫ iustius ira mittẽda ẽ. cuꝫ
illũ videris vulnere mortali affectũ
Demon em̃ plagã illi inflixit. idcir
co neqꝫ erit is rursum p te exulcerã
dus vel aliquo modo calcãd⁹. quẽ

videris ꝑ demonē consternatū. siq̄dem licebit tibi stanti illi ⁊ erecto opem et salutē ferre. Qd̄ si in reddēda iniuriarū vice ⁊ ipse corrues. cui erit vos sullenandi facultas. num saucio illi. minime. Nū tibi q̄ eque atq̄ ille cōcidisti. Quo em̄ pacto q̄ tibiipsi facere satis nequieris. opez alteri tuleris. consiste itaq̄ ⁊ animi quadā magnitudine scuto prelato fratrē vel mortuū e p̄lio subtrahe. ꝑculsumq̄ ira haud irritabis. quin potius affixum ei spiculū auellito. Cuiusmodi vite consuetudo si fuerit ꝑ nos seruata statim optima erimus valitudine cōmuniti. Verum si fuerim⁹ in nos semꝑ armati. nulla erit demonū industria ad nostrū exitū necessaria. etem̄ si ciuile bellū existimandū ē. magis tñ nostrū hoc eo molesti⁹ esse apparebit. quo nostre huius societatis hūane vel potius necessitudis iura potiora sunt Necauit Cain quondā germanum Abel et ꝓpinq̄tatis sanguinē fudit que cedes tāto iniquior habenda ē q̄to consanguinitas ipsa sublimior Is vtiq̄ corpus ferro trāsfodit. tu vero in aiam gladiū acuis Cain forte prior malo affectus ē. at non male pati sed facere improbe hoc ē male perpeti. Attendite itaq̄ Occidit Cain. Abel enectus ē. vter horum extinctus est. ille neq̄ post mortē ad deū clamitās quest⁹ ē. vox inquiēs sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. an is q̄ vitam omnē trāsegit trepid⁹. Is sane. is erat quouis mortuo calamitosior. Vides itaq̄ q̄ longe prestet illate iniurie tollerantia. vel si fuerit adusq̄ interitū ꝑuentum. Edisce p̄terea q̄ sit conditione inferior. q̄ illā itulerit. Percussit germanū Cain. e vitaq̄ sustulit. horū tñ coronat⁹ ē alter. alter penas ꝓ scelere luit. iniustius Abel occisus ē. mortuus tñ cedis fratrē insimulās vexabat. et cōprehēsum manibus tenebat. Cain vero tacens ⁊ a deo increpitus pudore afficiebat̄ contraq̄ q̄ speraret effecit. fratrem em̄ quē deo gratū spectasset interemit. existimans posse hoc pacto diuinum illi amorē quē auxit magis intercludere. siq̄dem mortuū deus diligentius conq̄rebat dicens Vbi nā Abel frater tuus. nō em̄ dei desideriū extinxit inuidia q̄n poti⁹ auctū reddidit. non em̄ tua hac cede Cain. sunt Abel honores iminuti. sed aucti magis et ampliati. atq̄ et si añ ac illū tibi subiecerat de⁹. nūc tñ de te vel extinctus suppliciū sumet. plurimū em̄ is deum colebat. Vter igit̄ horū de cede sententiam laturus ē q̄ sumpserit an q̄ dederit penas. q̄ tanto fuerit apud deū dignus honore habit⁹. an q̄ noua q̄dam sit et exquisita pena affectus. Viuentē Abel nihil es Cain verit⁹ mortuū ergo ꝑtimesce. cū ferro hūc esses iuasurus. nihil trepidasti. formidine tñ sanguie ꝓfuso perpetua capiere Nūc cū in hūanis ageret tibi vel morigerum. haud tollerasti mortui ergo acerbior hui⁹ erit ī te dominatus. His itaq̄ omnib⁹ cognitione ꝑceptis. inuidia cauenda erit. ⁊ nequitia extinguenda. reddēdaq̄ mutuo caritas. vt ꝑ eam nobis. cum vite huius. tum future bona vendicemus.

SERMO.xviii.

Ectemur ⁊ nos super nas illas ptãtes neq; solũ vt throno astare ꝓpinquiores possim⁹ enitendũ. quin illũ potius qui eo insidet nobis habeam⁹ inhabitantẽ ille nanq; se odientes dilexit. et in amore ꝑseuerat. Solis em̃ vt ꝓ his ita ⁊ improbis rotũ p̃bet. iustisq; eque atq; iniustis pluuiam dimittit. Tu ergo amantẽ te deũ cole. ob hunc em̃ in te amorez inquit gehennã cõminatus ẽ ⁊ supplicia. neq̃tiam q̃dem intercidens ac tanq̃ frenis sustinens tuũ ad peiora ꝓlapsum. ꝓspa aduersaq; obijciendo nihil intermittit. quatenus te comp̃mat ri[illegible]turũ. nã et te nõ solum sibi adiungit sed omni impbitate que quãuis gehenna grauior habenda ẽ liberũ reddit Qd̃ si hec dicta irriseris libueritq; nequit̃ potius vitam ducere q̃ ad diẽ vnum tormentis vexari. nihil ẽ mirũ. id ei ẽ tũ mentis nõ integre. tũ temulentie et insanabilis morbi indicium. Nã ⁊ pueri minutiores cũ medicũ spectant. vel vstionẽ vel incisuram aliquã illaturũ. diffugiũt gemebũdi. et se lacerantes exiliunt. malunt q; sanie cõtinua et tabe interire. q̃ momentaneũ dolorẽ ferre vt in reliquũ cõualescant. verũ qui mentis sunt cõpotes. nõ ignorãt aduersaz eam corporis valitudinẽ fore. cauterio quouis et scissione grauiorem nec minus improbũ esse. quoduis suppliciũ malignitate excedit. Sanitas em̃ medelã consequit̃ at morbi incuriã et neglectũ interitus vel assidua valitudo. Qd̃ aũt sanitas langore sit potior latet neminẽ. siq̃dem et p̃dones haud tũ sane cum latus transfodiunt̃ sunt deplorandi sed cũ muros ꝑforant ⁊ homies enecant. Nã si aia corpe p̃stantior est eius potius ẽ deplorandus interitus. idq; eo magis dolẽdum quo nullũ ex vulnere dolorẽ sentit. Em̃ uero ⁊ q̃ ꝑdito detinent̃ amore maiori sunt venia digni q̃ q̃ grauiori febre vexant̃. vinoq; graues q̃ qui torquent̃. Dicet aliq̃s. si adeo hec vt iquis grauia sunt. cur illa optamus. respondebo eq̃dem. qm̃ ꝓlerosq; vt aiũt ho im peiora delectãt ita vt malis electis potiora pretereant qd̃ et in epulis rebusq; publicis. ac vite huius actõibus fruendisq; voluptatibus. in femis ipsis edibusq; ⁊ mancipys. agris. et reliquis in rebus spectare licet. Quid em̃ delectabilius mulieri ne an maribus cõmisceri feminis an iumentis. inuenies tñ nõnullos femis reiectis cũ beluis habere cõgressum. mariũq; corpa summa iniuria conspurcare. tã ⁊ si que naturã sequunt̃ multo magis q̃ que cõtra fuerint. voluptatẽ afferunt. Sunt tñ pleriq; qui res supplicio ⁊ irrisione dignas minusq; delectabiles ꝓ suauibus et amenis consectant̃ Dicz aliquis ad istiusmodi res cõsueuisse ñ nullis esse voluptati Idcirco magis ac magis eos dixerim calamitosos. q̃ insuauia ꝓ suauibus ducant penamq; acerbiorẽ q̃ peccata ipsa constituant. qd̃ lõge aliter esse constat. nam si peccantibus pena obesset. neq; mala de⁹ malis ingereret.

nec enim diuine fuerat voluntatis quos creasset malos fore neq; is nequitiã auxisset. qui eã extinguere maximũ sit in modũ conisus. Nõ igitur illata peccãti pena ꝑ mala habẽda ẽ. quin male cum eo fuisset actum si nullo esset supplicio affectus. foret q; egrotãti illi haud absimilis. cui nulla ꝑ eius valitudine cura adhiberet. Nil itaq; adeo officit q; absurda et inmoderata libido. absurdum aũt dixerim delitiarũ. inanis glorie. potentatus et reliquarũ rerũ que frustra appetunt cupiditatem Qui eñ molliorẽ hanc solutãq; vitam duxerit. ꝛ si oibus appareat eẽ beatior cunctis tñ est ꝑfecto miserior. qñq; dez graues aie sue heras tyrannosq; inuexit. Eo nanq; deꝰ vitam laboriosam effecit vt eius nos seruitute liberaret. absolutãq; in libertatẽ induceret. ꝓpterea q ꝛ supplicia cõminatus ẽ. ꝛ labores. molliciẽ cõprimendo vite huic coherentes effecit. Nã et iudei cũ luto eẽnt et lateribus operãdis astricti et humiles erant. et deũ frequentius inuocabãt. postq; vero libertate sunt vsi. dñm queruli ad irã concitarũt et malis sunt innumeris circũuenti Quid igit de his dixeris q calamitatibus ꝛ pressuris nõnunq; succũbunt. respondebis fortasse illos nõ ob calamitatẽ aut aduersam fortunam. sed ꝓpria quadã imbecillitate succubuisse Nã si quis adeo languenti sit stomacho vt amaram aliquam medelã que illũ sanare q̃at ñ patiat. ita vt hausta offecisse poti? q; ꝑfuisse videat. non est ꝑfecte potio ista sed affecti stomachi valitudo culpanda. nec secus ea in re animi lenitas quedã incusanda ẽ. naz q fuerit aduersis aio cõsternat?. eãdem vel maiorẽ in ꝑsperis iacturã patiet quippe q vinctus conciderit id eñ ꝑssurã et infortuniũ dixerim facilius cũ solutus fuerit et liber. lapsurus ẽ. Si constrictus itaq; et calamitate pressus cõuincitur quispiam. lõge magis cũ ea vacuus ẽ aut missus fiet. Quo inquiet pacto aliquis potuerim non vinci infortunio et calamitate oppressus. Poteris quidem si te nõ fugerit volenti tibi vel inuito aduersa oia eẽ tolleranda. que si aio patienti tuleris plurimũ lucrifaceris si iniquo cõtumaci et maledico. calamitate nihil imminuta. maiorẽ in te ꝓcellam cõcitabis. Que cũ ita sint faciam? ex necessitate voluntatẽ seu virtutem Exempli gratia ꝓpriũ quis amisit filium substantiã alius omnẽ ꝛ fortune bona. si noueris qđ semel pactum est nec deleri amplius. nec solui posse. licebit ex ea insanabili calamitate vtilitatis aliquid cõparari. si magno ac virili aio aduersos tuleris fortune casus. ꝑq; maledictis dño laudẽ referas. Hoc pacto que spem ꝓter obuenerit mala i voluntatis officiũ cõmutabis Specta sti filiũ imature ereptũ. dicito. Dominus dedit dñs abstulit. Vidisti rem tuã imminutã. illud in ore baeto Nud? exiui de ventre matris mee. nudus decedã Verũ si improbis videris rez bñ succedere. iustos aũt infelices esse. multaq; et grauia pati. et einsmodi ifelicitatis' causas ignoras. dices Bestius factus sum

apud te. verū ego semp tecuz. At si quesieris cur res hoc pacto ferri p mittat deus. Intellige statutū eē p eum iudicij diē. quo mundū sit iu= dicaturus hoc mō nihil postea hesi tabis. nihil ambiges. tūc eīm p me ritis q̄sq̄ non secus ac Lazarus et opulentus ille recepturus ē p̄miuz Reminiscere quēadmodū apostoli cū cesi essent et diuexati tormentis plerisq̄ affecti summope letabant. q̄ dignarent̄ p christi nomie iniuri as ppeti. ipse vero cū in aduersam inciderit valitudinē feres equo ani mo languorē. deoq̄ ob id gratiaz dices hoc modo parē illis recipies mercedē. Poteris p̄terea valitudi ne z dolore affect⁹ deo gratias red dere. si eū ex animo coleris. nam si in ignē tres illi cōiecti pueri. alijq̄ pleriq̄ carcere et vinculis detenti vel malis innumeris obducti nihil intermittebant deo gratias laudes q̄ referre. multo magis q̄ corpe fu erint insano et affecto. Nihil est ei nihil inq̄ tā horridū tamq̄ tremē dum. qđ hi qui vel morbo aut pe= nis discrutiant̄. non supent si dini no sint amore incensi. et ita vt neq̄ ignis neq̄ ferrū. neq̄ inopia. neq̄ langor aliquis. neq̄ mors. neq̄ ali nd q̄ppiam istiusmodi. graue aut molestū appareat ei q̄ hūc sit erga deū amorē cōsecut⁹. q̄netiā aspna tus cuncta et irridens sublenabit ad celū. vbi pari cū reliquis eodez diuersantibus. vtē beatitudie. ter ris insup et ponto repudiatis. indi uine glorie splēdorē dūtaxat z pul critudinē furmabit obtutum. illiq̄ adeo aim intendet vt reb⁹ vite hu ius haudq̄q̄ aliquā in partē aduer sis. flecti nequeat. vel p̄speris et io= cūdis efferri. Afficiamur itaq̄ amo re eiusmodi quē eq̄perare nihil pōt nec solum p̄sentium aut futuro⁹ bonorum gratia. quin his omissis ob ipius amoris nam sic. n. sumus tum in hac vita tū in futura. suppli cia euasari. et penas. ac regnum ce= leste illud vendicaturi Verum neq̄ gehēne euitacio neq̄ celestis impe= rij fruitio. p magnis habenda sunt si cū his que dicturi sumus cōferan tur. siquidē omniū p̄stantius est de um colere. eūdēq̄ tui habere ama= tione. cuius amor et si mutuo inter homines esse cōrigerit. omnē supat voluptatem. at si idem et deo ineē cōperitur. que mens cōcipere vel q̄ eloquentia poterit cōcupite anime be atitudinem. quam vel sola tolle rantia p̄merebitur. explicare Et ita q̄ expientia ipsa cum spiritalis io= cunditatis huius. tū vite beatōris et dei in quo vniuerse sunt opes. ha beri p nos cognitio possit. relictis ceteris. diuino huic amori et nostri oblectādi cā et dei qui et colēdus z efferendus ē gratia incūbamus.

SERMO. xviiii.

Haud eque idē beatis omnibus in dei regno bonos habebit̄. siqui dem neq̄ xp̄i discipu los inter se pares. om nes fuisse constat. tres. n. erant qui ceteris p̄starent. quos inter distare etiam videbatur. quippe cū deo vl minia queq̄ acriori sunt cure astrū eīm inquit ab astro differt gloria. tā et si discipuli omnes. p apostolis

haberentur. vniuersiq; sunt sup se // des duodecim cõsessuri palãq; sit t sua singulos reliquisse. cũ christo et vitã duxisse singulos. qui tñ cũ effz orandi gratia secessurus. tres secũ sumpsit alioqui hos iter neminẽ p stare asserit. cũ dicit. Sedere eñ ad dexteram meã aut ad sinistrã non ẽ meũ dare vobis. sed quib⁹ a patre paratũ est Item et petrũ reliquis p fert dicens Petre amas me pl⁹ his Et alibi iohãnes autem ceteros p // ter ab eo colebatur. Erit aũt diligẽ tissima i omnes iquisitio adeo vt si pua re aliq vl' minia primũ excesse ris vel id sit deo cu re futurũ. t ita vt ex fulgore supne accepto beato⁹ quis cognosci possit. nẽpe et Loth cũ iustior haberet haud tñ Abraã par esse iusticia vidbat Itẽ t Ezechias cum equior esset nec tamẽ Da uid equitate erat assimil' Prophe // te insuper omnes cũ iusticia habun darent. nõ erant tñ vel singuli cum Johanne cõferendi Vbi igit sunt. qui post tam accerimã meritorum inuestigationẽ. nullam fore geben // nam arbitrantur quãdo et iusti om nes si vel paruo reliquos anteceſſe rint. haud q̃quam paria sunt pre mia recepturi. vt illud. Astrum eñ ab astro distat gloria Quo ergo pa cto facinorosi. eadem cum iustis sta tione futuri sunt Huiusce modi re // rum cõfusionem ne deũ dixerim. ne q̃ hominũ quẽpiam facturum exi stimauerim Quod si libet. ex prisco rum hominum erratis et quantum illi inter se distẽt et dei quam accura tissimũ sit iudiciũ patefaciã Pecca uit Adam peccauit et Eua. ita vt vtriq; prevaricati sunt. vtq; nec pa ria eorum errata sic absimili sunt af fecti supplicio. Siquidẽ horũ adeo erant peccata diuersa vt paulus af serat Adam nihil fuisse fallacie ppe sum quin Euã quia seducta sit. fuis se puaricatam. et si non impar esset vtriusq; deceptionis conditio factũ tñ est diuina illa et diligentissima i quisitione vt tanta delinquentiũ ar gueretur diuersitas. q⁹ Paulus illd dicere cõpulsus sit Porro ob fratri cidium cruciabatur Cain. cum La mech qui hominẽ paulo post necas set. nullo sit eiusmodi tormento af fectus. cũq; horum vterq; humanũ sanguinem fudisset grauius tñ esset Lamech culpandus qd Cain exem plo nihil in melius proficisset sed quo niam neq; fratrem admonitus in te mit neq; admissi facinoris delatore qui cõmissa ederet i diguit. neq; do mino de cede querenti impudenti⁹ respondisset. quin nemine icusante ipse se homicidij arguens dãnasset facilius est sceleris veniam assecut⁹ Cain vero quoniam his longe alie na facere est aggressus cruciatib⁹ et tormentis afficiebatur. Et des quã diligẽti inuestigatione. deus homi num facta dicquirat Idcirco de his qui aquarum inundatione cõsump ti sunt. varijs modis supplicij sum psit Diuersis etiam israhelitas pe nis et babilonis et qui antiochi su ere temporibus iudeos affecit. vt ostenderet se nostri haud mediocrẽ habere rationem cum horum aliq annos octoginta quadringentos ñ nulli fuissent seruitute oppressi con stzq; ex his plerosq; liberos p̃ esurie

fameq; hesitasse. fuisseq; calamita-
tibus et erũnis grauiorib⁹ affectos
quas neq; fato functi neq; supstites
euasissent quippe cũ potius deus.
Sodomam laturum se et Ciomo-
ram asserat. quam istorũ hominum
ciuitatem Quod si nulla foret ei de
nob dliquẽtib⁹ vl' pficiẽtibus cura
aliqd forte gehẽnã negare ⁊ futa su
pplicia diffiteri rationis p̃ se ferre vi
deretur verum cũ tanto studio in-
cumbat ne in aliqd ipsi facimus p-
labamur. tãtumq; ipẽdat opere vt
recte viuamus. cõspicuũ est q pec-
cantibus penas benefacientib⁹ co-
ronam sit et premia largitur⁹ Nũc
vero aduerte quã varie hominũ sẽ
tiat multitudo. qui plerũq; deo id
culpe afferunt. q violentos et rap
tores nõuũq; tolleret ne farios et fa
cinorosos ipunes sinat. qq; ex his
dumtaxat supplicia minitet. culpãt
grauius. et iniquo aio ferunt quorũ
et si altero grauentur. alterum ta-
men pbari p eos et cum admirati-
one efferri laudibus oporteret. sed
o clementiam. o efferatã et sine rati
one mentẽ. o animũ sceleratũ et in
omne flagitium et scelus perpensũ
vnde eiusmodi tua hec deprauata
emergit opinio q si maluerint qui
hec sentiunt virtutibus inherere q̃
primũ quauis ambiguitate reiecta
fient de gehẽna certiores. Queret
aliquis Vbi nã gentiũ aut quibus i
terris. hanc gehẽnam sitam dixeris
verum quid illud tibi est cure. cum
em̃ vtrũ sit gehẽna queratur de lo-
co situ ve nõdum est aliquid inqui-
rendum quãuis pleriq; p certo nõ
diffitent esse hanc i iosaphat valle
constitutam. qd in certamine quo-
dã et bello apud veteres illos quõ
dam in gehẽna vallis iosaphat ge-
sto narratur. qd sacre littere nusq̃
affirmant At si de situ et loco quesie
ris. respondebo dicamq;. extra ter-
rarũ orbem hũc aliquo esse positã.
Non ergo erit. quo fuerit hec loco
sita. quin magis quo pacto euitari
possit. quereudum neq; q p nimia
eius indulgentia deus nullas psepe
exigat in hac vita penas futuris est
diffidendum nam ideo hominũ tol
lerat errata. quia clemens et pius.
eoq; potius cõminatur. quã subito
in cursu inuadit. Inquit em̃. nolo
mortem delinquentis vnde cognos
ci põt q si nulla esset peccãti p posi
ta mors supuacaneũ id xp̃i dictum
extitisse Scio equidẽ vobis his ver
bis nihil quippiam esse molesti⁹. cũ
mihi sit nihil suauius. vtinãq; cum
cenat. cum prandium sumitur. cum
lauatur. cũ demum reliqua paguntur
de gehẽna fieri ⁊ apud nos mẽ
tio. nec em̃ illius formidine aut hic
aduersa viderentur grauia. aut p
suauibus pspera haberentur. Tu
vero quid graue aut molestũ dixe-
ris nũ pauperitatẽ. nũ lãgores nũ.
seruitutẽ nũ corporis cecitatẽ Hec
certe ridicula videbũt si cũ gehẽne
incendio cõparentur. Quin vel si
fame et longa vexatos aduxeris. vl'
ab in eunte etate et luminibus cap
tos et mendicos. p esca hec omnia
et cibo quodam lautiori ducẽtur il
lorum tormentorũ respectu: quorũ
narratio frequentius iteranda ẽ qñ
gehẽne eiusmodi recordatio nos eã
incidere aut sinit Nõne et paulum

strassent. quorum studiũ ⁊ virtutes vel feminis imitande potius forent quã sertis et auro ⁊ vestiũ habũdãti ornatu expoliri. Que em̃ vn quã regina adeo claruit vel magis est in omniũ ore versata vt pauli posset sectatricis et socie mulieris nomẽ aut famam excedere. hec em̃ paulũ non ad decimũ vsq; ant vigesimũ annũ quin ad eã vsq; tempestatẽ. q̃ paulo xp̃s sui presentiam obtulit sectata est ita vt vbiq; ob id virtutis laudibus abũde potita. fama et nomine celebretur. quod ꝓculdubio maiori sibi decori fuit et ornamento q̃ queuis corona aut insigne aliquod regium extitisset Quid em̃ vel maius vel dici par põt quam pauli defensionẽ suscepisse. eiusq; vite discrimine terrarum orbis instructorem tutari Cogita itaq; quot fuerint regine silentio occultate. cum hec que paulũ comitabat̃. cũ eo vna sempiterno nomine celebretur quãtumq; sol terrarũ circũlustrat tantũdẽ huius femine gloria ꝑuagat̃ Siquidẽ ꝑse scythethraces. et qui vltimos orbis incolũt fines eiusdem sapientiã et predicant ⁊ admirantur quis ipse vel opes vel regias vestes vel iperia non paruifeceris. vt hanc tibi testatõrẽ laudem pares Neq; id dixerit quispiam tales se illos in periculis p̃stitisse vel fuisse dumtaxat i erogandis pecunijs liberales i xp̃o vero nomine diuulgãdo negligentes quando eosdem apostol⁹ cooperatores appellat quos inter nec eũ pudet feminã coadiutricẽ nũcupare. quin id sibi ornamento ducit non em̃ nature sexũ attendit. sed animi ꝓmptitudinẽ palma dignissimam arbitratur Quid ergo hũc põt decorem equare vbi nũc effuse diuitie. Vbi facierum decus. vbi et infani gloria Perdisce hunc mulieris ornatum qui non corpori est circũiectus. sed animũ ꝑpetuo mansur⁹ exornat qui nec pyxide aliqua sꝫ celo reconditur Respice horũ in vulgando xp̃i nomine laborem in tollerandis supplicijs victoriam in his fortune bonis inpartiendis liberalitatem Aduerte inquã qua sit illa paulũ charitate complexa quo ue xp̃m amore ꝓsecuta mox tua cũ his conferto. scꝫ quam sis ip̃a in accumulãdis pecunijs diligẽs. quã ad sectãdum impudicitiã attentior. quã ad explendam vẽtris ingluuiẽ vigilãtior spectabis sane hoc pacto quales Christi discipuli fuerint ⁊ quali nũc ip̃a sis cõditione Malim equidẽ nõ magis te cum his cõferas quã eam tibi ad imittãdũ mulierẽ desumas. et ita vt depositis lascinie sarcinis. Id em̃ p̃fert tu⁹ iste vestimentorũ cultus excipias celorum ornatũ perdiscasq; vnde tã clari euaserint qui cum priscilla versarentur ꝙ si fieri certior cupis quo pacto illi eo sunt magnitudinis ꝓfecti facile itelliges. cũ noueris Paulũ ab his hospitio biennio fuisse susceptũ quo quid eẽ virtutis põt vt non interea animũ excoluerint. Dicet aliquis. heu me miserum qui nullũ habeã apud me Paulũ quin si volueris vel paulũ habebis tibi herentem nõ em̃ illos pauli facies. Sed sermo prouexit Itaq; si tibi id animo sedet. non

ꝓqꝫ violentia demum ipsa tormēta nobis subeunda sint. Sic contra ꝓ gelidioris aque ciatho cōmunicato vel solo gemitu mercedem ꝓmerebimur Da em̄ signum inquit in faciem ingemiscentiū et dolentiū Quo igitur pacto affirmant audebis eū qui nostra omnia diligentius scrutetur frustra fuisse gehennam cōminatū ne obsecro. ne inquā inani hac spe cum te ipsum tū tue huius opinionis sectatores eas ꝑditū. Nam si meis forte diffidēdū esse dictis cēsuris. iudeos gentiles hereticosqꝫ vniuersos rogato respondebūt sane ad vnum omnes futurum iudicium futurāqꝫ vt bonorū ita et malorum retributionē Quod si homines haud satis petitioni huic facturos existimaueris pete vel demōes ipsos audies mox illos clamitātes quid huc venisti nos ante tempus cruciatum Quibus omnib⁹ in vnū coactis presuade aio ne frustra deliret ne gehēnā expertus ꝺ ea certior fiat quin illius cōtēplatione et metu moderatior effectus eiusdē queat et cruciat⁹ effugere et futuris bonis potiri.

SESMO xx

Erum tuarum dispēsatio. ecclesie presidib⁹ minime cōcedenda ē. quin ꝑ te ip̄m exequenda vt non solum minuēdi fortunas tuas. sꝫ etiā administrādi mercedem habeas ipse semen tuis manibus sulco iacta. non em̄ hic erit terre aratrum defigendū aut boues iūgendi vel tell⁹ ipsa nouanda geluqꝫ et frigore contendendum hac em̄ omni difficultate caret istius modi semen in celo nāqꝫ seminas vbi algores nulli. neqꝫ hyēs. vel eiusmodi aliud quippiam inuenitur. in animos seris vnꝺ nemo qꝺ satum fuerit tollet quin ī herebit maxime et acrius ac celerrime detinebitur. Tu semē iacito curte hoc premio fraudas maxima et em̄ sunt ꝓposita p̄mia his qui aliena recte sumministrauerit siquidem nō solum qui sua distribuit sed ⁊ q̄ oblata bene impartitur dign⁹ mercede est Tu vero cur illā tibi cū licꝫ non vendicas. Quod aūt vel ex eo futurū sit premiū illud audi Constituerunt aūt apostoli Stephanum ⁊ qui circa eum erant ad dispensationem ꝑ manus faciendā Efficere ergo et tu tuarū rerum dispensator. hec em̄ humanitas idest dei timore fortiorem reddet insollētiam tollet animo quietē manibus sanctitatem. largietur intellectū eliciet philosophari edocebit ꝓmptiorē faciet et benedictionis perticipem qua ⁊ caput ipsum manuum ministerio donatur. Esto itaqꝫ ad orandum diligentior. sanctorū virorū curam suscipito eorum dico qui vere sunt sancti qui in solitudinibus cōsidūt qui emendicare nequeunt. qui deo adherent Iter longius suscipe. tū et tua alijs ipartire plurimū em̄ vtilitatis afferet istius modi ꝑ te datō Spectabis em̄ in ea eremo tuguriosum videbis et diuersorium ocul' solitudinem lustrabis. ita vt cū illo per causam pecunias dilargiēdi cōcesseris. et animā plerūqꝫ dies integre detentusqꝫ efficiere illis conseru⁹. et hoc seculo alienus et hospes.

magnum quidē et preclarē est pau/peres intueri et inuisere Melius ēm est inquit ingredi domum luctus q̄z domum leticie inde nāq̄z incendit ad virtutem animus Nam si lasci/uientib⁹ ceteris et ipse arriseris. erit id tibi quedam ad luxum et incon/tinentiam incitatio sinautē moesti/tia cōripieris. in domo autem luc tus nihil eiusmodi nam si delitie d̄ erunt dolore carebis Si vero ine/runt abstinebis Certissime lachry/marum sedes monasteria sunt vbi saccus et cinis vbi solitudo. vbi ri/sus nullus vel rerum presentiū obl batio vbi ieiuniū et humi cubatio. Sunt nāq̄z ibi omnia nidore et illecebris vacua et quanis interpellati one et inquietudine libera. insuper portus tranquillissimi sunt quos q̄ inhabitant veluti ignes sunt qui cū eloco editiori emicent lucē vel emi/nus aduentancibus exhibent cum q̄z vel in portu resederit ceteros ad suam alliciunt tranquilitatem neq̄z se intuentes pati naufragium sinūt vel in tenebris degere. qui ad se oculos intenderint Adito itaq̄z istiusmodi viros vtere eorum contubernio. aceedito inq̄z. et sanctorum pedes amplexare. quos prehensare longe venerabilius est quam alorum complecti caput Die mihi complectun tur nonnulli statuarum pedes quoniam figuram et imaginē preferant imperatoris. tu ne illum qui Christum continet tenebris a pedib⁹ sancti itaq̄z sunt istiusmodi pedes. vel si vilissimi fuer intinquinatorū vero neq̄z caput ipsum honore dignum siquidem sanctorum pedes p̄ magna operati sunt nam ꝛ excruciare solent. cum a se excusserint puluerem Cum igitur quispiam sanct⁹ apud nos fuerit nihil vile illius ducemus sancti enim sunt omnes qui vt recte credunt. et vixerint vel si nulla ediderint signa vel demones ecerint sancti sunt et ēm ad monasteriū sancti viri diuertere. tale est quale foret eterris ad celos subuolare non ēm tibi in eo licebit que domi plerūq̄z i tueri. nam et monachorum coetus ille purpurus est silentiumq̄z apud eos et quies plurima. Hoc meū tum illud longe abest apud quos si ad diem vnum seu binos māseris eo maiorem senties voluptatem cū essi primum dies illuxerit quinimo ante ipsius diei lucem. edidit vocē gall⁹ nihil tum ibi simile spectabis qd̄ domi solemus stertunt serui ꝛ familia erunt occluse fores. mortuis ōes simillimi p̄ somno videbūt quā ti et asinari⁹ titinabula. sz mox ōes p̄ monasterij p̄sidz excitati somno excusso. modeste surgunt stāteq̄z

sanctũ illũ statuũt chorum statimq; tollentes manus. sacros decantant hijmnos neq; enim vt nos excuciẽ do somno et sopore multo horarũ longiori indigent spatio ipsi enim simulac e stratis attollimur ad multam horam oscitando et corpus distrahendo residemus mox ad secretum accedimus egerendi gratia deinde manus faciemq; abluimus. post hec vestem induimus et calceos. hoc pacto temporis plurimum teritur apud hos autem nihil h⁹ modi nemo seruũ euocat cum quisq; sibi faciat satis. non multis indiget indumentis nec somni excussore opus habet sed vt primum aperuit oculos. preabstinentia similis apparet ei qui multum ac diu dormitauerit nam cum nullo cor fuerit cibo grauatum aut suffusum nec lõgius illi necessarium est ad leuandũ tempus quin leuior ocius se et tersis manibus attolit somnus preterea illis modestus est et sobrius. nemo em̃ ibi stertentem quempiã vid̃rit aut anhelantem neq; inter quietem corpore iactabundum vel nudum sed dormiunt sane cubantes modestius quã vigilẽt ceteri qd̃ ꝓfecto e quadam bene instituti animi moderatione efficitur Hi ꝓculdubio et sancti sunt et inter homines angeli habendi plurimus em̃ dei timor arcto et ꝓfundo somno haud quequam eos sinit soporata mente mergi. quin leuior ille dumtaxat ĩminet ad quietem a quo vel eorum insomnia minus aliena. sunt em̃ vanis et monstruosis imaginibus vel prestigijs vacua Unde vt diximus edente gallo vocem cum monasterij perpositus. vl' vnum pede pupugerit omnes excitauit. neq; em̃ ibi nudos cubare fas est inde expgefacti illico stantes ꝓpheticos hymnos cõcinitate summa et modulatis carminibus decantant. eo modulatu ⁊ symphonia vt neq; citara neq; fistule vlle neq; aliud musicum in id genus instrumentum talem edant sonum qualem audire licet. integerrimis viris illis altiori quedam quiete et animi tranquilitate succinentibus. qui cantus et suauitate referti sunt et diuino amore oppletij inoctibus inquit extollite man⁹ vestras ad deum et illud. Vigilat anima mea ad te deus quoniam lux sunt precepta tua in terra Item et dauitici cantus q̃ multos lachrimarum concitant fontes cum canẽs dauid illud ꝓnuntiat Defatigatus sum in meo luctu. lauabo per noctes singulas lectum meũ et in lachrimis stratum meũ rigabo. et rursum Quoniam cinerem tãquam panem mãducabam Quid est homo quoniam illius es memor Homo vanitatis factus est similis et dies nostri tãq̃ vmbra decedunt. Et illud Ne timeas cum ditabitur homo seu cum fuerit aucta gloria domus eius.

Qui habitare facit pares moribus

in domo et septies in die laudaui te
super iudicia iusticie tue. et rursum
Media nocte surgebam ad confitē
dū tibi super iudicijs equitatis tue
Et illud. De⁹ erue animam meam
de manu inferi et si ambulauero in
medio vmbre mortis non timebo
mala. quoniam tu mecū es Itē non
timebo a timore nocturno. a sagit-
ta volante in die. a negotio in tene
bris perambulante. ab occursu ⁊ d̄
monio meridiano et estimati sum⁹
tāq̄ oues iugulationis Itaq̄ oscitā
tibus nobis ocioseq̄ torpētib⁹ ster
tentibusq̄ vel supinis cubantibus.
et fallacias animo versantibus inu
meras canunt illi istiusmodi ange-
lis vna. Laudate dominū de celis
concinentibus At vbi primū illuxe
rit quiscūt illi idq̄ tēporis qd̄ nos
ad laborem illi habent ad quietem
clarescente vero die cū per causam
impensas computandi vel dimittē
di ad forum alios euocam⁹ isq̄ pri
cipibus coram penas veritus astat
trepidus alius se in tabernaculum
confert alius arti se et operi cui⁹ est
gnarus accomodat. rursum illi ma
tutinas inceptant preces et hinc se
ad sacrarum lectionem conuertunt
Sunt et qui scribendi artem edocti
libros scriptitant et destinatis cellu
lis se quisq̄ tacitus continet Pre-
cationes postmodum que tertia sex
ta et nona hora. et vesperi insuper
dicūtur absoluūt. ita vt quadripar
tita die singulis partibus varijs de

um laudibus honorent Igitur ves
centibus ridentibus et lasciuienti-
bus reliquis ac multo cibo disten-
to ventre distractis. hi sese hymis
applicant cum eis nondum cibi et
mense sit tempus. neq̄ vlla horum
sensibilium cura. Sumpto vero ci
bo cum se primum quieti dederint
hisdem icumbunt laudib⁹ Huius.
vero mundi homines vel dies dor
mitant at illi ⁊ noctes ducūt i som
nes quare lucis ꝓgeniti merito pos
sunt appellari siquidem id tēp⁹ qd̄
reliqui somnolentie maiorem i par
tem insumūt onerosiq̄ ex cibo ⁊ gra
ues prodeūt abstinet hi et impasti
manent et orationibus student Ve
speri autem iterato ociantibus cete
ris certatimq̄ ad balneas properā
tibus ad breue laborib⁹ soluti nul-
la seruorum excitata caterua nullo
per domum discursu aut tumultu.
neq̄ varijs et gulam irritantibus
appositis epulis discumbunt pane
dumtaxat plerique contenti et sale.
alij oleo his adiecto. et qui infirmi-
ores fuerint. oleribus et legumini-
bus vescuntur. diuinis interea lau-
dibus haud intermissis cum pau-
lulum consederint singuli storijs et
humi cubāt ad quietem solum nō
ad delitias paratis Nullus. ibi pri
cipium terror. nulla dominorū des
peratio neq̄ vlla seruilis trepida-
tio est nullus ibi femineus tumult⁹
nl̄la puerorū obt̄batio ñ ml̄te sūt
ap⁹ eos apothece. aut ꝯdēdarum

rerum gratia pata loca nulla habū
dās ⁊ ꝟuata vestis auri et argēti nl'
custodie nl'le nl'lū erariū vl' alid istiꝰ
modi quicpiam. sed omnia oratōe
et diuinis laudibus et fragantia spi
ritali sunt plena nihil ibi qd' carni i
dulgeat Predonum icursus haud
verentur. cū nihil habeāt cuius pos
sint iacturam pati siquidem et pecu
nijs carent corpus tātum habent ⁊
animam hanc si diripiant profuisse
potius viderentur quam dāni ali
quid intulisse. qñ essent per eos his
corporis vinculis soluti Mihi enim
paulus inquit viuere Christus est ⁊
mori lucrum. Vox itaqꝫ exultatōis
in tabernaculis iustorum Nullus p̄
terea ibi eiulatus aut lamentatō ex
auditur vel gemitus vacat istiꝰ mo
di merore domicilium illud aut vl
ulatu moriuntur sane inter eos nō
nulli cum haud q̄q̄ꝫ sint corpore im
mortales. neqꝫ tamen mortem pro
morte ducūt suos em̄ cāticis p̄mit
tunt mortuos precedere illos existi
mantes non emori. Quod si e suis
quempiam obisse mortem enūtiet̄
gaudio summo et leticia afficiūtur
quinimo neqꝫ illum audebit quispi
am mortuū appellare sed vidēdi fi
nem fecisse dicet proinde gratiarū
actō diuina affatim laus et suaui
tas oritur optantibus singulis se ta
lem vite finem habituros eoqꝫ mo
do seculi huius certamen excedere.
ab agoneqꝫ hoc et laboribus exqui
escere et xp̄m ipsum intueri At si q̄s
eorum egrotauerit nulle exprimun
tur lachrime. nullus gemitꝰ sed ora
tioni iterato incūbitur. nulla medi
corum manu sed fide tantum ple
rumqꝫ subleuatur et egrotus cōua
lescit ꝙ si vel medico opus habuerit
per magna pacientia ac tollerantia
prestatur. Non adest preterea vxor
soluta crines non liberi futuram or
bitatem deplorantes non serui orā
tes efflaturum mox spiritum sese cui
quam cōmendatos relinquat Sed
horum omnium liber animus vnū
illud et solum aduertit vti vltimo
suo efflatu decedat deo gratus Ve
rum si in morbum aliquē inciderit
nulla crapula vel nimio stomachū
grauante cibo eū incurrūt quin po
tius erūt eius morbi cause quauis
laude cumulate. nulla egrotātium
culpa exorte nam vel ex lugubratōe
immodica. aut cibi longiori absti
nentia langorem inferūt vnde ⁊ cu
rantur facilius qñ his se queunt ma
lis eximere si desierint eque lacessere
vt ceperant ⁊ defagitari Dicet quis
piam. Licebit ne istiusmodi viros i
media xp̄iani populi frequētia spec
tare Nos vero ita respondemꝰ nō
ea mente istorum nos vitam expli
casse. vt videātur qui in ecclesiis vi
uūt contēnendi quāmulti enim sūt
plerūqꝫ istiusmodi sanctitate viri. ⁊
si haud ꝓ paulam. vel in ipso christi
anorum conuentu medio. neqꝫ ex
eo ꝙ alienas circumuagantur do
mos. aut in foro versantur vel alijs
presunt parui illos facimꝰ eo minꝰ
quo et deus illud iniunxit iudiciū i

quiens pupillo facite et viduam iu
stificate. Diuerse enim sunt ad vir
tutem vie siquidem et margarite in
ter se differunt plurimum vel si om
nes idem sint nomen sortite. ta
men hec fulgentior est et rotūda illa
vero haud parem habet decorē. sz
alium quendam et varium. qualis
vero ille sit explicabimus quemad
modum enim corallū artificio quo
dam,ductas in longum lineas nō
nūqz habet.circumciso sqz angulos
et expolitos. colorem qz a candido
et si diuersum.longe tñ delectabili
orem.viridis etiam iectus color.p̄
ter omnem viriditatem iuuat. Itē
et flos quidam cōiunctā habz cum
innata fragantia et sanguinis colo
rem alius aūt qui glauc⁹ fuerit glau
citate ipsa mare vincit alius etiam
erit purpureo colore splendidior. t
istius modi pleroqz alios vidē⁹
isuper t solis colores varios esse. in
uenire quis facile poterit sic et his
similes dici viri sancti possunt quo
rum nōnulli ppria quadam exerci
tacione t industria sibi ipsis pleriqz
vero ecclesie,pfuere Itaqz vt eo vn
de digressa est redeat oratō si sanc
torum pedes lauerimus. et opē tu
lerimus oppressis salutare erit. In
cumbamus ergo his rebus. vt glo
riari in celo possimus. sanctorū pe
des abluisse Quod si horum abluē
di sunt pedes eo magis t ipsi p nos
pecunijs iuuandi erūt non em̄ sciat
sinistra tua quid faciat dextera tua
Quid multos admittis testes. si
em̄ fieri pōt.ne domestici quidē vel
vxor ipsa sit huius beneficij cōscia.
qn plura em̄ sunt subdoli illius ad
uersarij. ipedimenta pleruqz em̄ cō
iunx arrogantia quadā. vl' alia qua
uis de causa et si nūqz antea tūc tñ
te interpellabit et beneficium illud
tuū intercipiet Si quidem Habra
am etsi admirandam haberet vxo
rem. ea tamen cum filium esset im
molaturus clam habuit presertim
cum ipse rei euentum ignoraret cer
tior tamen q illum esset necaturus
Quid igitur eturba vir aliquis dixe
rit quis nam is ē qui hec facit t his
simul nōne crudelitatis eum et ru
sticitatis insimulabit. dicens non li
cuit matri filum spectare. et vltimā
audire vocem. morientemqz inspi
cere nihil tñ istiusmodi iusto illi di
uino amore incenso veniebat i mē
tem preter id solum vt dei manda
ta exequeretur. non ea in re filium
non vxorem animaduertebat. t qd
maximum est futuri nescius adeo il
le omni ex parte integrum deo offer
re sacrificium studebat. vt ne lacri
mis quidem illud aut contentione
aliqua inquinaret. Ad quem ait
isaac. ecce ligna et ignis vbi nā vic
tima. Quid ergo pater Deus pro
uidebit sibi arietem ad holocaustum
fili mi Fertur autem id esse prophe
ticum vt illud et filium visurus est
in victimam At cur eum qui immo
landus est celas etiam inquit veri
tus ne torpescat. vel indignus inue
niatur Vides itaqz quam multa di
ligentia vir ille cuncta factitarz que
sacris litteris exprimuntur. Nes
ciat scilicet sinistra tua quid faciat
dextera tua Quod illud sonat vel si

quēpiam habuerim⁹ quāuis ꝓpiq̄tate iunctū nihil illi qd̄ fuerit ꝑ nos pie gestum vltro aperiem⁹. nisi cogat necessitas multa quippe ex eo succedūt grauia. nan si quis suꝑbire occeperit erit id quidē illi ad beneagendum ipedimēto Qua ꝑꝑ cū aliquid inopi impartimus vel nos ipsos si fieri pōt celabimus vt ea bona consequamur que nos in xp̄o iesu domino nostro manēt certiora ꝛ parua.

SERMO xxi.

Emo desꝑet. si ꝑ ociū et inertiā plurimū tēporis fuerit transactū qñ vel paruo tantum cuiq̄ compensare liceat operando. quantū neq̄ omni superiori tēpore factitare potuisset si is q̄ xp̄i fidem antea nūq̄ attigisset pricipio statim tā clarus euasit. lōge magis et hi qui eam sint iampridē consecuti Quare cū q̄uis p̄teriti temporis iacturā tam breui sarciri posse itelligat segniorē se nihil prestet ē eñ futurū omne incertū diesq̄ domini nō secus ac fur quispiam dormitantibus nobis inopinato icūbit vigilātibus vero nihil obsistit. neq̄ abducet imꝑatos neq̄ excitos et abstinentes aggredietur vt predo. quin vti regius nūcius euocabit. ad bōa illa nobis longe ante ꝑata. ꝙ si fuerimus forte sopore capti. quā primū inuadet. Nemo itaq̄ obdormiscat nemo vl' hebetōr fiat vl' tardior ad virtutem id eñ dici somnolētia potest Num estis nescij dormientibus nobis nihil esse in tuto facileq̄ nisi diatum iri posse vigilantibus vero haud opus esse custodia soporatis aūt et somno captis. vel multis sepe dispositis excubijs ꝑ eundū fore et ita vt neq̄ portis neq̄ vectibus. aut custodib⁹ vllis ꝓhibere predonum irruptōnem possimus. Quorsum hec vt itelligatis si vigilātiā p̄stiterimus. fore vt nulla aliorū ope indigeamus si vero somno erimus oppressi. neq̄ aliena quid̄ vel magna subsidia nobis esse aliquid ad tutelam valitura Sanctorū virorum fieri orationū participem. optimū ē tū tñ cum boni aliquid et ip̄i factitamus Dicet aliquis si ipse inofficiosa aliqua actione sum quid alienis precibus opus habeo neq̄ eñ te velim egētem aliena ope efficias verum si bone mentis erimus cōpotes hac re indigere nos existimabimus siquidem paulus nūq̄ se aliorum votis carere dixerit tā etsi oratores illi haud queq̄ digni viderētur ꝓ se precari neq̄ sibi aliquo modo pares at tu quid mihi iquies aliorum precib⁹ opus ē quas neq̄ petrus ipse repudiarit siquidem oratio ait fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deum ꝓ eo tu vero illam paruiducis quinimo eo magis op⁹ habes quo minus existimas te indigere nam si pauli fores similimus esset tibi vel aliena oratio necessaria. Noli te efferre ne humilis fias Ita que quod ante dixeram. Vel vos

bonum operantes. iuuāt plurimū
aliene p̄ces audi ⁊ paulū hoc pac-
to dicentē Scio aūt ꝙ hoc mihi ce
det ꝓ vestris precibus et p̄missione
spūs iesu xp̄i. ad salutē et rursum vt
ex multorum ꝑsona ob donum qd̄
in me est collatum a multis pro me
gratie referātur tu vero rursum q̄d
opus p̄cib⁹ habeo alicis ꝙ si i ocio
erimus nemo ꝓfecto nobis orando
aliq̄d poterit vtilitatis afferre. quid
em̄ iudeos iuuit Hieremias nonne
tertio deū audiuit tertioq̄ ne ꝓ eo
populo orarū ꝓhibit⁹ est nō em̄ in-
quit deus te exaudiā Quid saulem
Samuel nōne ꝓ eo ad vltimū vsq̄
diem preter preces et lachrymas fu
dit quid p̄terea idem ille israhelitis
ꝓfuit cum diceret mihi autem absit
peccatum subire vt desinam ꝓ vo-
bis orare nōne omnes interibant.
Dicet quispiā Ergo nihil ꝓsunt ora
tiones quinimo et iuuāt plurimum
sed tū cū aliquid ⁊ nos boni peragi
m⁹ nā opātib⁹ nob̄ coopāt̄ ⁊ iuuāt
coopāt̄ em̄ q̄s ⁊ adiumēto ē agitāti
aliquid ꝙ si deses manebis et ocio-
sus nihil magne vtilitatis cōseque-
re. nam si quirēt aliorū p̄ces desid̄s
nos et pigros. subleuare ad celos.
quid ipedit quominus et ipsi genti
les omnes xp̄i fidem consequantur
nōne ꝓ vniuerso terrarū orbe ora-
m⁹ nōne et idem illud Paul⁹ faci
ebat nōne et reliquos p̄cando peti
mus saluos fieri. et cōuerti ad deū.
cur etiā ex improbis boni efficiūtur
si nihil ex se vt existimatis oratiōes
eiusmodi ꝯferūt vtilitatis que ꝓcul
dubio magnū inmodū conducūt si
ipsi nobis ꝓuirib⁹ opis aliquid at-
tulerimus Quo si volueris quantū
cōmoditatis afferāt huiuscemodi
p̄ces edoceri aīa duerte. Cornelium
et Tabitē illā. audi et iacob ad La
ban dicentem nisi deus patris mei
Habraā et timor ysaac mihi offuis
set. nunc me vacuū dimisisses. audi
rursum 2 deū ipsum hoc pacto di-
centem Defendā aūt ciuitatē hanc
me ꝑꝑ. ⁊ dauid serui mei gratia Ver
um quo tempore hec de⁹ locutus ē
nisi ezechie vere iusti. nam et si ean
dem vim oratiōes in iꝓbos ⁊ scele-
ratos haberent. cur deus iisdē illis
non vsus est verbis. cū nabugdono
sor ciuitati illi exercitū hostiliter ad
monisset. sꝫ poti⁹ hostibus tradid⁹
diripiēdam Quoniā maxia i ea cre
uisset neq̄tia Orauit etiā iterato Sā
uel idem. ꝓ israhelitis et effectus est
voti cōpos. tū tam̄ cū illi essent deo
accepti eoq̄ de hostib⁹ victoriā ret
tulerūt Dicet rursum q̄spiam. quid
mihi alicna conp̄catione opus ē si
ipse deo morē gessero. caue heus tu
ne id ampli⁹ dixeris q̄nimo opus
illa est et maxie op⁹. audi q̄ppe deū
de amicis iob hoc pacto loquentē.
Et orabit inquit pro vobis et reli-
quetur nobis peccatum. qui et si
peccassent. non tamen erant graui
ori scelere obstricti iustus vero ille.
qui amicis orando saluti fuit. et iu
deorum tempore claruit. nequiuit
tamen eosdem perdendos tutari.
ac saluos reddere. Quod vt intel
ligas audi deū per ꝓphetā loquētē.
Si astiterint Noe iob ⁊ Daniel. nō

liberabunt filios suos et filias quo-
niam superabūdauit malicia ⁊ rur
sum Si steterit. Moises et samuel i
quit neq; id assequentur. Aduerte
autem quo pacto illud duobus ꝓ-
phetis fuerit renūciatum qui ꝓ iu-
deis ambo cōprecati. nihil sunt pro
voto cōsecuti Ezechiel etiā heu mi
hi inquit domine. perdes tu reliqui
as israel deinde vt ostendat se deꝰ
iuste id facere aperuit huic et iudeo
rum errata. insuper palam facit nō
ea ꝓpter q̄ se paruifaceret eius pre-
ces non fuisse admissas satis inqui
ens hec tibi ad ꝑsuasionem valeant
non vt nulla tui apud me ratio con
stet orationes tuas minus fuisse ex-
auditas quin ꝓ innumeris istorum
erratis. pro quibus sis ipe depreca
tus Hec immerito talia. Ezechielē
affatur. fuerat enim is pleraq; passꝰ
Dixisti inquit mihi ꝓ forib⁹ cibum
caperem et coepi iperasti super alte
rum latus quiescerem ⁊ qui cui mā
dasti ꝑ foramen delatus exirem. et
exiui sustulisti vxorem ⁊ iniunxisti ne
flerem. nec fleui quin tuli viriliter et
alia cōplura iudeorum gracia feci.
nunc vero me ꝓ eis orantem nō au
dis. quid deus neq̄q̄ non enim te
paruifaciēs id ago sed si iob vel. da
niel ipse ꝓ filijs israel orauerint non
exaudiam Ad. Hieremiam vero q̄
in exequendis dei mandatis ⁊ si mi
nora ꝑpessum multa tñ ob illorum
imꝓbitatē sustinuerit quid deus di
cat intellige Non vides que isti faci
unt huic ita esse affirmanti petenti
q; se ꝑꝑ illis venia cōcederetur his
verbis respondet Si astiterit Job ⁊
Samuel ipse non parcam Primus
insuper legislator q̄ iudeos frequen
tius liberauit dicens. Si dimiseris
eis peccatum. dimitte sin aūt et me
tolle si hoc tempore superesset eadē
q; illa dicti transflagitarz. ꝓculdu-
bio non ipetraret quinetiam si Sa
muel ipse q̄ rursum eos seruiauit et
abineunte etate omnib⁹ fuit admi-
rationi idem exposcerz haud q̄q̄ as
sequeret Quod equidē mirūadmo
dum videri debet. cū de Moise dic
tum illud fuisse constet hunc deus
quemadmodū ad amicū ben uolꝰ
nullis enigmaeibus aut fucatis ver
bis alloquebatur Item d̄ samuele ⁊
illud imprimeua sibi apparui etate
et occlusa vaticinia aperui erat eñi
inquit p̄ciosum verbū neq; erat vi-
sio distinguens. Quocirca vel si hi
omnes deo coram orantes astite-
rint nihil ꝓficient neq; Noe de quo
ita loquitur deus iustus et perfectꝰ
in generatione sua neq; Job qui in
teger et iustꝰ ⁊ verax ac dei cultor ē
appellatus nec daniel. ipe qui etiā
pro deo habitus ē eorum filios aut
filias liberabunt. Nec itaq; cum
ita esse intelligamus sanctorū pre-
ces minus erunt ꝑ nos negligende
neq; illis ꝓrsus cōfidendū. ne forte
his fisi inerti ocio torpeamꝰ. quorū
altero verendū est ne segniores red
damur et frustra patiamur insidi-
as altero ne e maximo lucro excida
mus quinimmo hortemur ceteros
ꝓ nobis orent et manus porrigant
uos vero ad virtutem omni cona
tu nitamur vt futura illa consequā
mur bona que deū colentib⁹ statu
ta ac ꝓposita sunt.

SERMO xvii

QUemadmodum inqt in diebus Noe erant que et nuptui traderẽ tur. et qui vxores du cerent. sic et predictũ id ante fuit et nunc annos iam qua dringentos vel eo amplius p̃dicit deus nemo est tamen qui rem banc aiaduertat. quinpotius eã quasi cõ mentitiã et ridiculã pleriqz arbitrã tur. neminem timor capit. luget ne mo nemo pectus. oppulsat ignis in terea fluuius ebullit. inardescit flã ma. nos vero delicijs t lusibus ope ram dam⁹ t peccato sumus ipudẽ ter obnoxij nemo diem illum mẽte pernoluit. nemo p̃sentia hec breui la psura meditatur tam et si reb⁹ ip sis diebus singulis pclamitantib⁹ significantibusqz idẽ illud Siquidẽ nos neqz acerbe et imature mortes neqz rerũ imutationes vel nobis su perstitib⁹ effecte neqz valitudines t morbi castigãt. quas rerũ veritates nõ solum licet in nostris corporib⁹ quin et in elementis ipsis conspica ri quottidie eñ et in omni etate cõ tẽpiamur interitũ in cũctisqz ex rex euentu stabilitas quedam exprimit et significatur non hyems. non est⁹ non ver. nõ autũnus perpetuo ma nent sz decurrũt omnia euolãt et la bundetur. quid dicã dr floribus. qd de magistratibus et principibus ip sis quorũ vel p̃sens in crastinũ nul la est vita quid porro de opulentis quid de insignibus et claris edifici is quid de nocte ac die. quid de so le quid de luna. que iminuit nõnũ quã et celatur Itemqz et sol obtegi tur psepe et obtenebatur caligine. nihil deniqz qd visibile fuerit conti nuo manet anima hec tãtũ que no bis inest et si neglecta eterna est. at rebus que imutari possunt tãqz per petuis omni studio et cura imcum bimus illius vero nullã habem⁹ in eternũ mansure rationem Dicet ali quis hominis illius magna est po tentia verũ duratura in posterũ vs qz diem et paulopost interitura qd ita esse ex longe olim potentoribus patet qui nusqz ipresenti apparẽt. nec secus se habz hec vita qz somni um aliqd ac scena. qua sublata. rerũ ille omnes varietates dissoluũtur. Itemqz radiante sole tollũtur isom nia eodem pacto. cũ finis tã cuiusqz vnius qz cõmunis omniũ venerit. resoluta cũcta euanescunt siquidem diu perstat qd plantaueris lignum et quã edificaueris manet dom⁹ fa ber autem ille murarius sine agrico la. abeunt et corrũpuntur. Rebus itaqz se hoc mõ habentib⁹. nos mi nus pudet malefacti. q̃nimo crapu la capti et luxu. quasi ad imortalita tem cũcta molimur. nũc vero audi Salomonẽ qui re ipsius experienti am ceperit quid de p̃sentib⁹ his for tune bonis differat Edificaui mihi domus. plantaui vineas. feci hortos et pomeria. et cõseui ea cũcti gene ris arborib⁹. extruxi mihi piscinas aquarum vt irrigarem ex eis siluam lignorum germinãtiũ. possedi ser uos et ancillas. multãqz familiã ba bui. armenta quoqz et magnos oui um greges. Nunc sane nemo vnqz delicijs gloria. sapientia. dominatu omniũqz rerũ ad volũtatẽ successu

anteiuit nihil tñ ex his omnibus ce
pit vtilitatis quin ea omnia vanita
tum vanitatẽ appellat. et vana vni
uersa. cũ vanitatis non simplicitatẽ
sed excessum exp̃sit Ceramus obse
cro ei qui rerũ huiusce modi experiẽ
tiam cõsecutus est morem obtem=
perenus inq̃ illi et his rebus incũ
bamus. in quibus nihil est inane. sz
vera omnia certa ac stabilia sunt. et
cũcta lapidem desuper constructa. i
quibus inq̃ nihil senescit. nihil p̃te
rit. quin virent omnia et floreſcunt.
neq̃ quicq̃ vetustate confectum ad
interitum rẽdit Concupiscamus ex
animo deũ. nulla gehenne formidi
ne sed regni ip̃ius celestis cupidita=
te. quid eñ est quod possit diuino
illi spectaculo equari. pfecto nihil.
quid quod hominis illis celestibus
par esse queat que nec oculus vidit
nec auris audiuit. nec in cor homi=
nis inscendit. que p̃parauit deus se
colentibus. vt paulus inquit Illa il
la omni studio p̃sentibus his negle
ctis cõsequi enitamur. Nonne p se
pe terrena hec incussamus. et nihil
esse hominũ hanc vitam ducimus.
quid ergo tam enixe in hoc nihilũ i
cumbis quid rebus in anibus labo
riose adeo intendis animũ. specta
bis forte magnifica edificia. et illo
aspectu seduceris at si celum statim
suspexeris et a lapidibus his et co=
lumnis ad illius decorẽ deflexeris
oculos spectabis hec esse formica=
rum opera Philosophare ergo cõ=
templando cõscende que celo i sunt
ex his ipse p discces et videbis struc=
turas hasce p̃claras. nihil eẽ nisi pu
eriles ieptias et ludos. Spectasti ae
rem q̃ tenuis quã suspẽsus et lenis
quam purus sit et splendens quan
toq̃ magis ad superiora cõcesseris
videbis qui elemosinas fecerint ibi
dem habere domicilium at p̃sen=
tia hec edificia non solum in huma
norum corpozũ resurrectione sunt
ruitura quin vel ante ipsam resurre
ctionem. futurum tempus cõficiet.
destruet ac dissoluet vel motu terre
discussa subuertentur aut cõsumen
tur incendio. qñ non modo in ho=
minum euo. sz in structuris ipsis et
molibus immaturi sunt casus ado
vt domus que fuerint vetustate con
fecte ac pene collapsure in ip̃o terre
discussu consistant ĩmote que vero
nimio cultu ornate et solide. ac be=
ne fundate nupq̃ cõstructe edes vl̃
solo fulminis ictu quassate. collabã
tur Quod sane haud q̃q̃ sine dei p
uidẽtia fieri solet ne forte ex ip̃o edi
ficandi studio offeramur. Quod si
volueris alia quadã via sollicitudi
ne hac et cura liberari adito publi=
ca edificia quorũ es et ip̃e fortasse ñ
expers quibusq̃ nulla ẽ p̃rinata do
mus et si magnifica. cultior mane
to et versare in eis. quo ad libet tua
sunt et alijs vna cõmunia. nõ tamẽ
p̃rinata et p̃pria vero minus delec
tant cum vulgata quadã cõsuetu=
dine tũ cupiditate t auaricia Ergo
et delectacio illa ex habendi libidie
non ex decore aliquo t cultu p̃cedit
Quocirca auiditas ipsa iuuat max
ime qua volum9 nobis omnia ven
dicare et nostre ditiõis efficere. quo
aduq̃ tandem erimus his reb9 af
fixi siquidem terrenis hisce adeo de
tinemur vt ñ secus sim9 ac vermes

luto obuoluti. Corpus eterra deus
nobis effinxit vt illud subleuarem⁹
ad celum non vt ꝑ id ad terrã ani-
mam traheremus Quod corp⁹ etsi
luteum est põt si libet celeste fieri vi
des itaqꝫ quãto sit de⁹ nos honore
dignatus. quando tã immensi ope
ris nobis cõcesserit potestatẽ. Crea
ui ego inquit celum et terrã tu susce
pta a me creandi licentia facito eter
ra celũ potes nãqꝫ Porro illud qui
creat omnia ⁊ eadem demolitur de
deo dictum esse cõstat eãdem hanc
et hominibus potestatẽ permisit vt
qꝫ solet pius aliquis genitor q̃ pic
tor sit non cõtẽtus solus effingere q̃
libuerit quin et filiũ cupit ad eam ef
figiandi peritiam inducere ita ⁊ de
us Creaui inquit ego corp⁹ decorũ
cõcedo tibi meliora faciendi arbitri
um facito et tu animã formosiorem
Dixi ego. Educat terra herbã virẽ
tem et omnẽ arborem ferentẽ fruc
tum. Dices et ipse efferat terra pro
prium fructũ et emerget quodcũqꝫ
volueris operari Facio ego estatem
ac nebulas offirmo fulmina et spiri
tum creo formaui draconem ad illu
dendũ ei idest diabolũ Neqꝫ tamen
hanc tibi inuideo potestatẽ illudi et
illũ si libet poteris em̃ quemadmod̃
strutionẽ aliquem vincire eũ Facio
super bonos ⁊ iprobos oriri solem
imitare ergo et ip̃e deum impartire
tua tam bonis quã impbis Lacessi
tus iniuria. fero aĩo equiori cõuiciã
tibus benefacio sequere eũ. cũ liceat
Beneficia absqꝫ vlla vicissitudinis
spe cõfero. idem et ip̃e facito. neqꝫ
fueris ad mutuũ minus liberalis in
cendi. iquit in celo lumina Accende
et tu his clariores faces vales em̃ lu
cem preb eerrãtib⁹. lõge magis erit
id factum bene quã solem intueri.
meqꝫ id agens recognosces Creare
hominem nõ potes. iustũ tñ efficere
licet et deo placentẽ. Substantiam
ipse creaui tu illius cõscientiã expo
li Vides quo erga te amore afficiar
quando vel in maiorib⁹ hisce eam
tibi ꝯcesserim facultatem. Attendi
te itaqꝫ amãtissimi quem simus ad
honorẽ ꝓuecti. tam ⁊ si pleriqꝫ sint i
considerati⁹ et ingrate loquentes q̃
sibi liberũ fuisse arbitriũ concessum
querant̃. et eo iniq̃us. quo neqꝫ in
his q̃ pauloante ꝯmemorauimus.
sequi deũ vllo pacto vel imitari pos
semus. nisi esset nobis soluta quedã
et libera voluntas concessa. Domi
nor ego inangelos inquit deus In
hos et ipse ei⁹ dominatiõis gratia
iperium habes Regio inq̃t throno
insideo ea ꝑꝑ et ipse in hũc concessũ
admitteris Siquidẽ consurgere ait
nos fecit et deo ad dexteram asside
re. quãobrem et tibi Cherubin. Se
raphin dominationes Potestates
Throni. Principatus ⁊ vis oĩs an
gelica paret insup̃ neqꝫ corpus ip̃m
culpes velim. id fuisse honoris im-
partitum qd̃ contremiscunt vel in
corpore potestates verum qd̃ dixi.
non enim his solum meũ in te am
orem patefeci q̃n ex his que tui suꝫ
gratia ꝑpessus. consput⁹ euim et a
lapis faciem cesus gloriam exianiui
patrem reliqui. ⁊ ad te. odio me tũ
habentem. tum refugientẽ. deueni
q̃netiã nomen meum audire impa
tientem sum insectat⁹ vtqꝫ conp̃hẽ
derem cursu contendi. admisi te et

mihi adiunxi Epulare me dixi ⁊ ebi
be vtq; te supra infraq; haberem ti
bi copulatus sum et annexus. neq;
sat me illud solatur. qd tibi ecelo ori
ginem dederim nisi rursum ad ter-
ras descendisset Deinde haud solũ
tibi sum iunctus et in amplexum
recipior sed in esum tradit⁹ i frustra
cõminuor. et ea ꝓpter vt acrior fiat
eiusmodi copula que nõ fuerint cõ
iuncta suis p̃stant limitibus at ipse
tibi cõtextus. nullo velim nos inter
uallo distare qui e duob⁹ vnũ fieri
maluerim Nec itaq; cũ ip̃i intelli-
gamus. et nõ ignorem⁹ quã diligen
tissimam nostri deus curam susce-
perit nihil erit ꝑ nos intermittendũ
vt suis maximis erga nos benefici-
is haud queq̃ arguamur indigni.

SERMO xxiii.

Maritatem optimum
amoris genus int̃ nos
sentiamus qñ nl̃ ẽ bõi
aut honesti q̃n ortũ ex
ea ducat Charitas em̃ paul⁹ iquit
legis est adimplecõ ita fit vt si mu-
tuo fuerimus amore detenti facile
omnia sint successura Siquidẽ cha
ritas via quedã est ad virturẽ ꝓcli-
uior nam quemadmodũ qui callẽ
fuerit non obliquũ ingressus nullo
egebit ad ꝓgressum duce. tramite
ipso recta ducente sic charitas vbi
inicium dederit ad rectum deferet
Charitas em̃ nec ꝓximum ledit. nec
praua meditatur Quocirca qui id
facere nouerit. vt qualem se ip̃m si-
bi prestiterit vt scilicet sine inuidia
omnia ad suum cõmodũ cõprecet̃.
ducatq; se nemini inferiorem et sue
vtilitatis eã facere omnia conuitat̃

eundem in alios prestet omnis erit
emedio sublata molestia decruntq;
cũ odia tum et habendi cupidita-
tes. quis em̃ ꝓpria bona diripiat ꝓ
fecto nemo quin cõtra rebus in me
dium quesitis. in vnum cõuenietur
qd cum fiet nullus erit reliquus ad
maliuolentiam locus quis em̃ se ip
sum odiat. aut succenseat sibiipsi ⁊
irascatur nõne solem⁹ omnes i nos
ipsos esse quam in ceteros indulgẽ
tiores. qua indulgentia si in ꝓximũ
quemq; vtemur odium erit ꝓrsus
omne sublatũ Queret aliquis quo
pacto id fieri põt vt pari beniuolẽ-
tia. qua et nosipsos vel ꝓximũ com
plectamur Nempe si nulli ante hac
hominum id egissent iure forte exi-
stimares idem animi affectus in ali
os seruari non posse. at cũ plerosq;
illud egisse cognoueris ꝑspicuũ erit
pre ignauia potius quadã te id fa-
cere nequire quod factitẽt mlti. ne
q; enim deus cuius iussa cõplures
beneagendo excesserũt. aliquid one
ris iponit qd factu non facile fit pe
tes forsitan Quis ille fuerit qui hec
fecerit. nempe. Paulus petrus et
reliquus sanctorum cet⁹ quos si dix
erim fuisse in ꝓximũ beniuolẽtia af-
fectos nihil magni aut p̃clari vide-
bor enũciasse. qñ tanto sunt illi vel
hostes amore ꝓsecuti. q̃nto ne ali⁹
quispiã coniũctissimos Quis enim
optauerit amici cã gehennã ⁊ incen
dium illud audire. cũ liceat ad reg
na celestia ꝓficisti ꝓfecto nẽo Pau
lus tñ ꝓ lapidantib⁹ et infensis ac
se afflictantib⁹ subire geheñam cu
piebat Que ergo nobis erit vel ve
nia vel excusatio concedẽda. qñ vel

tenuē amoris partem quem paul⁹
in hostes vel ardentissimū de se pre
stabat ne in beniuolos ipsi ostenda
mus sic et Moises ille beatus q̄ mlt
tis paulū seculis antecessit eorū cau
sa qui se hostiliter lapidibus inuasis
sent de libro vite aboleri malebat.
Dauid etiam eos qui sibi insultas
sent. cū ꝓfligatos et extinctos vidis
set his vsus est verbis ipse qui pa
stor sum peccaui hi vero qd̄ cōmise
runt Saulem preterea cum int̄ ma
nus haberet ꝑdere tamen non mo
do recusauit quinetiam seruauit il
lesum preserti cū ex ei⁹ salute haud
parum sibi discriminis impenderz
Quod si in veteri hec testamento
sunt gesta quis nobis erit venie lo
cus qu cum in nouo versemur nil
ꝓrsus priscorum aut magnitudinē
attigimus aut constantiā Si em̄ vt
xp̄s inquit nostra iusticia phariseo
rū et scribarū nō excesserit equitatē.
dei regnū haud quaq̄ ingrediemur
at cum illis simus iusticia iferiores.
quo pacto nobis eo patebit acces
sus Colite inquit qui vos oderint.
idcirco vel erit hostis amore prose
quendus non em̄ id illi sed tibi i be
neficium cedz fiesq̄ hoc pacto dei si
milimus siquidem quem ip̄e colue
ris nihil erit ex tuo in se amore ma
ioris quicpiam lucri assecutus quip
pe qui a conseruo adamet̄ at si hūc
ip̄e amaueris fueris hoc pacto dei
nō absimilis vides itaq̄ vt tibi gra
tie plurimum cōparas non illi qui
tuo sit amore affectus sic et premiū
vendicas Queret aliquis. Quid si
improbus fuerit is. quem ipse amā
dum censes nempe maiorem ex eo
laudem assequeris eruntq̄ et illi ꝓ
eius imꝓbitate ꝑ te vel gratie habē
de qui et si inumeris sit tuis in se be
neficijs obstrictus se tamen in gra
tum reddat et iꝓbum Non em̄ tibi
accumulate increscent premia nisi.
magnum in modum illius augere t̄
iniquitas Fiet itaq̄ vt eiusmodi im
probitas quam odij cām fore existi
mas amoris occasio sit futura nā si
aduersantē sustuleris. et premiorū
causam tollas necesse est Nonne et
certatores spectasti qui exercendi se
gratia vel vt res harena cōplent et
gestant qd̄ tamen vt agas haud sa
ne necessarium fuerit abundat em̄
hec vita eo hominum genere qui et
exercere te possint. et fortiorem red
dere Sic em̄ et arbores spectare li
cet que vt validioribus ventis agi
tantur ita ⁊ maiori robore obfirma
ri solent et ramis fieri et frondibus
densiores Quocirca ⁊ nos si animi
magnitudine prestamus magis ac
magis inualescim⁹ inquit em̄ vir cō
stans animo longe sapit timid⁹ ve
ro stultus admodum et vecors Vi
des q̄ sit animi pusillitas incusan
da non em̄ simplicem illi sed ingen
tem inesse asserit stoliditatem Non
erit itaq̄ inter nos eiusmodi mu
tuo ītollerantia exercenda aut tali i
constantia vtēdū cum id n̄ ex odio
aliquo aut maliuolentia sed ex ani
mi pusillitate quadam abiectioris
fieri cōtingat qui quādiu stabilis ⁊
imotus perstiterit omnia facile tol
lerabit neq̄ solū ip̄e nullo impulsu
ipfundum mergetur qui homines
eius tollerantia ad tranquilissimos
portus transuectabit.

SERMO xxv.

EO ipsi ꝓxime ad ꝑditionem accedimus et interitum. quia cum añ hac florenti et iuuenili etate fuissemus. nunc consenuim⁹ Quocirca eradenda erit einsmodi a nobis senectus omnis que et si lauacro deleri nequeat poterit penitentia oblitterari. Excutiendum in quã quicquid in nobis resederit vetustatis ruge insuper omnes et macule ac labes abluende nosq; ita excolendi ornãdiq; erimus. vt nostri decoris et cultus desiderio vel princeps ipse et dominus capiatur licebit preterea nobis vel si ad vltimã quãdam sit deformitatem peruẽtũ eam pulchritudinem recuperare. cuius et Dauid meminit Desiderabit rex decorem tuũ. audi filia et vide et obliuiscere populi tui ⁊ dom⁹ patris tui et cõcupiscet rex decorem tuũ At qui obliuio nihil cuiq; parit qd̃ maneat ornamenti decorem eq̃dem anime dixerim obliuionem vero cõmissis; errati Nec sane dauid ecclesiam ex gentibus cõfectam appellãs disserit ⁊ cõmonefacit ne maiorum suorum ritus qui idolis imolassent recordetur. cui ecclesie cũ ex huiuscemodi ess; hominum genere congesta. non solũ pristina sacrificia interdicit quin qd̃ maius est ne vel animo ipso admittat ꝓhib; Quod et alio loco sic dicit Ne meminerim nominũ eorũ labijs meis et rursum Ne loquatur os meum opera hominum Dicet aliquis Nonne virtutis eximie loco habẽda est hec taciturnitas eximie quidem nõ tamẽ adeo vt equari cum delecti obliuione queat nec em̃ solũ ꝓpheta opera hominũ haud quaquam fore explicanda inquit quin ne recordatione quidem aut memoria repetenda. Unde coniectare licet quam longo velit nos a nequitia interuallo abesse cuius qui haud meminerit nec cogitatũ in ea figet qui aũt cogitatõe vocabit eiusmodi et sermone vacet necesse est si taciturn⁹ actõne carebit et ope Vides quib⁹ nos viisq̃b⁹ vel interuallis a reb⁹ supuacaneis se iũgat Erit itaq; nob̃ ꝓpheta ipse audiend⁹. et ita vt nulla resideat apud nos viciorũ aut malorũ memoria. nõ tamẽ eorũ que ipsi delinquim⁹ tollẽdũ esse dixerim recordationem Quippe commemoria inquit de⁹ prior ipse. tua facinora sic horũ nihil vltra meminerim Quorsum hec nulla sit ampli⁹ pristine rapacitatis recordatio quin restituenda sunt per nos fraude subtracta id em̃ sonat nequitiã obliuioni mãdare et fuãces cogitat⁹ tollendi. et ita vt de cetero nũq; animo admittantur Insup̃ et errata obliterãda Queret aliquis quoniam pacto assequi hanc nequitie obliuionẽ poterim⁹ nempe ex diuinorũ bonorũ repetita memoria. si deũ cõtinuo meminerim⁹ haud queq; licebit praua recordatõe repetere Si em̃ inq̃t in cubili fuerim tui memor matutino essem de te meditat⁹ nam si semper est deus memoria cõplectẽdus tũc tamen id maxime agim⁹ cũ animus et cogitacõ in ocio versantur. cũ eiusmodi recordatiõe se ip̃m q̃s increpat aut dãnat et in eadẽ lõgi⁹

cõmemoracione perseuerat. cure si
q̃dem in̄ dim et animi pturbacões
omnẽ dedeo cogitatũ et in̄cipiunt
t ꝓpellunt noctu vero cũ tranq̃lla ẽ
mens et quietõr cũ i portu residet t
placida versatur in aura facile dei
poterit reminisci Inquit enim que
dicitis incordib⁹ vestris. i cubilib⁹
vestris cõpungimini. qua recorda
cõe ne in̄ dim q̃dem vacãdum est.
sed q̃m hoc vel marie tempore vite
huius actões et negotia cure sunt
poti⁹ vel saltẽ sit i cubiculo dei me
moriã matutio sit nostra i eo medi
tacio Ita fiet vt si noctu deũ pcãdo
votis et pcibus cõciliem⁹ secure ad
modũ ac tuto aggredi que pagẽda
iter diu fuerint possim⁹. sic neminẽ
nob̄ habebim⁹ aduersantẽ. q̃n vi
pam ipam si obsistat nihili faciem⁹
cũ deũ habebim⁹ placatũ. Porro
bellũ in foro gerĩ possunt q̃ppe q̃ i
dies offerũtur ꝓ pugna et contenci
one vel q̃is pcella haberi ideoq̃ t
armis ẽ op⁹. sint aũt nobis parmis
his furmioꝛib⁹ pces Secũdo opus
ẽ vẽto cũcta etiã p̄discẽda. vt diur
na hec t lõgioꝛa spacia sine naufra
gio t vulnere trãsigant Quã multi
quottidie scopuli offerunt ad quos
elisa nauis sepe d̃mergĩt t eo magis
matutio nobis orandũ ẽ tẽpore ac
noctu. Olipie ludos nostrũ psepe
spectare pleriq̃. nec solũ sunt spec
tanciũ officio functi q̃n fauore t lau
dib⁹ certatoꝛes sunt ꝓsecuti. et ita
vt varie sentienciũ diuersa etiã fuer
it vel laus vel admitacio. Nec nos
fugit p̄cones p id õe certamis tp⁹
diẽ noctẽq̃ vniuersam aliud nihil e
niti nihil curare cogitacõe et studio
cõtende nisi vt certaturi magnoaio
iagõe ꝓdeãt q̃ vero certatoꝛib⁹ ipis
assistũt bucciatoꝛẽ. nil aliud mõẽt
nisi vt sileat. ne spiritu forte t voce
attrit⁹ risum p̄beat audiẽtibus. Si
igĩt apud eos q̃ humanũ certamẽ
sunt inituri tãtũ cure ipẽdit longe
magis nob̄ q̃bus ois hec vita certa
men est ꝓspicere rebus sedulo ouẽi
et easq̃ cogitacione et diligentia p̄
uenire. Erũt itaq̃ nobis et noctes
ducende insomnes t curandũ quo
pacto dies omnis sine illusione trã
sigatur. cuperemq̃ vel sola nobis es
set illusio exhis obuentura. Verum
qui celeste illud certamẽ ꝓpnoit pa
tri ad dexteram assidet attẽditq̃ si
q̃d vel ipsi absonum vel incõcinnum
obtulerim⁹. neq̃ enim factoꝛũ mõ
quin et dictoꝛñ futur⁹ ẽ iudex eoq̃
erit inuigilandũ. Sum⁹ namq̃ et
ipsi fautoꝛes habituri. siq̃dem vel
nobis singulis assistũt ãgeli nos ve
ro stertendo noctes ducimus. esset
q̃ vtinã hec dũtaxat nobis dormi
tandi cura. nec scelerate agerẽt non
nulli nã reptant plurimi terr̃eis re⁹
b⁹ addicti q̃n domiciliũ in lupanar
cõuertunt. cũ scoꝛta inducunt sic se
habent pleriq̃ nulla eni est his rec
ti alicui⁹ inenndi certamis medita
tio q̃ multi etiã petulẽtie t scurilita
ti incũbunt. tumultuanẽ non nulli
alij prane agẽdo t noctes vigilant
agũtq̃ longe deterius q̃ qui som⁹
nolentia opprimunt cũ dolos nec⁹
tunt vsuras p̄terea non nulli cõpu
tant alij curis frãgũtur. libentiusq̃
se ad alia cõferunt q̃ ea que occep
tum agonem deceant aggrediant.
Quo circa vos eq̃dem hortari veli

reliquis omissis vnum illud spectemus vt ppositam vincentibus palmam adipiscamur. coronaq; obducti. obnixe omnia faciteemus vt bona illa que nobis sunt in ꝑmium exposita. consequi. valeamus.

Expliciũt sermones Johannis Crisostomi numero xxv. nouiter de greco in latinum traducti.

GretagMacbeth™ ColorChecker Color Rendition Chart
inches
centimeters
D50 Illuminant, 2 degree observer
Density
Golden Thread
Colors by Munsell Color Services Lab
Dan Williams